Az első magyar internetmagazin V. évfolyam 6. szám 2000. június Ára: 336 Ft

INTERNET KALAUZ

Alapítva: 1996

World Wide Walk

PRÍM

Ősrobbanás után

A bunzisztortól a szuperpapírig

A tinisztárok az interneten is hódítanak

3D-FÉNYKÉPEZÉS: INTERNET, GAMES & HOLLYWOOD

Vatikáni körséta

Ingyenhonlap reklám nélkül

9 771219 900009 00060

EURO 2000™ FORINT díjcsomag.
A legjobb kezdés az interneten.

KORLÁTLAN INTERNET 2000 Ft +áfa/hó*

Korlátlan internet-használat mindössze havi nettó 2000 forintért*!

2000. június, Belgium: megnyitják az idei év egyik legnagyobb sportattrakcióját, az EURO 2000™ labdarúgó-EB-t.

2000. május, Magyarország: bemutatják az idei év egyik legnagyobb internet-attrakcióját, az **EURO 2000™ FORINT díjcsomagot**.

Az Elender – mint a futball-EB-t szponzoráló PSINet-csoport tagja – havi nettó 2000 forintért kínál korlátlan internet-elérést erre a nyárra májusban belépő ügyfeleinek. Az új előfizetők tehát három hónapig* összesen csupán nettó 6000 forintért éjjel-nappal használhatják az internetet. És még valami: a májusból hátralévő időszakért egyáltalán nem kell fizetni.

A kezdést jelző sípszó hamarosan megszólal: **indulhat az egész pályás internet-letámadás!**

***2000. június 1. és augusztus 31. között.**

EURO RSCG NEW EUROPE

elender internet
A PSINET CSOPORT TAGJA

Elender Informatikai Rt. Tel.: 465-7800; Fax: 465-7899; 1134 Budapest, Váci út 37. www.eol.hu

INTERNET KALAUZ
Az első magyar internetmagazin

KIADJA:
PRÍM Információ-technológiai Kft.
1116 Budapest, Hunyadi Mátyás u. 32.
FELELŐS VEZETŐ:
Szabó Hédy (szabo@prim.hu)
FŐSZERKESZTŐ:
Vértes János Andor (jvertes@prim.hu)
Olvasószerkesztő:
Fábián Gábor
A Barangolás rovat szerkesztője:
Fagyal Csongor
(lnyl@impulzus.sch.bme.hu)
Művészeti szerkesztő:
Láng László (gr-blekk@online.no)
Tervezőszerkesztő:
Henger Attila (henger@prim.hu),
Krébecz József, Krébecz Krisztián
(krebecz@bonline.hu)
Címlapterv: Rusz László

Telefon: 228-3372, 228-3373
Telefax: 228-3373/13
Mobil: 20-9343-077, 20-9343-078
E-mail: ikalauz@prim.hu
Egy lapszám ára: **336 Ft**
Előfizetési díj egy évre: 3080 Ft
(Prímpostán keresztül: 1958 Ft)
Megrendelhető: a Kiadónál
e-mailben, levélben vagy faxon
Az Internet Kalauz megtalálható
a világhálón: www.prim.hu
Hirdetésfelvétel: a Kiadóban
Reklám-marketing:
Henger Ágnes (ahenger@prim.hu)

Nyomdai előkészítés:
Artur Repro Stúdió
Nyomás: Veszprémi Nyomda Rt.
Terjeszti:
Budapesti Hírlapkereskedelmi Rt.
Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt.
Magyar Posta Rt. Hírlapüzletági
Igazgatóság
Hozzáférhető még a nagyobb
könyvesboltokban és az
internetkávéházakban.

HU ISSN 1219-9001

A Prím Kiadó
a Magyar Terjesztés-Ellenőrző Szövetség tagja

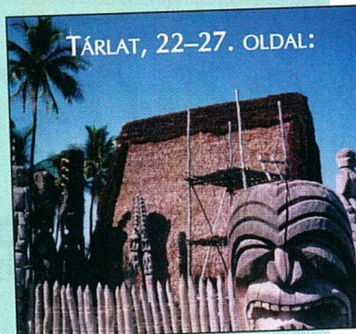
Az Internet Kalauz 1998. második félévi átlagos nyomott példányszáma – a MATESZ által felkért AUDIT Rt. 1999. május 6-ai megállapítása alapján – 31 940 db, s mint az auditálók megerősítették, ebből 31 763 az olvasókhoz jutott el, a remittendának minősíthető példányszám átlagosan mindössze 177.

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiafigyelője, az

»OBSERVER«
BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.

TÁRLAT, 22–27. OLDAL:

WORLD WIDE WALK

Következő számunk július 5-én jelenik meg!

Júniusi számunk hirdetői:

K@LAUZ

@KTUÁLIS

ISKOL@

GONDOL@T

TÁRL@T

R@NDEVÚ

WEBM@STER

B@RANGOLÁS

T@LÁLÓS

VIT@

KIK@PCSOLÓDÁS

Lapunk olvasásakor érdemes figyelni az alábbi jelekre:

Cikk, amit mindenki figyelmébe ajánlunk:

Szakmai jellegű információ, vagy egyéb okból a köznyelvtől eltávolodott, „magasan szárnyaló" cikk, aminél laikus olvasóink kiadhatják Pósalaki bácsi jelszavát: „ugorgyunk":

Vélemény, vitairat, gondolat:

Levél, vagy levélcímet (e-mail) tartalmazó írás:

Fontos figyelmeztetés, szabályismertetés:

Talány, kérdés, rejtvény:

A NET 2005-ben

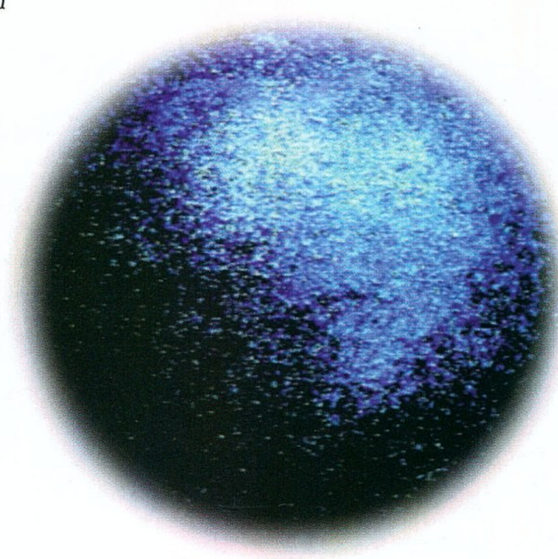
Láng Attila D. / Lang_Attila@e73.kibernet.hu, lad.rentahost.net

Én, Attila Szibilla, a Nagy Látnok rákattintok a kristálygömb ikonjára, és a párbeszédablakban beállítom 2005 tavaszát, ámen. Illetve enter.

A gömbben színes ködök kezdenek fényleni. Kavarognak, tarkállanak, majd előtűnik a *„Jövő letöltése folyamatban"* felirat, s rövidesen megjelenik az első kép.

Nohát, csak egy szimpla weboldal? A gömb szélei torzítják a képet, kinagyítom a böngészőre. Valami netes magazin, azt írja, liberalizált domainregisztráció március elsejétől... Jó ez az üveggolyó?! De már látom az évszámot: 2005. Fura. Hadd lám csak...

„Liberalizált domainregisztráció március elsejétől! Három nap múlva az egész világon megszűnik a régi *aldomain.domain.fődomain* rendszer, amely a felhasználható domainnevek kimerülésével már évek óta egyre inkább gátja volt a net fejlődésének. Ma még az a szabály, hogy aki egy szót domainnévként bejegyez, csak az használhatja, ám a jelenlegi felmérések szerint az angol szókincs 99,99%-a, a francia 99,93%-a, a magyar 60%-a domainnévként már foglalt. Elsejétől ez nem lesz többé akadály. Az archaikus *.com* eltűnik, hasonlóan az évek óta nem használatos *.uk, .fr, .hu* országjelekhez és a ma már elfelejtett *www.* előtaghoz, s a domainek két csoportra oszlanak: védjegyzett és nem védjegyzett domainekre. Előbbieket a ® jel azonosítja, például a toshiba.com helyett a *Toshiba®* nevet fogjuk használni. (Régi gépeken, ahol nincs ® billentyű, Toshiba.r is megengedett.) A védjegyzetlen domaineknél nagy kavarodás várható. A hatvanmilliárd dolláros forgalmat bonyolító beer.com aligha fog örülni, hogy osztoznia kell a néven, de mivel nem bejegyzett védjegy, így lesz. Elsejétől aki a böngészőbe a *beer* szót (vagy annak a net bármely hivatalos nyelvén írt fordítását) írja be, az összes sörrel foglalkozó lap listáját fogja megkapni, beleértve természetesen azokat a söripari cégeket, amelyeknek van bejegyzett domainjük is. A HTTP 2004 protokoll még nem tartalmazza a *témaválasztók* rendszerét, ezért az erre épülő böngészőkben nem lehet olyan címeket használni, mint *beer, industry* vagy *beer, buy.* Ezekkel a böngészőkkel az egész söripari listát kénytelenek leszünk letölteni, ami több megabájtot tesz ki, így lassú kapcsolattal fél percig is eltarthat. Célszerű lesz ezért leszedni a HTTP 2005-re épülő böngészőket a *browser*oldalról (ami három napig még a www.browser.com, www.letoltes.com, www.softwaredownload.com és még több száz címen érhető el). (Figyelem: a Micronet közkedvelt böngészőjének, az Internet Explorernek csak a 2004/63-as és későbbi verziói támogatják a HTTP 2005-öt, de ezek futtatásához már nélkülözhetetlen a négy éve kettéválasztott cég egykori másik fele, a Microsoft által fejlesztett Windows '5. Ha ez nincs meg a gépünkön, a teljes letöltendő adatmennyiség meghaladja a tíz gigát.) Mindenképpen megéri azonban a fáradságot, mert a személyneveket (amelyek szóközt is tartalmaznak) csak így tudjuk hatékonyan keresni. Így például a *Bill Gates* vagy a *Gates, Bill* keresőszöveg beírása az új protokoll alatt azonnal kilistázza a nemrég nyugalomba vonult ötezerszeres milliárdossal kapcsolatos címeket."

A kristálygömb elhomályosul, *„Jövő frissítése folyamatban"*, azt mondja. No, végre megvan. De... a fene egye meg!

„Kristálygömb 1.0, demoverzió. Kérjük, vásárolja meg a teljes programot a további jóslásokhoz..."

HP OmniBook XE_2

Magyarul sokoldalú

A HP Omnibook XE_2 kiváló teljesítményét és sokoldalúságát már magyar billentyűzettel, magyar operációs rendszerrel és gépkönyvvel is élvezheti. Ha pedig a világhálón is szeretne száguldozni, válassza a beépített modemmel ellátott változatot.

(1) 382 11 11 | www.hp.hu/xe2

HP OmniBook XE_2 (F1666W): Intel® Pentium® III Processzor 450 MHz › 12" TFT kijelző › 64MB memória › 4MB videó memória › 4GB merevlemez › 24x CD-olvasó › Windows98 › 56 Kb/s V.90 kompatibilis modem (HIF engedélyezett)

*Intel® Celeron™ Processzor 450 MHz › 32MB memória › HPA kijelző

ELTERJEDHET-E SZÉLES KÖRBEN az internetes sakk?

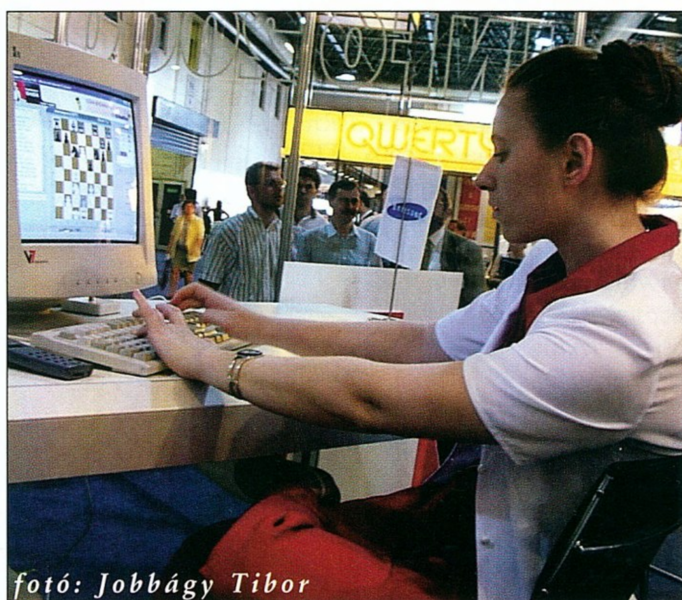
Lindner László / linchess@elender.hu

A VGA Monitor május 19-ei számában a sakk iránt mélyebben érdeklődő olvasóink nyomon követték azt a két partit, amelyet *Polgár Judit Kaszparovval* az interneten keresztül játszott. Ez a különös, személytelen találkozó olyan eseménysorozat része volt, amely több mint száz, interneten váltott sakkpartiból állt, és a májusi Info 2000 egyik kiemelkedő programpontja volt. A világbajnok által nemrég alapított Kasparovchess izraeli központjában sorsolták ki az ellenfeleket, akik négy napon keresztül, napi több órán át 10-10 perces játszmák keretében összemérhették erejüket a huszonnégy éves magyar női nagymesterrel, aki egyúttal az internetes sakk barátja, támogatója.

Nem kell bizonygatni, hogy az internet kiváló eszköz az egyetemes sakkozás fejlesztése számára, bár – új terület lévén – sok még benne a tisztázatlanság, ami részben nemzetközi szabályozást is kíván. A dolgok logikája hozta, hogy ezt a szabályozást a levelezési sakk nemzetközi szervezete vette kézbe. Egyszerűnek tűnt a dolog, de kiderült, hogy pontosítani kell a fogalmakat...

Ugyanis a felek használhatják lépésenként is az internetet, ilyenkor két lépés között offline vannak, és ez az „e-mail sakk" tényleg a levelezési sakkal analóg. Az „igazi" persze az, amely online fut, ugyanannyi idő alatt, mint egy sakkparti, akár villám vagy rapid, akár versenyfokozaton. Ugyanerre a megállapításra jutott a levelezési sakkozók nemzetközi szervezete, amely internetes sakkon az online játékot érti. Mi ennek aligha örülhetünk, a magyar levelezési sakkozók népszerű és szorgalmas szervezője, a dévaványai *Tóth Péter* el is sírta bánatát a Magyar Sakkszövetségben: mindenki lépésenkénti e-mail váltást akar, hiszen ennek költségeit még el tudja viselni.

Az élethez azonban alkalmazkodni kell. Muszáj elfogadni, hogy más az online sakk, mint az egyébként szintén az internet révén, e-mailen zajló sakkozás, amit Magyarországon már nagyszámban folytatnak. A közelmúltban hivatalosan is megalakult a Magyar Internet Sakk Klub, a MISKA, amely természetesen egyik fő feladatának tekinti az interenetes sakk támogatását, és segíteni kíván az e téren jelentkezett gordiuszi csomó átvágásában. Kettős javaslatot tett a Magyar Sakkszövetségnek: lépjen kapcsolatba a Nemzetközi Levelezési Sakkszövetséggel, és közölje, hogy ki kívánja bővíteni az internetes sakk területét a lépésenkénti e-mailes formával, azaz tekintse ezt is a hatáskörébe tartozónak, és fokozatosan vezesse be itt is ugyanazokat a világversenyeket, mint amilyeneket az online sakkban szervez. Emellett hozzon létre nemzetközi tanácskozást arról, hogy milyen lehetőségeket lehetne találni az online sakkozás költségeinek csökkentésére.

fotó: Jobbágy Tibor

A problémát megoldani nem könnyű, de nem is lehetetlen. Örömmel vennénk, ha olvasóink is közölnék javaslataikat e sorok írójával, aki egyben a MISKA elnöke.

„Mióta megvettük
a HP LaserJet 3150-et az irodába...

...sokkal több a szabadidőm.”

Vannak jobb dolgok is az életben, mint egész nap rohangálni a nyomtató, a fax, a fénymásoló és a szkenner között. Biztosan lenne Önnek is néhány ötlete. De ezekre a kellemesebb dolgokra egész biztosan több ideje marad, ha a sokféle irodai feladatot egyetlen eszközzel végzi el. A HP LaserJet 3150 lézernyomtatást, professzionális faxot, normál papíros másolót és szkennert kínál egyszerre. A több feladat egyidejű elvégzése miatt rendkívül hatékony, ezért Ön nemcsak időt, de helyet és pénzt is megtakaríthat vele. A HP LaserJet minőség garanciát jelent a megbízhatóságra és a problémamentes működés biztosítására. Egyszerűen használható, sőt hálózatba is köthető a HP JetDirect segítségével. Így minden funkcióját megoszthatja kollégáival is, hiszen a HP LaserJet 3150 túl hatékony eszköz arra, hogy Ön egyedül használja. Miért is ne? Így Önnek még több ideje marad a hobbijára, bármi legyen is az ...

HP LaserJet 3150

HP JetDirect

hp®
invent

Hewlett-Packard nyomtatók. Ahol a papír életre kel.

További információkért látogasson el weblapunkra:
http://www.hp.hu vagy hívja a **HP Vevőszolgálatot: 382-1111**

PRINT FAX All in One COPY SCAN

A NEM hivatalos forrásból származó festékpatronok tönkretehetik a nyomtatóját.
Keresse a HP hologramos eredetigazolást!

Bár való igaz, ma már az internetezés lehetősége nem indokolja egy ilyen rendezvény megszervezését, sokszor üresek is voltak a felállított „munkahelyek", ám azok a találkozók, beszélgetések, amelyeken a szakemberek végre élőben s nem csupán a hálón találkozhattak egymással, mégiscsak indokolttá tették a folytatást. A Galaxis látogatói például különböző összejöveteleken megbeszélték, hogy milyen is lesz az internetes világ művészete, hogyan él majd a világhálóval át- meg átszőtt világ polgára, hogyan fognak az unokáink ebben az új virtuális világban tanulni, és sok minden mást is, amit csak ilyen fórumokon lehet igazán megbeszélni. Aláírták a „2000 az internet éve Magyarországon" megállapodást, amelynek célja egyrészt az internet széles körű terjesztése, másrészt az ezzel kapcsolatos ismeretek széles körű közreadása.

megemelkedő telefonszámlát is kifizessem. Ez még akkor is így lenne, ha soha máskor, csak éjszaka interneteznék... Kérdezem, hogyan lehet ilyen internet- és távközlési árak mellett a lakosságot arról meggyőzni, hogy jobban is használhatná az internetet?

Abban igazat adok a fórumoknak, hogy ezen a helyzeten változtatnunk kell. Azt is megmondom, hogy szerintem ebben a Matáv és a többi szolgáltató nem hibás. Ezek magántulajdonban lévő cégek, amelyeknek sok pénzt kell beszedni, és profitot kell termelni. Ha ezt nem teszik, a tulajdonosok azonnal menesztik a cég első számú vezetőjét.

Az a véleményem, hogy a magyar államnak kellene a szolgáltatókat féken tartania. Nem igaz, hogy nincs arra törvényes lehetőség, hogy például meg lehessen szabni a profitjuk felső határát, vagy pedig támogatni kellene azokat a technikákat, például

Ősrobbanás

Az idei, vagyis az ötödik Internet Galaxis előtt sokan felvetették, hogy érdemes-e az internet korában Internet Galaxist rendezni, amikor már nagyon sok embernek van otthon internetelérése, már nem olyan nagy csoda, mint évekkel ezelőtt, az első rendezvény alkalmával volt. Túl vagyunk az „ősrobbanáson", ma már az emberek nagy része könnyen hozzáfér az internethez, például az iskolákban vagy a munkahelyeken, és egyre többen otthon is.

A Galaxison véletlenül futottam össze *Kemény Endrével*, a Ganz nyugdíjas számítástechnikai főtanácsosával, aki még 1967-ben egy 16 k-s CAE 9040-es francia gépen kezdte a szakmát. Körülbelül 10-12 éve ment nyugdíjba. Abban az időben ezen a gépen futtatták – talán nem is hihető – a Ganz és 25 alvállalata, valamint a SZIM teljes adatfeldolgozását. Általában jellemző a számítástechnikai szakemberekre, hogy ha hivatalosan be is fejezték aktív pályafutásukat, valójában nem tudnak – a szó klasszikus értelmében – nyugdíjba menni. Kemény Endre is szerzett egy akkori nagyon jó PC-t, amelyről azt gondolta, hogy a gép kiszolgálja majd élete végéig. Azután újabb processzorok jöttek, nagyobb tárolók, közben megjelent az internet, ezért modernebb szoftverre lett szüksége, így amióta nyugdíjas, jószerivel mást sem csinál, folyton a gépével foglalkozik, szinte már mindent ki kellett cserélnie benne. Talán nem érdektelen, hogy mit mond egy egész életén át számítástechnikával foglalkozó szakember az otthoni internetezés korlátjairól.

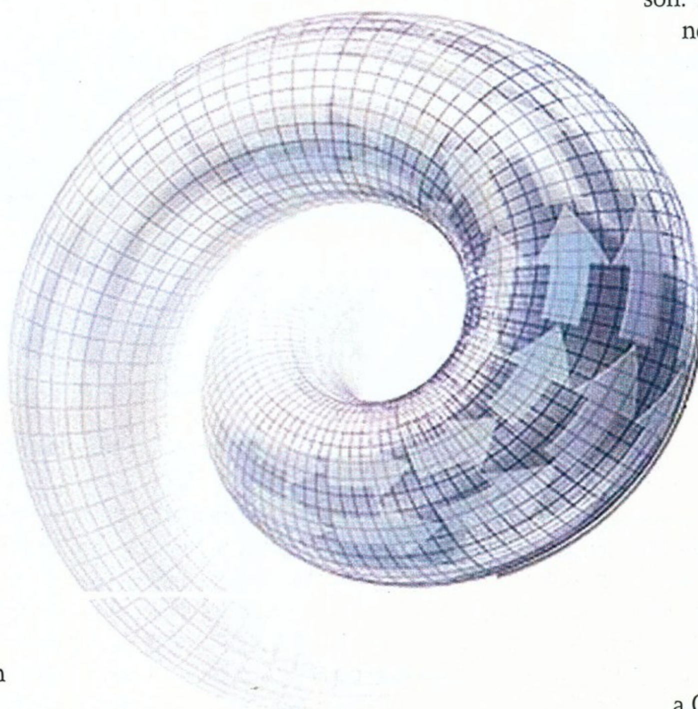
Kemény Endre: – Tudom, az internet nagyon szép és nagyon jó dolog, de véleményem szerint egy átlagos értelmiségi, különösen akkor, ha nyugdíjas, anyagi okok miatt egyszerűen nem tud hozzáférni. Nekem például elég a gépem folyamatos továbbfejlesztését finanszírozni, anyagilag arra már nem vagyok képes, hogy még az internet-előfizetési díjat és a szörfözéssel járó, jócskán a kábeltelevíziós hálózatokat, amelyekkel az internetet és a többi telekommunikációs szolgáltatást az emberek tömegei olcsón el tudják érni. Ezek a lehetőségek már nagyon régen megvannak, csak tömegesen nem élünk velük. Nekem már az is anyagi megterhelés, ha egyszer egy hónapban megnézem azokat a lapokat az interneten, amelyek föltétlenül szükségesek, hogy a szakmai tudásszintemet valahogyan fenntartsam. Szörfözni egyáltalán nem tudok, mert ahhoz órákra lenne szükségem, aminek nem tudom az anyagi terheit vállalni. Ha én lennék az állam, és azt szeretném, hogy a magyar társadalom fejlett internetes kultúrával rendelkezzék, akkor megpróbálnám ennek a feltételeit biztosítani. Először is – amint már említettem – korlátoznám a telekommunikációs szolgáltatók profitját, és így csökkenteném a szolgáltatások árait. Az már teljesen rendben van, hogy az iskolákban a diákok és a kutatóintézetekben a kutatók az internetszolgáltatást ingyen kapják, de az sehogyan sincs megoldva, hogy valami hasonló kedvezményben részesüljön a többi szakember is, elsősorban az otthoni internetfelhasználók, közöttük természetesen a nyugdíjasok. Érdemes elgondolkozni azon, hogy milyen sok nyugdíjasnak nyílna módja a szakmája fejlődését nyomon követni és a maga folyamatos továbbképzését biztosítani. Ha valaki másfél-két év alatt nem képes a tudását megújítani, akkor egyszerűen kiszorul a szakmai közéletből, ahová képtelen lesz még egyszer visszakapaszkodni.

Már csomagolt a kiállítás, mindenfelé nagy papírdobozokat vittek, néhány lelkes internetező persze egészen addig nem állt fel a gépek mellől, amíg csak ki nem húzták a széket alóla. Velem is sokszor megesett – a pénztárcám bánta –, hogy elmerültem a szörfözés gyönyörűségeiben, és csak azt vettem észre, hogy már pirkad, elmúlt az éjszaka.

Erdély Dániellel az Internet Galaxis 2000 tanulságairól és a jövőről beszélgettünk.

Erdély Dániel: – Az idei Internet Galaxis 2000 igazi online találkozóvá és médiaeseménnyé vált, nem panaszkodhatom, a sajtó, a rádió és a televízió igen részletesen emlékezett meg az eseményről. Maga a kiállítás úgy nézett ki, mint egy internetkávézó, körülbelül 60 terminálon lehetett internetezni. Az oktatóink elő-

után

készítettek weboldalakat, amelyeken figyelemmel lehet kísérni a Galaxis egyes témáit. Azt hiszem, az már kiderült, hogy internetes kiállítást vagy programot csak az értelmiség szakmai rétegeinek lehet csinálni, izgalmas szakmai beszélgetéseket, egy-egy alkalommal 40-50 embernek. A kiállítás nem egy bemutató, amit az Internet Galaxison lehetett látni, azt mindenütt máshol is meg lehet találni.

A jövő évi rendezvény éppen ezért újabb átalakításokra szorul.

A kiállítást eleve úgy szerkesztettük meg, hogy a látogatók zöme virtuálisan, az interneten keresztül vesz részt a kiállításon, fizikailag már el sem jön a rendezvényre. Volt egy beszélgetőfórum a Galaxissal, az interneten keresztül lehetett kommunikálni, s egy vérbeli internetes tombolajátékot is kidolgoztunk, amely tömeges marketingre adott lehetőséget. A játék keretében egyébként nyereményként legalább 100 új honlap született, ami egy hét alatt nem kis teljesítmény.

Egyik támogatónk a TVNET Kft. volt, a nyitó és a záró eseményt közvetlenül közvetítette az interneten keresztül, s a többi is felkerül a hálóra, amihez utólag lehet hozzászólni. Ott még nem tartunk, hogy az összes eseményt interaktív módon közvetítsük – majd a jövőben. Még arra is várni kell, hogy az Internet Galaxis Mobil Galaxis legyen. Magyarországon még legfeljebb néhány száz embernek van WAP-os telefonja, ám eljöhet még az az idő, amikor a Kékesen rendezzük meg az Internet Galaxist.

Az Internet Galaxis valamiféle verseny is a hagyományos és az elektronikus média között, de mégsem egészen az, hiszen az elektronikus média – amint a Digitális Könyvtár példája is bizonyítja – termékenyítőleg hat vissza a könyvekre, így az Internet Galaxis a Gutenberg-galaxisra. Egyrészt új típusú – majdnem interaktív – könyvek jelennek meg, miközben a hagyományos magyar irodalom felkerül a hálóra.

Ami a jövőt illeti, eddig, az első négy Galaxison főleg az izgatott, hogy az internet hogyan alakítja át életünket, a társadalmat, sőt még a gondolkodásmódunkat és az egymáshoz való viszonyunkat is. Ma inkább az érdekel, hogy a valódi világban működő kereskedelmi, kommunikációs és egyéb szokások hogyan települnek át a világhálóra. Létezik egy olyan vélemény, hogy ezt a két világot mereven szét kellene választani, miközben annak is vannak hívei, hogy a kezdeteket jelentő, egy kissé anarchikusnak tűnő világot, a világok összefonódását is meg kellene tartani.

Meg kellett állapítanom, hogy a kiállítás kereskedelmi oldala bizonyos szempontból egy kicsit csökkent, aminek szerintem az az oka, hogy a legnagyobb távközlési szolgáltató előnye egy kicsit bénítóan hat a többi szolgáltatóra. Talán a többiek ezért nem voltak jelen a kiállításon. Az Internet Galaxis nem vásár, nem termékbemutató, inkább egy társadalmi tükör, amelyen a civil szervezetek, különféle intézmények szakosodva jelennek meg, így például eljött 50 orvos az „Egészség a neten” rendezvényre, ahol azt beszélték meg, hogy az orvosok mit tudnak kezdeni a hálón.

Jövőre már nem kell úgy átgondolni, mint ahogy az idén tettük, hogy hogyan is nézzen ki az Internet Galaxis, csak a technológia fejlődését kell szem előtt tartani, és e szerint kialakítani a programot.

Arra is gondoltunk, hogy a Galaxis több olyan helyszínen legyen, amely már „be van kábelezve”, s ott több egynapos rendezvényt csinálunk. Sőt az is felmerült, hogy vidékre is elvisszük a rendezvényt, de az szintén elképzelhető, hogy szakmai szervezetekhez visszük, vagy például szakminisztériumokhoz. Erre máris van fogadókészség, például Pécsett.

sulinet

Az Internet Kalauz melléklete a középiskolai internetprogramhoz

KÉMIA

Halogének

(WebElements – periodic table of the elements)

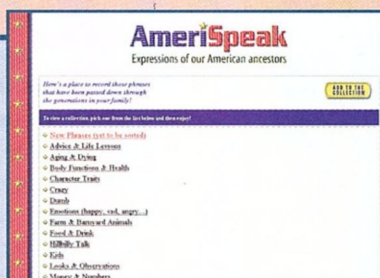
www.webelements.com/webelements

Mint tudjuk, a periódusos rendszer egy csoportba tartozó elemei abban hasonlítanak egymásra, hogy külső elektronhéjukon ugyanannyi az elektronok száma. A nemesgázoknak például nincs szabad elektronjuk, ezért is nem képeznek vegyületeket, csak rendkívül különleges körülmények között – ezzel szemben az első főcsoport elemei egy szabad elektronjukat könnyen elveszítve rendkívül heves reakcióban vegyülnek például az oxigénnel.

A kémikusok a különböző főcsoportokat külön névvel is illetik. Így a hetedik főcsoport elemei, amelyek 7 vegyértékelektronnal rendelkeznek, a halogének. Ezek az elemek nagyon könnyen kötődnek kevés vegyértékű anyagokhoz, hiszen plusz egy elektron átvételével a nemesgázokéhoz hasonló elektronelrendezést alakítanak ki, ami igen stabil. Halogén például a fluor (F), illetve a klór (Cl). Az előbbit a fogkrémek alkotóelemeként ismerhetjük, ugyanis kis mennyiségben erősíti a fogzománcot. A klór elsősorban fertőtlenítő tulajdonságairól ismert: jellegzetes vegyülete a klórmész vagy a „hipó". Ezekben a tisztítóanyagokban a felhasználáskor felszabaduló klór hat, szinte minden élő anyagot megölve, hiszen a szerves vegyületekkel reakcióba lépve sókat képez.

A halogének tiszta állapotban és vegyületeik nagy részében is mérgezőek. Az első főcsoport elemeivel sókat képezve nagy stabilitású kötést hoznak létre: ezek közül legismertebb a nátrium-klorid, vagyis a konyhasó. A NaCl egyébként az állatok szervezetében igen fontos elem, de elpusztíthatja a növényeket – azok a kálium-kloridot (KCl) „használják", ami viszont az állatoknak majdhogynem méreg. A 7. főcsoportba tartozik még a Bróm (Br) és a szintén egészségügyi feladatokat is ellátó Jód (I).

NYELV

Szólások, mondások

(AmeriSpeak)

www.rootsweb.com/~genepool/amerispeak.htm

Egy ismerősöm mesélte, hogy amikor már nagyjából tudott angolul beszélni, éppen villogni kívánt tehetségével, és a következőket mondta egy amerikai barátjának: „now the monkey jumps into the water", vagyis „most ugrik a majom a vízbe". Nézett is nagyot a beszélgetőpartner, mintha tényleg látná azt a majmot, mert a kifejezésből egy kukkot sem értett.

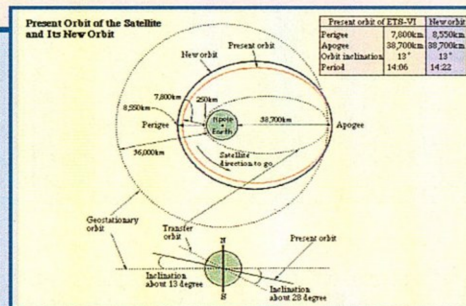
Bizony egy mondást, idiómát nem lehet csak így, szóról szóra lefordítani. Néhány esetben szerencsénk lehet, mint például az „all's well that ends well", vagyis a „minden jó, ha a vége jó" esetében, ami tükörfordítás, és mégis helyes, de többnyire az ilyen próbálkozások nem jönnek be. Nincs mit tenni, hogyha választékosan akarjuk magunkat kifejezni, meg kell tanulni a magyar mondások idegen nyelvű megfelelőit is! A többségre létezik valamilyen változat, amely – még ha néha teljesen más szavakat is használ – ugyanazt az üzenetet hordozza. Így például a „madarat tolláról, embert barátjáról" mondás angol változata: „birds of a feather fly together", vagyis az egyforma tollú madarak együtt repülnek.

Azok, akik nehezen tanulnak meg idegen mondatokat, ne keseredjenek el: a közmondások és szólások sokkal könnyebben megjegyezhetők, mint például a szavak. A fenti címen egy amerikai szólásgyűjteményt találunk, amely főleg régi mondások magyarázatát és mai megfelelőit gyűjti össze. Igen kellemes olvasmány!

FIZIKA

A GRAVITÁCIÓRÓL

zebu.uoregon.edu/ph121/l3.html
www.wnet.org/archive/hawking/strange/html/strange_gravity.html

Nemrégiben a televízió egy vetélkedőműsorában láthattuk és hallhattuk, amint egy jól képzett úriember nem tudta megmondani, hogy mi tartja a bolygókat a pályájukon. Pedig a lehetséges válaszok igen érdekesek voltak: szaturáció, gravitáció, fénysebesség, bolygóközi súrlódás... Reméljük, hogy ez a „tájékozottság" nem jellemző a magyar diákokra és a hazai oktatásra, de ha már felmerült a téma, akkor talán érdemes kicsit utánanézni, hogy a tömegvonzás „régi elmélete" pontosan úgy fest-e, ahogyan emlékszünk rá!

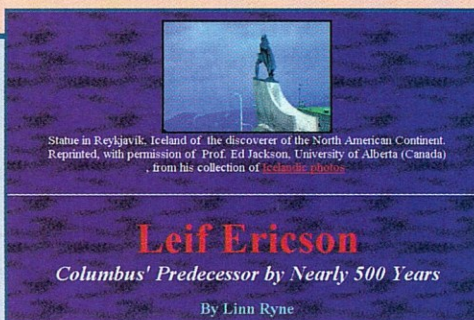
A gravitációs kölcsönhatás fizikai-matematikai leírása nem is annyira régi, mint hinnénk. *Kepler* figyelte meg először a bolygók ekliptikus pályáját és mozgását, s állapította meg empirikus úton, hogy az égitestek pályájuk egyenlő területét egyenlő idő alatt járják be. De mi az, ami az égitesteket mozgásban tartja?

Newton általános gravitációs törvénye kimondja, hogy minden m tömegű test vonzza egymást, és a vonzóerők nagysága fordítottan arányos a távolságok négyzetével. Tehát a Nap és a bolygók vonzzák egymást, gyorsulnak egymás felé, innen a mozgás – azonban nem ütköznek össze, ugyanis sebességük révén mozgási energiára tesznek szert, vagyis a gravitációs erővel szemben inerciaerők lépnek fel, amelyek egyensúlyt tartanak (lásd Newton harmadik törvénye).

Ezzel azonban még nem vagyunk készen. Már a XIX. század végén felfigyeltek rá, hogy a Merkúr pályája nem számítható ki pontosan a Newton által megadott egyenletekkel. A választ a „furcsaságokra" *Einstein* adta meg: a Merkúr pályája azért „hibás", mivel a Nap hatalmas tömege elhajlítja a teret környezetében. Einstein a gravitációt mint a tömeg okozta tér-idő görbületet képzelte el, szemben Newton távolból ható erőivel. Az utóbbi leírás már pontosan meg tudta jósolni az égitestek mozgását. Kepler és Newton megfigyelései azért működnek mégis, mivel Naprendszerünk tömegének 99%-át a Nap alkotja – ezért a bolygók pályája gyakorlatilag független a tömegüktől, közelítőleg tehát jók az egyenletek.

Érdekes, hogy újabban további, a témával foglalkozó elméletek láttak napvilágot. Egyes kutatók régóta keresik az elektromágneses jelenségek, illetve a gravitáció közötti – nem biztos, hogy létező – összefüggéseket. Napvilágot láttak már különféle találgatások, fizikai leírások, amelyek megteremtik ezt a kapcsolatot, de széles körű elfogadást ezek közül még egy sem nyert. Érdemes azonban odafigyelni a gravitációs sugárzásról és hasonló elméletekről szóló híradásokra, hiszen a fizika története már bizonyította: mindig érhetnek minket meglepetések.

TÖRTÉNELEM

KI FEDEZTE FEL AMERIKÁT?

(Leif Ericson Biography)

www.mnc.net/norway/ericson.htm

Arra a kérdésre, hogy ki fedezte fel Amerikát, gyakran már az első osztályosok is rávágják: *Kolumbusz*. Az is közismert, hogy a portugál hajós-felfedező élete végéig azt hitte, Indiába jutott el, ezért is nevezte el indiánoknak az új kontinensen talált bennszülötteket. Mindazonáltal a modern régészet egyre inkább kétségbe vonja, de legalábbis vitatja, hogy ő lett volna az első európai, aki kikötött Észak-Amerika partjainál.

A Kolumbusz elsőségét megkérdőjelező kutatók és nemzetek között természetesen többségben vannak a viking ősökkel büszkélkedők – ők saját elődeiknek tulajdonítják a nagy felfedezést. Az északról származó hajós felfedezők egyik legismertebb és leghitelesebb alakja a norvég *Leif Ericson*. Ő a Vörös Erikként ismert, 986-ban Grönlandon partra szállt *Erik Thorvaldsson* fia. A Vörös Erik-saga szerint Leif Grönlandra visszatérőben mintegy véletlenül tért le útvonaláról, és így fedezte fel Amerikát. Ennek a történetnek azonban kevés alapja van: a viking hajósok nem tévedtek el olyan könnyedén, főleg nem egy egész kontinensnyit... Sokkal valószínűbb, hogy a Grönland-sagának megfelelően *Bjarni Herjulffson* grönlandi kereskedő, akit egy vad vihar sodort el nyugat felé, ahol is parti erdőségeket vélt megpillantani, mesélte el tapasztalatait az ifjú Ericsonnak, aki felfedező szándékkal kélt útra. Útjának három feltételezett megállóhelye volt. Az első Helluland, vagyis Labrador, a második Markland, vagyis valószínűleg Új-Fundland, a harmadik pedig Vinland, amely talán Cape Cod lehetett. Érdekes módon Leif Ericson, miután egy évet eltöltött Vinlandon, többet nem tért oda vissza. A vikingek későbbi letelepedési kísérletei valószínűleg a heves indiántámadások miatt meghiúsultak.

Bár Amerika felfedezőjeként még mindig Kolumbuszt tiszteljük, néha emlékezzünk meg az Ericsonokról! Megtette ezt az amerikai kormány is, amely *Johnson* elnök vezetésével 1964-ben hivatalosan elismerte a viking felfedező elsőbbségét, és október kilencedikét „Leif Ericson-napnak" keresztelte el.

Kis Ervin Egon rovata / kegon@relax.hu

Főszerkesztőm mesélte, hogy tizenöt-húsz évvel ezelőtt egy beszélgetésen megkérdezték *Vámos Tibortól* – akkor igazgatója volt, ma elnöke a MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézetének (Sztaki) –, vajon milyen lesz a huszonegyedik század. Erre ő azt válaszolta, hogy 1996-ban egy busman professzor föltalálja majd a *bunzisztort,* ami gyökeresen megváltoztatja a világ további fejlődését. „És mi az a bunzisztor?" – faggatták tovább. „Fogalmam sincs – mondta –, hiszen azt majd csak 1996-ban fogja feltalálni egy busman professzor."

Vámos – mostani beszélgetőpartnerünk – válasza nyilván csak élcelődés volt a jövőkutatók jóslatain, érzékeltetve, hogy mindig történik valami előre kiszámíthatatlan, ami egészen más irányba viheti az egytok, és készültek az egyre jobb minőségű közutak, sőt gyakorlatilag már születőben volt a repülés is. Néha nehéz azt gondolni, hogy pont a huszadik század az, amelyik a történelemben a legnagyobb változásokat hozta; egy sor más történelmi időszakot is felsorolhatnánk a görög antikvitástól a középkor végéig, amely egész Európát átalakította.

Vannak kétségtelenül gyorsabb és lassúbb fejlődési folyamatok, célszerű és jogos ezeket bizonyos karakterisztikus elemekhez, találmányokhoz, eszközökhöz kötni, de azt is látni kell: ezek mind nagyon erős kapcsolatot mutatnak egymással, hiszen ahhoz, amit ma információs forradalomnak nevezünk, kellett az elektronikai forradalom, az elemi részecskékről való ismeret és a műanyag forradalma is.

A bunzisztortól A SZUPER

A *Finálév* sorozat első évében olyan ismert közéleti szereplőket – tudósokat, művészeket, értelmiségieket – kérdeztünk a számítástechnikáról, internetről, akik – többnyire csak felhasználókként vagy az „első viziten" épphogy átesett ismerkedőkként – a *másik oldalról,* saját speciális szakmai szemszögükből alkottak véleményt a világot átformáló informatikai forradalomról. A sorozat 2000. évi folytatásában – miután januárban tisztáztuk, hogy ez még a huszadik század – elsősorban az *innenső oldal* prominenseivel ülünk le beszélgetni, akik foglalkozásszerűen űzik a számítástechnikát, és belülről látják a hirtelen ránk szakadó információs társadalom napos és árnyoldalait.

értelműnek látszó fejlődési folyamatokat. A bunzisztor végül valóban megszületett, úgy hívják: internet; de hogy mi az új irány, amely felé a világ fejlődése fordult, azt még most sem lehet egészen pontosan tudni.

– A huszadik század a technikai forradalmak kora volt egészen az utolsó évtizedig, amióta már kommunikációs és információs forradalomról beszélünk. S bár mindegyikre azt mondtuk: gyökeresen átformálja a világot, mégis a mostani változások tűnnek a legalapvetőbbeknek, legforradalmibbaknak. Tényleg így van, vagy csak arról van szó, hogy minden nemzedék a saját korának változásait érzi a legjelentősebbeknek?

– Ezekből a huszadik századi forradalmakból én is elég sokat éltem meg: volt a műanyag forradalma, az elemi részecskékről való ismeret forradalma, az autóforradalom; még éppen tart az információs mellett a genetikai forradalom is. Persze a *forradalom* elnevezésben mindig benne van saját korunk túlértékelése; ezek mégis kétségtelenül olyan felgyorsult mozgásai a tudásnak, a tudománynak, a technikának és a gyakorlatnak, amelyek egész életünket átformálják. Ugyanakkor tekintsünk végig a tizenkilencedik századon, amelynek az elején még nem volt semmiféle gépesített közlekedés, nem voltak rendes utak, és a kommunikációt semmilyen technikai eszköz nem segítette; a század végére viszont már volt autógyártás, telefon, óriási vasúthálózaMégis van egy érdekes újdonság az eddigiekhez képest: korábban a nagy változások mindig vagy az emberi cselekvés eszközeinek fejlődéséhez kötődtek, vagy a kommunikáció fejlődéséhez, változásaihoz. Az információs forradalom viszont ezt a kettőt az azonos eszközrendszer által összekapcsolja, hiszen a munkaeszköz is elektromossá vált, és a kommunikáció is. Azaz a számítástechnikai alapokon nyugvó munkaeszközök – a számítógép és a *számítógépszerű* dolgok –, valamint a számítástechnikával segített információs és kapcsolatrendszerek – a mobiltelefontól az internetig – egyre inkább egységet alkotnak. Ezért talán jogosan lehet azt mondani, hogy ez a mostani *módosulás* még radikálisabb lehet, mint a korábbiak.

– Van a huszadik század fejlődési folyamatainak egy másik érdekes aspektusa is: míg a technikai haladás a kőbalta feltalálása óta végső soron mindig valamilyen kényelmi funkciót szolgált, addig az elektronika fejlődése már nem csak a kényelem, hanem a szórakozás, az élvezetes szabadidő-eltöltés lehetőségeit is növeli. Persze a televízió és a számítógép szerepe óriási az ipari termelésben is, de sokkal egyértelműbb a szórakoztatóiparral való kapcsolata, mint mondjuk a kőbaltának, amelyből talán a krikett vagy a baseball merített. Ugyanez a helyzet az internettel is, amelynek vitathatatlan a tudomá-

nyos szerepe, de a rá csatlakozó milliós tömegeket valószínűleg nem ez vonzza. Mintha a technikai haladás utóbbi száz évében fontosabb lenne a szabadidő-eltöltés, mint korábban.

– Az uralkodó osztályoknak annak idején egész életük szabad idő volt: a munkát megvetették, reggeltől estig vadásztak és egyéb szórakozásoknak éltek. A döntő változás tehát az, hogy a szabad idő élvezetes eltöltésének lehetőségéhez való hozzáférés demokratizálódott. Sőt mindazok a technikai forradalmak, vívmányok vagy módosulások, amelyekről beszélünk, és mindazok az általános – kulturális, társadalmi, politikai, gondolkodásbeli – változások, amelyek ezekkel kapcsolatosak, lényegében véve a demokratizálódás irányába hatottak. Először van a történelemben olyan időszak, amikor tulajdonképpen az egész emberiség – leszámítva egy kétségtelenül nyomorúságosabban élő réteget, bár televízió még az éhező afrikaiak kunyhóiban is van – vagy legalábbis az emberiség túlnyomó többsége rendelkezik elegendő szabad idővel és hozzáféréssel a technikai vívmányokhoz, hogy szórakozási igénye általánossá és fontossá váljon, demokratizálódjon. Közben természetesen ez a gazdasági fejlődésnek is része lett, hiszen a szórakoztatás ugyanúgy áruvá vált, mint a ruha, a cipő vagy az élelem.

PAPÍRIG

Fotó: Walkó Boglárka

Fontos azt is megjegyezni, hogy a szabadidő relatív fogalom. Nekem például megadatott – és persze ezt kerestem meg magamnak –, hogy egész életemben *játszhattam,* azaz valami olyasmit csináltam, ami kedvemre való volt. Számomra a szabad idő mást jelent, mint olyasvalaki számára, akinek terhet jelent a munkája. Ezért ahelyett, hogy azt mondanánk, az embernek megnő a szabad ideje, talán pontosabb, ha így fogalmazunk: az ember fölszabadul azon tevékenységek alól, amelyek nem jelentenek számára emberi kielégülést. Nem tudom elképzelni, hogy egy óvónő például, amikor leül a gyermekei közé, és velük játszik vagy mesét mond, akkor ne válna részévé a mesének vagy a játéknak; de ezt mindenféle foglalkozásra el lehet mondani, amely nem automatizálható. A futószalag mellett állni és csavarokat huzigálni – ez nem *emberi* munka, s ennek megfelelően egyre inkább automaták végzik. A mai technikai színvonal mellett már elmondhatjuk, hogy nagyon kevés olyan munka létezik, amelynek nem automatizálható a „nem emberi" része. Persze annak is nagyon sokféle kritériuma van, hogy mi emberi, és mi nem; de talán legpontosabban úgy lehetne megfogalmazni, hogy az az emberi munka, amit az ember szívesen végez, és ami közben emberekkel kell kommunikálnia.

– Egyetértek azzal, hogy a technikai fejlődés demokratizál. Fantasztikus az internet szabad és cinkos légköre, hiszen mondjuk húsz évvel ezelőtt sokkal nehezebben jött volna létre akárcsak ez a beszélgetés is Önnel; de vajon ezt nem azért gondolom így, mert benne vagyok, és nem látom azokat, akik kimaradnak belőle? Nagyon jó, hogy az emberek eljöhetnek a futószalagtól, de aligha lesz mindegyikükből szoftvertervező, újságíró vagy óvónő; sokkal inkább alkotnak majd elkeseredett, munkanélküli, az informatikai haladás ellen hangolható tömeget.

– Ha statikusan szemléljük a jelent, akkor igaz, amit mond, de nagyon fontos hangsúlyozni: ez statikus kép, a valóság pedig dinamikusan változik! Mondok egy példát: amikor én negyven évvel ezelőtt elkezdtem autózni, még nagyon kevés embernek volt gépkocsija, ami egyrészt *kiváltságos* helyzetet jelentett számomra, másrészt viszont még mindenhol meg lehetett állni, ismeretlen volt a közlekedési dugó fogalma – azaz a kiváltság valamilyen módon realizálódott. Ma a családok felének van autója, az én kiváltságos helyzetem szertefoszlott, de nemcsak azért, mert mindenkinek van kocsija, hanem azért is, mert ebből következően az autó egyre alkalmatlanabb közlekedési eszköz, hiszen sem megállni, sem haladni nem lehet vele. Mindkét megállapításom az autóról – a negyven évvel ezelőtti és a mostani – csak az adott pillanatban igaz, de dinamikájában nem mutatja be az autózás fejlődését. Ahogy nem volt örök az üres – de a mainál nyilvánvalóan rosszabb minőségű – utak ideálisnak tűnő helyzete, úgy a mai katasztrofális kép sem lesz az; a közlekedés kérdése valahogy meg fog oldódni. Ugyanezt el lehetne mondani a tévéről, az internetről és minden másról – ezek is demokratizálódnak, természetesen a demokratizálódás összes problémájával együtt.

– Kérdés, hogy demokratizálódás alatt a szabad hozzáférés lehetőségét értjük, vagy a tömegessé válást. A televízió demokratizálódása a kereskedelmi televíziózással valósult meg, ami egyúttal azt is magával hozta, hogy a már-már pusztulásra ítélt művészmozik feltámadtak, mert a képernyőt elözönlő bárgyúság elől az igényesebb közönség visszatért a mozihoz.

– Amikor nem egy kiválasztott társadalmi rétegnek szóló magas művészetet *adnak el,* hanem olyat, amit el lehet adni egyszerre ötmillió embernek, akkor nyilván a demokratizálódással az igénycsökkenés is együtt jár. Viszont az igazi demokratizálódás nemcsak a tömeg igényeinek kielégítését jelenti, hanem minden szükségletét; azaz széles spektrumban kell szolgáltatni, mert mindenkinek van valamire igénye. A tévétől elforduló közönségnek volt hova mennie – és ez a lényeg. A sokat kárhoztatott gazdasági fejlődés, az életszínvonal növe-

kedése teszi ezt lehetővé, és e nélkül az informatikai forradalom sem lehetne ennyire általános.

De visszatérve még az igényekre: az igazi, *mély* igények mindig az ember saját problémáiból, vágyaiból jönnek létre. A szerelmi irodalom és költészet, amióta az írásbeliséget ismerjük, minden egyes civilizációban ott van. Ennek ellenére naponta megjelennek újabb és újabb formái, mert minden ember – kortól, időtől, kultúrától függően – másképp éli meg ugyanazt az érzést, és vágyik arra, hogy ki is fejezze. Persze nem mindegy, hogy ez a kifejezés *Shakespeare* vagy a mexikói tévésorozatok szintjén valósul meg; de hosszú távon a kommersz nem elégíti ki a közönséget, mert túlságosan általános, ezért semmitmondóvá válik, és föltámad az igény valami jobbra. Például az étkezés terén már láthatjuk ezt: ha összehasonlítjuk az étteremválasztékot – akár Magyarországon, akár bárhol másutt a világon – ma és tíz, húsz vagy ötven évvel ezelőtt, kiderül, hogy régen volt egyféle étlap, amely az adott helyet jellemezte, és kész; ma viszont az egész világ étlapja minden nagyobb városban ott szerepel. Szabadon választhatok, hogy most egy kínaiba megyek, holnap egy olasz étterembe és így tovább. Közben persze ott van a gyorséttermek tömegkajája is, de azt nagyon hamar meg lehet unni, akárcsak a mexikói sorozatokat. Az élet alapvető kérdéseit, a lelki problémáinkat, a társas viszonyainkban jelentkező feszültségeket naponta újra és újra fel kell dolgoznunk, és mivel az alacsony szintű *alkotások* ebben nem segítenek, nem hoznak kielégülést, hamis képet mutatnak, a fogyasztó hosszú távon megcsömörlik, így lassan – néha egy-két nemzedék alatt – újra fölnő az igény...

– Ezért dolgozzák fel mostanában olyan sokat Shakespeare-t Hollywoodban?

– Pontosan! A kommersznek már nincsenek saját válaszai, amik voltak, már nem elégítik ki a közönséget, hát visszanyúl a klasszikusokhoz.

– Vajon nem lehet, hogy ugyanígy majd a technikától is elfordulunk egyszer?

– Nem hiszem, hogy a technikától el lehetne fordulni. Lehet egy időre divat, reagálás a pillanatnyi élethelyzetre, de nem egy új, meghatározó tendencia. A technikai haladásnak leginkább ellenálló író ismerőseim is egyre inkább e-mailen adják le cikkeiket, mert úgy egyszerűbb. Egyébként megkérdezném a technikától elfordulókat, egyetértenének-e azzal, hogy ők családjukkal visszatérjenek a medicinának arra a szintjére, ahol a modern képalkotási technikák nem léteztek: ultrahang, tomográf és a többi. Vállalnák-e a felelősséget a következményekért? A televíziót pedig ki lehet kapcsolni, nem beszélve a mobiltelefonról, és az autót sem muszáj mindig használni!

– Miközben a kulturális elit egy része látványosan igyekszik elfordulni a technikától, felnő egy új nemzedék, kitermeli a saját elitjét, amely az információs társadalomba belenőve, a saját közegében kommunikál. Ennek viszont az lehet a veszélye, hogy a korábbi nemzedékek tapasztalata, tudása, értékrendje nem érvényesül, mert egyszerűen nincs jelen, nincs, aki megfelelően artikulálja ebben az új világban.

– Ez nem új keletű félelem, nem kellett hozzá az internetet feltalálni. A huszadik század elején a modern művészet apostolai – akik ma már klasszikusoknak számítanak, és egy-egy képük tízmillió dolláros nagyságrendben kel el – micsoda lázadást indítottak a régi művészetek ellen, milyen tüntető megvetéssel utasítottak el mindent, ami korábban volt! Azután későbbi éveikben bevallották, milyen sokat tanultak a régi mesterektől. *Bachot* a gyerekei úgy hívták a háta mögött, hogy a vén rigolyás – és Bachot hosszú időre el is felejtették, de Shakespeare-t is elfelejtették, majd felfedezték újra. Az én fiatalkoromban például a szecessziót szeretni egyenlő volt az ízlésficammal, a szecesszió volt a kultúra mételye; azután egyszer csak ezt is felfedeztük újra...

A kultúra története a régi mesterek elfelejtéséről és újrafelfedezéséről szól, de mindvégig megmarad egyfajta folyamatosság, ami hosszú távon garantálja az értékek fennmaradását.

– Nem kell félteni ezt a folyamatosságot az internettől?

– Nézetem szerint az internet egy *szuperpapír,* amire bármit rá lehet tenni: szöveget, képet, rajzot, kottát, zenét; de tartalmilag ez lehet szépirodalom vagy ponyva, festőművészet vagy szexhirdetés, életrajz vagy titkos akta, információ vagy besúgás... Ezt az üres szuperpapírt nekünk kell megtölteni; a kérdés az, hogy mit rakunk rá, és mit veszünk ki belőle. Csak rajtunk múlik, hogy ezt az óriási szabadságot hogyan használjuk ki. Persze lehet azt jósolni, hogy ez majd katasztrófához vezet, de akkor hadd idézzem *Neumann Jánost,* aki azt mondta: biztos, hogy van egy csomó veszély, de a haladás ellen nincs orvosság; az emberiség eddig nagy változásokon és kataklizmákon ment keresztül, és mindet túlélte – próbáljuk meg ezt is túlélni valahogy!

HP Vevőszolgálat: 382-1111 www.hp.hu

Megtévesztően valósághű.

Ugye szinte félti a leégéstől ezt a hófehér hátat, annyira valósághű? Megnyugodhat, ez csak egy másolat, amely a létező legfejlettebb tintasugaras nyomtatási eljárással készült. Ezt nyújtja Önnek a Hewlett-Packard forradalmi, PhotoREt precíziós technológiája.

Képes akár 29 tintacseppet elhelyezni minden egyes mikroszkópikus ponton, ráadásul mindezt rendkívül gyorsan. Bármennyire sietős is az Ön dolga, mindig egyedülálló fotóminőségű képeket fog kapni. Ezt senki nem csinálja jobban. Legföljebb maga a valóság.

HP PhotoSmart és DeskJet nyomtatók

CYBER-TEÓRIÁK

Z. Karvalics László rovata / zkl@lucy.tgi.bme.hu

Az internet úgy igazából 1995-ben mutatta meg először az erejét, 1997 elejére visszavonhatatlanná vált, hogy a hálózati világgal valami egészen ígéretes kaland kezdődött, 1999-re pedig már le is tisztultak annyira az erővonalak, hogy majdnem világosan lássunk a változások három nagy problématengelye, az üzlet, a politika és a kultúra alapdilemmáival kapcsolatban. Ez alatt az öt év alatt több mint száz könyv, sok ezer tanulmány, cikk, esszé és programnyilatkozat rugaszkodott neki, hogy fontos felismeréseket és összefüggéseket fogalmazzon meg a netről, olyan szövegek formájában, amelyek lehetőség szerint egyszerre eladhatók és társadalomelméletileg is értékesek. Sorozatunkban ezekből az útkeresésekből mutatjuk be a legérdekesebbnek tűnőket, a leginkább vitára serkentőket.

METAFORÁK HÁLÓJÁBAN

(Mark Stefik: Internetálmok. Archetípusok, mítoszok, metaforák)

„Először is egy nagy épületben voltam, számtalan szobával és szeglettel. Ez egy öreg, fakeretes stílusú ház volt, nyitott üvegajtókkal. Néhol úgy nézett ki, mint egy vegyeskereskedés, ahol embereket láttam a létrákon rohangálni, különböző dolgokat cipelve fel-le. Ott volt az apám is. Emlékeztem rá, hogy korábban börtönben ült, és most éppen otthon volt, de erről én sohasem kérdeztem őt. Reméltem, hogy semmi rossz nem történt vele."

„A legeslegnagyobb dolog, ha valaki a metafora mestere"
(Arisztotelész)

Így kezdődik a Joanna-12 (fedő)nevű résztvevő álma, amelyet 1996. január 16-án este 7 órakor az akkor még fiatal America Online által biztosított privát beszélgetőcsatornán *Jeremy Taylor*, a neves álomkutató vezetésével a hagyományos összeülés helyett interneten beszéltek meg a magukat addigra regisztrálni tudó „álomcsoport" tagjai.

A nagy érdeklődéssel várt kísérlet arra próbált választ adni, hogy vajon miképpen befolyásolja az online közeg egy hagyományos, szigorúan zárt közösség működésmódját. Az előzetes várakozással ellentétben az derült ki, hogy az online változat nem dehumanizálja az „álommunkát", valójában intenzívebbé teszi azt. „Senki sem rekesztődik ki azért, mert kövér, fiatal, fekete vagy nő, vagy férfi, vagy akármi." Az emberek letisztultabb formában kommunikálnak egymással. Ha hagyományosan hét-kilenc főnél nagyobb létszám esetében már megszűnt a kiscsoport-érzet, itt sokkal több résztvevő esetén is meg tudott maradni – ami az ötletek és megoldások formagazdagságán keresztül nagyobb „pszichológiai mélység" eléréséhez vezetett.

Az esetet feldolgozó és elemző *Barbara Viglizzo* az „álomcsoport" online ülését kommunikációs eseményként értelmezve arra a következtetésre jut, hogy az internetet afféle „szociális idegrendszerként" (social nervous system) lehetne megjeleníteni (no lám, a *Bill Gates*-féle „digitális idegrendszer" sem előzmény nélkül való) a kollektív tudattalanból közös erővel kibányászott álmokkal együtt. Mindez történik akkor (1996 elején), amikor a világ még az „információs szupersztráda" értelmezésével küzd, amikor mindössze néhány millió ember érti, néhány tízmillió sejti, a többi pedig féli a számítógép-hálózatok izgalmasnak és rejtélyesnek tűnő „szép új világát". Vajon hogyan lehet egy ennyire formálódófélben lévő világot közel hozni mindazokhoz, akik idegenként szembesülnek vele? Ha szupersztráda vagy internet helyett digitális könyvtárat, elektronikus levelet, elektronikus piacot mondunk, akkor a metaforák közelebb visznek minket a valóság egyes oldalainak megértéséhez?

Hát igen, sokak számára a metafora szó még ma is unalmas középiskolai irodalomórákat idéz fel, amikor a költői képek nagy családjának egyik bebiflázott tagjaként (valahol a hasonlat és a metonímia között) kellett (volna) azonosítani újabb és újabb verselemzések során az éppen aktuális szövegben. Ahhoz a felismeréshez, hogy a metafora valójában ennél jóval több, a világ megismerésének, a gondolkodásnak különösen fontos eszköze, már jóval kevesebben jutnak el.

Amikor az ismerttől haladunk az ismeretlen felé, meglévő fogalmaink felől próbáljuk felépíteni az újat, és régi jelentéseink mozgósításával próbálunk körülírni egy soha nem voltat. Nem véletlen tehát, hogy az internetről szóló irodalom hemzseg a metaforáktól, amikor a szerzők formát, alakot, összefüggést és megértést keresnek a hálózatok összetett, sokszínű, újdonatúj világában – és ezért jelenhetnek meg nagy számban már azok az

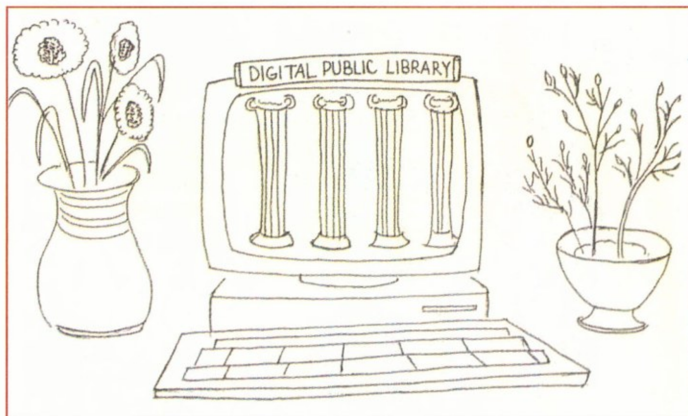
írások is, amelyek témaként egyenesen az internetnek a metaforákkal való összekapcsolódását választják.

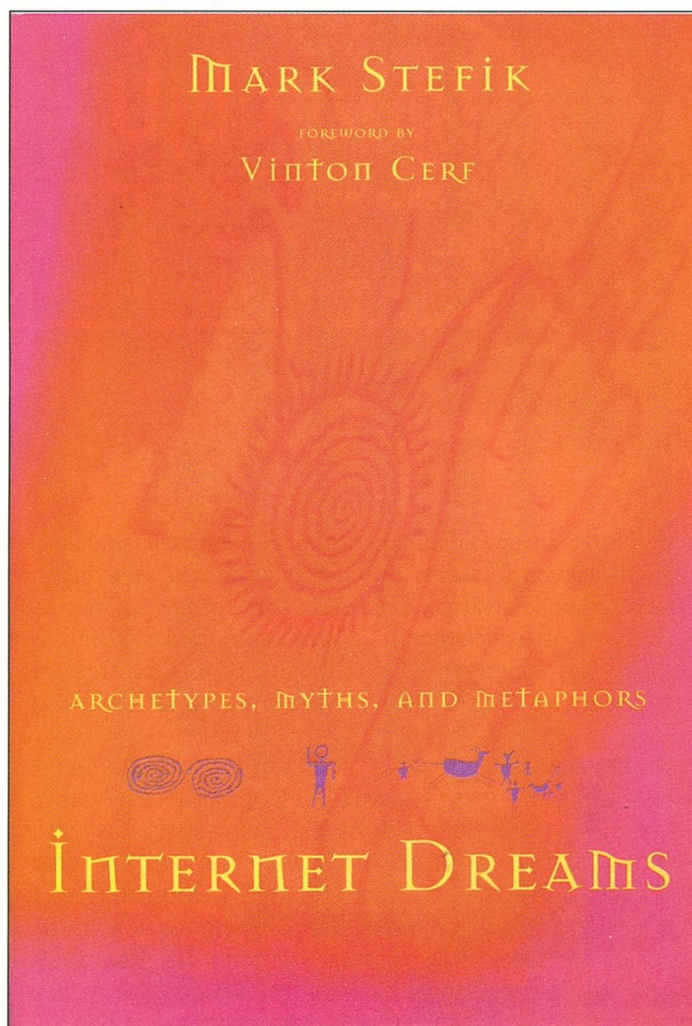
Mark Stefik, a Xerox vezető kutatója ezzel szemben arra törekszik, hogy a metaforákon (és a megértésnek hátteret adó mítoszokon) keresztül adjon teljes útikalauzt az internethez mindazok számára, akik nem egyszerűen használni akarják, hanem gondolkodni is kívánnak róla. Rendszerező igényű szemelvénygyűjteményt állított tehát össze, négy „alapmetafora" köré rendezve a vendégszövegeket.

A digitális könyvtár – az internet mint kiadói vállalkozás és közösségi emlékezet

A megvalósuló, tényleges könyvtári programok árnyékában általában nem vesszük észre, hogy nem az egyes „projektek" egymásutánja, hanem az internet egésze bontja ki az új minőséget. A bennünk rejlő „őstípusok" közül ez a metafora a „tudás őrzője" (keeper/conservator of knowledge) szerepet hívja elő, amelynek megfelelve a jövő nemzedék számára igyekszünk összegyűjteni és tárolni a tudást. Egyszerre idéződik fel benne az „ősi bölcsességek letéteményese", a „tapasztalt öreg", a szóbeli kultúrák „mesemondója", de a „múzeum kurátora, a tudós és a könyvtáros" is – annak megfelelően, ahogy egészen különböző műfajú és funkciójú hálózati megoldásokkal képet, zenét és szöveget őriz és sokszorosít egyetlen nagy corpus digitalisként az internet.

A kommunikációs boom árnyékában (és a korai internetmítosz kizárólag katonai felhasználásról tudósító elemeinek elterjedtsége miatt) nagy meglepetésként érhet mindenkit, hogy az internet kialakításához vezető gondolati ösvény előfutárai (*Vannevar Bush, Licklider*) és a hálózati technológia „alapító atyjai" (*Robert E. Kahn, Vinton G. Cerf*) egyaránt a könyvtári funkció felől igyekeztek megragadni az új hálózati minőség lényegét. Az már kevésbé meglepő gondolati következmény, hogy a generációs tudásőrzés és -tárolás önmagában értelmezhető ugyan, de kizárólag aktív, kommunikációvá teljesedő formájában fejtheti ki evolúciós előnyét, az „agyak összekapcsolása" által.

Az elektronikus levél metaforája – az internet mint kommunikációs médium

„Alig néhány év múlva a gépen keresztül hatékonyabban kommunikálunk, mint face to face to face"
(Licklider és Taylor)

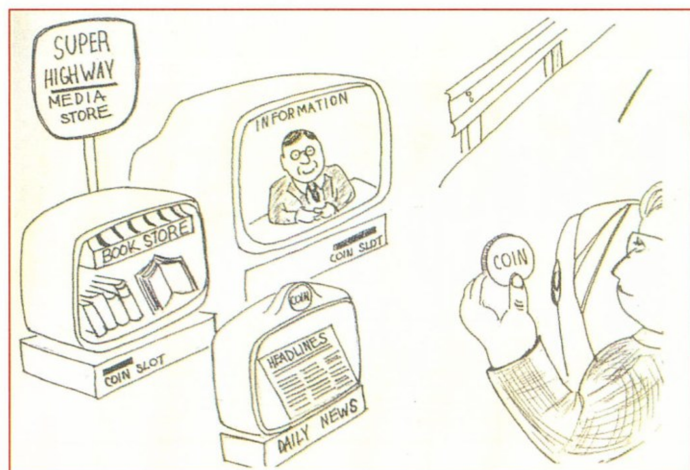
A levél- és üzenetküldés kezdettől fogva a hálózat legnépszerűbb és leggyakoribb tevékenységformája. Az őstípusokat (hírvivő, postás, kapcsolatépítő, nyilvános beszédet használó „kommunikátor") soroló Stefik jó érzékkel veszi észre, hogy ezúttal nem egyszerűen a korábbi formák új „kiadásáról", hanem sokkal többről van szó: hálózati polgárnak (netizen) lenni annyi, mint a korábbiaknál kiterjedtebb kapcsolati rendszert fenntartani.

A *Sproull–Faraj* szerzőpáros meggyőzően igazolja, hogy a hálózati levelezés mérlege alapvetően pozitív – a „sötét oldal" nincs nagyobb mértékben jelen, mint a valóságos világban.

Joshua Lederbergnek az e-mail melletti – több mint húszéves – szenvedélyes vitairata is méltán kapott helyet a válogatásban. A genetikus és számítógéptudós szerző jó érzékkel ismeri fel a hosszú távú hatáskövetkezmények legfontosabbikát: az a többlet, amelyre a hálózati teret „belakó" polgárok szert tesznek, végső soron az emberi tudásnak az „agyak" új minőségű, kifinomított, a tudás megosztásán alapuló összekapcsolásából fakad.

Az elektronikus piactér metaforája – javak és szolgáltatások eladása a neten

Különös alaphelyzet: alig négy évvel ezelőtt íródott szövegek teljesen elavulttá tudnak válni (amikor Stefik áttekinti a vásárlások lehetséges formáit, az azóta „berobbanó” aukciós forma például teljesen hiányzik a tipológiájából). Az elektronikus piactér metaforáját az idő tájt (1994–95) szinte teljesen a szellemi termékek forgalmára alkalmazzák – a copyright nem véletlenül jut már fél évtizeddel ezelőtt is nagy szerephez, ám a hálózati vásárlás detonációjának még az előszele sem érződik a kiválogatott szövegekben...

Furcsa dolog szembesülni azokkal a bekezdésekkel is, amelyek megjósolják a vállalati szervezet és az üzleti kommunikáció rendszerének átalakulását – akkor, amikor mondjuk az intranet még jószerivel ismeretlen fogalom volt.

Az ínyencek ugyanakkor felcsillanó tekintettel bukkanhatnak olyan részletekre, amelyekben például az Amazon előtti idők egyik nagyja, az Online Bookstore vezetője elmeséli, hogyan vezette be őt *John Quarterman,* a Mátrix szerzője az elektronikus levelezés rejtelmeibe 1989-ben, miközben a Digital Press már javában dolgozott a könyv kiadásán. Gondolta volna-e valaki az idő tájt, hogy tíz év múlva a cybertér metaforájának legnagyobb hatású filmje lesz belőle?

A digitális világok metaforája – az internet mint a megismerés kapuja

Valamennyiünkben benne rejtezik a felfedező, a kalandor őstípusa. Hasonlóképpen minden egyes ember külön álom-, mese- és mítoszvilágot alkot, amely képkínálatát a kultúra által közvetített ismeretekből nyeri. Nem véletlen, hogy a képzelt világok létrehozása, illetve a bennük való lét különböző formái olyannyira vonzóak és egyediek. A digitális világban szerzett tapasztalataink a legerősebbek azok közül, amelyeket a számítógépes hálózatokon szerezhetünk. Egyszerre közvetítenek lehetőségeket és kihívásokat – létrehozásuk és felhasználásuk egyaránt az egyén megújításán és képességei legjavának mozgósításán alapul.

A fejezet szerzői szinte kizárólag a kilencvenes évek közepének MUD-közösségeinek vizsgálatára alapozzák állításaikat, ezzel együtt azok a mai napig érvényesek maradnak. Annál érdekesebb Stefik és *Brown* okfejtése, amellyel az online csoportos szellemi alkotótechnikák forrásvidékeként tekintenek a multiplayer játékokra, kimutatva, hogy miképp lehet a gondolatok „brainstorming”-szerű termelésének, szervezésének és értékelésének professzionális eszközvilágába becsempészni azokat a megoldásokat, amelyeket a fantáziavilág elemeire épülő mesterséges környezetet magukénak érző játékosok fejlesztenek ki. *William Wulf* pedig – jó megérzésekkel – ugyanezeket a mintázatokat látja kirajzolódni a tudományos közösség új típusú működésében.

Kimaradó metaforák

Különös, hogy noha a szerzőket és a szerkesztőt is a sokjelentésű „információs szupersztráda” ihlette meg, és annak a jelentéstartományait szeretnék körüljárni, az „utazás” és a „gyarmatosítás” metaforája hiányzik a kaland mellől, a „világagy” pedig a könyvtár mellől. Leginkább mégis az furcsa, hogy az ismeretlentől, az újtól való félelem metaforái nem költöztek be a kötetbe – a „drogmetafora” (a függéssel és az elvonási tünetekkel) hiányzik a digitális világok mellől, a szellemi és fizikai elsatnyulás oly nagy kedvvel felidézett képi világából semmi nem kerül elő a hálózati játékok kapcsán. Fordítsuk mindezt Stefik előnyére: bizonyára túl akart lépni az első talmi asszociációkon, nem engedve teret az egyoldalúnak tartott félelempozíciónak. Mást úgysem nagyon írhatunk a javára: válogatása olvasókönyvnek közepes, gondolattárnak felszínes, kordokumentumnak csak itt-ott – és ott is véletlenül – alkalmas. Tanulság: hacsak nem muszáj, vagy éppen nem az a feladatunk, ne fogjunk öreg (értsd két-három évnél idősebb) internetszakmunkák olvasásába.

IRODALOM: *MARK STEFIK:* INTERNET DREAMS. ARCHETYPES, MYTHS AND METAPHORS (THE MIT PRESS, CAMBRIDGE, MASSACHUSETTS, 1996, 1997); *BENCZE LÓRÁNT:* A METAFORÁLÓ AGY ÉS ELME (VALÓSÁG, 1985/6, 47–62. O.); *HEYLIGHEN, F. – BOLLEN, J.:* A WORLD WIDE WEB MINT SZUPERAGY: A METAFORÁTÓL A MODELLIG (CAFÉ BABEL, 1998/2, 151–159. O.); *FEHÉR KATALIN:* METAFORÁK A VIRTUÁLIS VALÓSÁG JELLEMZÉSÉRE A MAGYAR SAJTÓBAN (JEL-KÉP, 1999/4, 49–62. O.); *CZEIZER ZOLTÁN, CSANÁDY MÁRTON* (SZERK.): AZ INTERNETMÍTOSZ (KODOLÁNYI FÜZETEK 3., SZÉKESFEHÉRVÁR, 1999).

Internet a kábeltévén

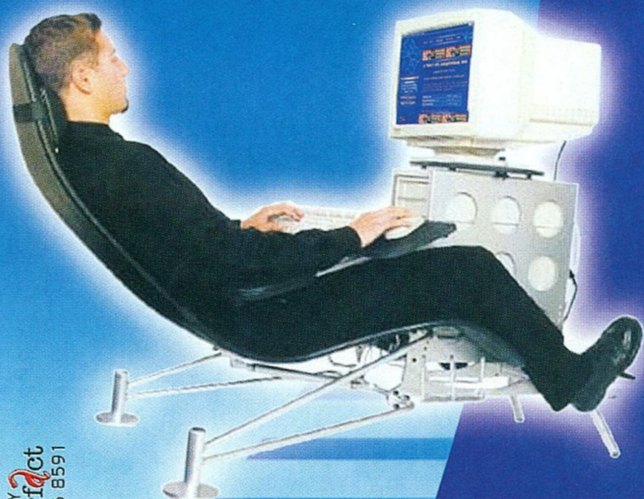
- online kapcsolat 24 órában
- nincs forgalmi díj
- nincs telefonszámla

1056 Budapest, Molnár u. 53.
Tel./Fax: 318-1926, 318-1985

Internetszolgáltatás kábeltelevízió hálózatokon a következő kerületekben:
V. kerület City TV Kft.
IX. kerület Bakáts Parabola Kft.
IX. kerület Telant Kft.
XIII. kerület Satimex Kft.
XIV. kerület Zugló TV Kft.
XIX. kerület NET-T Kft.
XXII. kerület Radiant Rt.

Újdonság!

A TVNET Kft. elindította a bérelt vonalon keresztüli Internet szolgáltatást is.

DESIGN BY perfact 226 8591

www.tvnet.hu
info@tvnet.hu

American Service Travel

1052 Budapest, Váci utca 15.
E-mail: reservation@american.hu

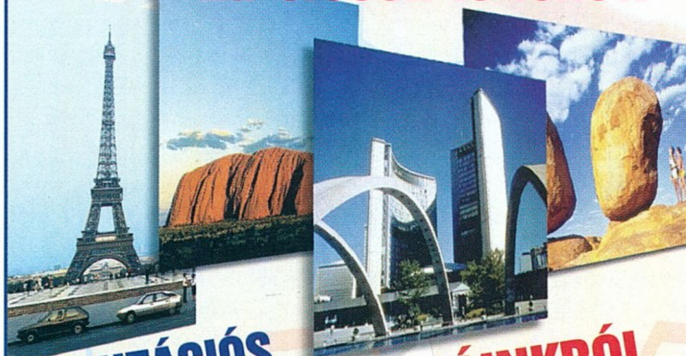
Budapest legjobb repülőjegy árai.

	Eredeti ár	Akciós ár
Amsterdam	~~51.000 Ft~~	48.400 Ft
London	~~48.600 Ft~~	45.900 Ft
Párizs	~~52.000 Ft~~	49.900 Ft
Zürich	~~49.900 Ft~~	47.000 Ft
Honolulu	~~127.000 Ft~~	116.500 Ft
Tel Aviv	~~58.000 Ft~~	54.400 Ft
Washington	~~76.700 Ft~~	71.000 Ft
New York	~~76.000 Ft~~	71.000 Ft
San Francisco	~~104.000 Ft~~	101.900 Ft
Miami	~~97.000 Ft~~	92.900 Ft
Los Angeles	~~104.000 Ft~~	101.900 Ft
Chicago	~~79.000 Ft~~	71.000 Ft
Toronto	~~93.600 Ft~~	87.900 Ft
Sydney	~~192.000 Ft~~	186.500 Ft
Bangkok	~~106.700 Ft~~	99.700 Ft

A közölt repülőjegyárak nem tartalmazzák a repülőtéri illetéket és bizonyos feltételekkel érvényesek.

Szuper KLM Royal Dutch Airlines akció Észak-Amerikába!

Miért utazna drágán, ha olcsón is lehet?

SZENZÁCIÓS IFJUSÁGI AKCIÓINKRÓL ÉRDEKLŐDJÖN IRODÁNKBAN!

A legjobb amerikai "Fly and Drive" utazások:

Florida	9 nap	113.100 Ft-tól
Kalifornia	9 nap	120.800 Ft-tól
Hawai	10 nap	249.000 Ft-tól
Nemzeti parkok	9 nap	112.800 Ft-tól
Kelet-nyugat	17 nap	228.300 Ft-tól

A fenti árak tartalmazzák a repülőjegy, a szállás valamint az autóbérlés összegét, korlátlan kilométer-használattal

Autóbérlés Floridában 1 hét már 6.750 Ft-tól!

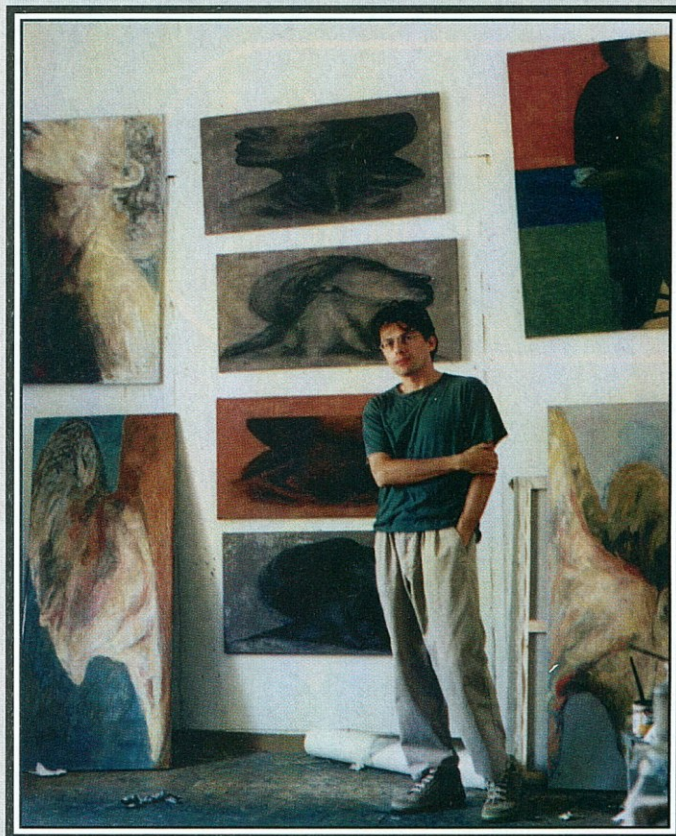
www.american.hu Forró drót: 266-6548

FESTŐKÉNT a képzőművészet HAZÁJÁBAN

MAGYAROK A NAGYVILÁGBAN

Csapó Ida / kikelet@lezlisoft.com

„Barcelona" – jelezte a subject. Elképzelni sem tudtam, kitől érkezett az e-mail. Meghívó volt egy virtuális képzőművészeti tárlatra: „Tisztelettel meghívjuk *Bodó Mihály* (sz.: 1957) Barcelonában dolgozó festő webkiállítására. Betekintést kaphat az elmúlt évek munkáiba, kezdve a figurális képektől a későbbi absztrakt expresszionista kompozíciókig. Az olaj és alkydgyantával készült festmények mellett bemutatásra kerül néhány elektromos ceruzával készült vázlat is. Reméljük, a kiállítás elnyeri majd tetszését." Természetesen pontos URL is szerepelt a meghívóban (WWW.CYBERWAREXL.COM/BODO), így némi gépeléssel és egy kattintással máris Bodó Mihály alkotásait láthattam az internet révén. A weboldal spanyolul és angolul készült – dőlt betűkkel írták az angolt, állóval pedig a spanyol szöveget. Némi kalandozás után rögtön megírtam az első e-mailt, s a 42 éves festő készségesen válaszolt. „Itt, Barcelonában már mindenféle riportokat készítettek velem – sajtó, rádió, televízió –, de magyar lapban még sosem írtak rólam" – írta egyik levelében. Rögtön adódott a kérdés: mindez azt jelenti, hogy kint is ismert lenne?

– Igen, és ez nem azt jelenti, hogy itt könnyebben szerez az ember nevet... Sőt talán Magyarországon, ahol kevesebb a festő, könnyebben menne... Itt rengeteg a művész. Csak Katalunyában évente több ezren jelentkeznek új alkotásokkal, és éppen ezért nagyon nehéz bekerülni a galériák és kiállítások világába. Nekem is sok évem ment rá. Kitartó munka és talán tehetség is kell hozzá.

– Milyen stílusba sorolná saját magát, ha egyáltalán lehet?

– Most éppen expresszív konstruktivizmust „csinálok". Persze a stílusosztályozás csak első megközelítésre jó. A téma inkább csupán ürügy a képhez. Legalábbis mostanában. Korábban a mondanivaló tartalmassága hajtott. Ma inkább a festészeti problémák foglalkoztatnak. Színek, konstrukciók. Az élet szépsége érdekel. Öregszem.

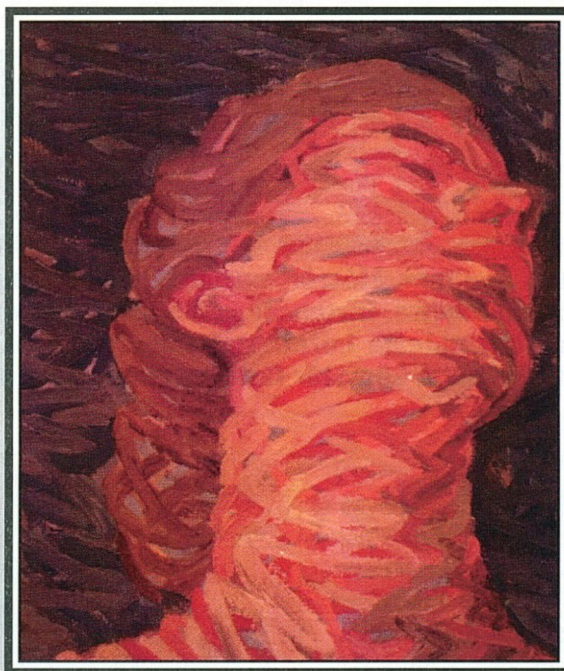
– Már idehaza is festőnek készült?

– Magyarországon először a Műegyetemre jártam, az Építőmérnöki Karra, földmérő mérnöki szakra, de a mérnöki pálya nem érdekelt – ez tanulás közben derült ki. A fizika tanszéken akartam maradni, de nem volt helyük, hogy felvegyenek. Az ötödik évben aláírást kellett szereznünk filozófiából is, és szerencsére *Ratmann János* volt a tanár. Az ő ajánlására mentem át órákat hallgatni az ELTE-re, *Hermann Istvánhoz*. Jelentkeztem az ELTE-re, és felvettek. A filozófiatanulás mellett matematikát tanítottam egy szakközépiskolában. *Ancsel Évánál* írtam a szakdolgozatomat *Kierkegaard*-ból. Azután elhatároztam, hogy világot látok, és elmentem. Rengeteg ember él a hazájától távol. Itt, Barcelonában például mindenféle náció megtalálható. Senkit nem lep meg, hogy én mint magyar itt élek, legfeljebb a magyarokat. Ez nyilván a negyven év elzártságának tudható be. A barátnőm skóciai, de a mamája német, a papája angol. Szóval minden mozog és keveredik. Én tizenöt éve élek spanyol földön, főleg Barcelonában. Egy barátom ajánlotta, aki évekig élt itt. Egyébként az autóstop is idáig hozott. Itt minden más. Az emberek nem agresszívek, mint odahaza, de nem is túl intelligensek. Itt értem felnőtté, és itt próbálom kiheverni nehéz gyermekkorom traumáit. Délen élni kellemes és kényelmes, azaz nem tragikus. *Platónt* szoktam olvasni reggelente... Honvágyam nincs, mert akkor megyek haza, amikor akarok. Szeretek otthon lenni, rengeteg értékes emberrel találkozom. A szüleim már nem élnek, a nagy család

Székelyföldön van, ugyanis mi székelyek vagyunk. A magyar nacionalizmus viszont annyira sem érdekel, mint a futball. Tizennégy éves korom óta ez világos számomra.

– Az egyik e-mail így fejeződött be: „Üdvözlet a tengerpart mellől, a szép Barcelonából..." Megvallom, a tenger közelsége miatt szívből irigylem.

– Egy bérlakásban dolgozom és élek az itteni belvárosban, néhány percre a tengerparttól, egy szép „mediterrán" park közelében. Biciklivel közlekedem a lakás, a park és a tenger között. A város forgalmas, zajos részébe átlagosan csak egyszer megyek egy héten. A képzőművészet Barcelonában nagyon erős. Ahogy Magyarország a költészet és a zene hazája, úgy Spanyolország a képzőművészeteké. Én szobrászatot tanultam az itteni képzőművészeti fakultáson, de végül is festő lett belőlem. Több oka van ennek, többek között anyagi is. Egy szobrászműhelyt fenntartani költséges, és szobrokat eladni nehéz. A festészettel tulajdonképpen visszatértem gyerekkori terveimhez. Csavargótípus vagyok, bár a festészet helyhez köt. Sokat szoktam utazni: Amerika, Ausztrália, Ázsia, de főleg Olaszország. Tavaly télen Párizsban éltem és dolgoztam. És persze Magyarországon is előfordulok néha. Kedvenc helyem Európa. Az itteni művészet, irodalom és zene a személyes életalapom. Szeretem az európai katedrálisokat, a velencei festészetet, *Bachot*, imádom az antik görög világot.

– Mi volt az utolsó itthoni munkája?

– Múlt decemberben megrendelésre festettem Budapesten egy 3x2 méteres olajképet. Pasaréten, egy villában látható a kép. Ott festettem meg, mielőtt átadták volna a tulajdonosának, egy heidelbergi üzletembernek és magyar feleségének. Valamikor a nyáron megint otthon leszek. Úgy volt, hogy lesz egy kiállításom júliusban Budapesten, de a galériatulajdonos betegsége miatt egyelőre elnapoltuk. Magyarországon mint képzőművész szinte teljesen ismeretlen vagyok. Az elkövetkező évekre vár, hogy bemutatkozzam otthon is. A barcelonai magyar konzulátussal nagyon jó a kapcsolatom. Éppen egy hónapja, hogy rendeztek egy nagy retrospektív kiállítást nekem, e szerény festőnek az elmúlt tíz év anyagából. Ők béreltek egy belvárosi kultúrházpalotában három nagy termet, és óriási megnyitót csaptak március 15-e kapcsán. Körülbelül háromszáz meghívott volt, meg zenészek, a helyi tévé és mindenfele náció: japán, román, angol, argentin...

– Hogy szólítják a hétköznapok során?

– Mihálynak hívnak itt is, bár így írom le: Mihay, mert sehol a világon nem akarják tudomásul venni, hogy az „ly"-ban az „l" néma. Azt pedig nem akartam, hogy Mihalinak hívjanak.

– Tudott már spanyolul, amikor kijutott Barcelonába?

– Nem tudtam, Budapesten franciául tanultam. Most már elég jól beszélek spanyolul, legalábbis a többi itt élő külföldivel összehasonlítva, de igazából nem vagyok egy nyelvzseni. Amikor kijöttem, csak franciául tudtam érintkezni az itteniekkel, azután hat-tizenkét hónap után a spanyol is ment. Most már spanyolul is gondolkodom az egyszerűbb életösszefüggésekben, hiszen itt kizárólag csak ezen a nyelven érintkezem. A skóciai barátnőmmel is spanyolul diskurálunk. A magyar nyelvet csak a „filózásoknál" használom, mert természetesen az anyanyelven hajlékonyabbak és árnyaltabbak a gondolatok.

– Az internetezés hogyan kezdődött?

– A képeimet már egy éve elektromos ceruzával tervezem a számítógépemen. E tervek alapján dolgozom. Belőlük látható néhány a weboldalamon, az „electronic pencil projects" rovatban. Az internetezés múlt decemberben kezdődött, amikor beszerelték hozzám. Kíváncsi voltam rá, hogy mi ez, és az első hónapban száz órát „navigáltam". A második hónapban nekikezdtem összeállítani az első weboldalamat. A harmadik hónap után némi segítséggel már fent volt a neten, és elkezdtem kommunikálni a világgal. Elég sok levelet kaptam a Föld legkülönbözőbb helyeiről, éppen weboldalam kapcsán. Egy tizenhét éves lány Mexikóból szerelmes lett a képeimbe. Na, ez persze csak egy anekdota. Valójában engem az a lehetőség érdekelt az internetben, hogy meg lehet mutatni a festményeket a világ számára közvetítők, azaz galériások nélkül. Most záródik a negyedik internetes hónap, de igazából érdekes ajánlatokat, megkereséseket még nem kaptam. Az internet mai állapotában a gőzmozdonyokra emlékeztet. Még nem az igazi. Az internet számomra elsősorban világhálózatot jelent. Szerintem az a fantasztikus benne, hogy éppen a lokális körökből lehet általa kikerülni. Amúgy nem internetezem sokat, mert eléggé leköt a festészet.

– Van-e kedvenc webhelye?

– Miután az internetezésben kezdő vagyok, ezért még nincsenek igazán kedvenceim. Persze ismerek egy csomó weboldalt angolul vagy spanyolul. Ha valaki utazgatni akar a világban, annak ajánlom a **WWW.SEARCHENGINECOLOSSUS.COM**-ot vagy a **WWW.IP.PT/~IP247642"~IP247642**-t.

– Mikor lenne elégedett saját weblapja hatásával?

– Akkor lennék elégedett, ha valóban közönséget szerezne a kiállított képek számára, hiszen a weblapom végül is egy kiállítás. Egy-egy kép eladása sem lenne rossz. Jó lenne tehát, ha a művészeti galériák funkcióit – legalábbis részlegesen – átvenné. A művész és a közönség közötti közvetítő szerepet már évszázadok óta a műkereskedők, a galériák töltik be. Ez egy szükséges rossz. Ezen tudna segíteni új alternatívaként az internet. Ehhez azonban nyilván az is kellene, hogy a közönség felfedezze, hogy az interneten keresztül tulajdonkeppen besétálhat a művészek műhelyébe. Nem kell mást tennie, mint rákattintani a képzőművészet – art, arte – feliratra, és máris hihetetlen választékot talál. Például ha érdekli a brazil képzőművészet, akkor a **WWW.SEARCHENGINECOLOSSUS.COM**-mal rááll a brazil keresők egyikére, ott rákattint arra, hogy arte, illetve artista, és íme, előtte az ottani művészek hosszú listája. Ha pedig valamelyik kép megtetszik, akkor meg lehet kérdezni az árat, azután lehet alkudozni, végül pedig megvásárolni például VISA kártyával. Az egész világ előtted áll. Ez az internet jövője! Úgy becsülöm, hogy mindehhez talán még tíz-húsz év kell.

Vatikáni körséta

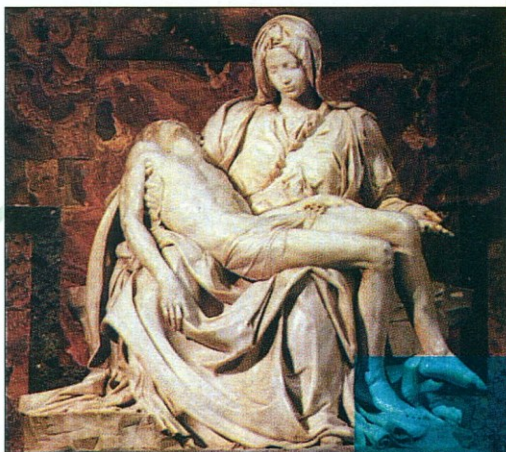
Láng Attila D. / Lang_Attila@e73.kibernet.hu

Úgy gondoltam, műkincseket fogok gyűjteni. Először múzeumokban próbálkoztam a fejemre húzott harisnyával, azután mégis inkább átjöttem a netre. Biztonságosabb, sőt jobb is, mert nem kell az a fekete harisnya, amellyel *Michelangelo* Pietàját el tudnám hozni. Nem kellett messzire mennem érte: a WWW.CHRISTUSREX.ORG oldalon megtaláltam, a /www1/citta könyvtár tartalmazza a vatikáni műkincseket.

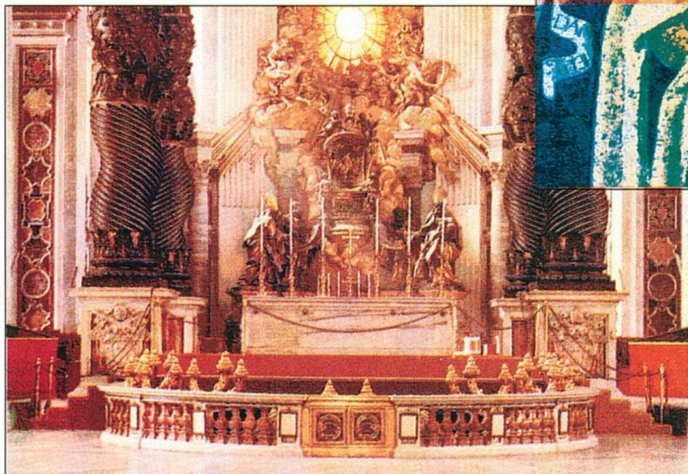
A hagyományos műkincsrablást azóta tartom végleg elavultnak, hogy megláttam a Szent Péter-székesegyház főoltárát *Bernini* baldachinjával. Azt még csak-csak elhozhattam volna némi géppisztolyos segéderővel – no de az egész csarnokot? Nézzétek meg a **WWW.CHRISTUSREX.ORG/WWW1/CITTA/0-BALDACHINO.JPG** képet, és döntsétek el, érdemes-e annak csak egy részét elhozni.

A Sixtusi kápolnának is részletes feldolgozása található itt, de a **WWW.SCIENCE.WAYNE.EDU/~MCOGAN/HUMANITIES/SISTINE/INDEX.HTML** címen ugyancsak érdemes körülnézni. Megmutatja a mennyezet restauráció előtti és utáni állapotát, elmond mindent az egyes képrészekről. A műremek legismertebb darabja Ádám teremtése, ez annyira elcsépelt, hogy nem merem ideiktatni, inkább Hámán kivégzését mutatom be.

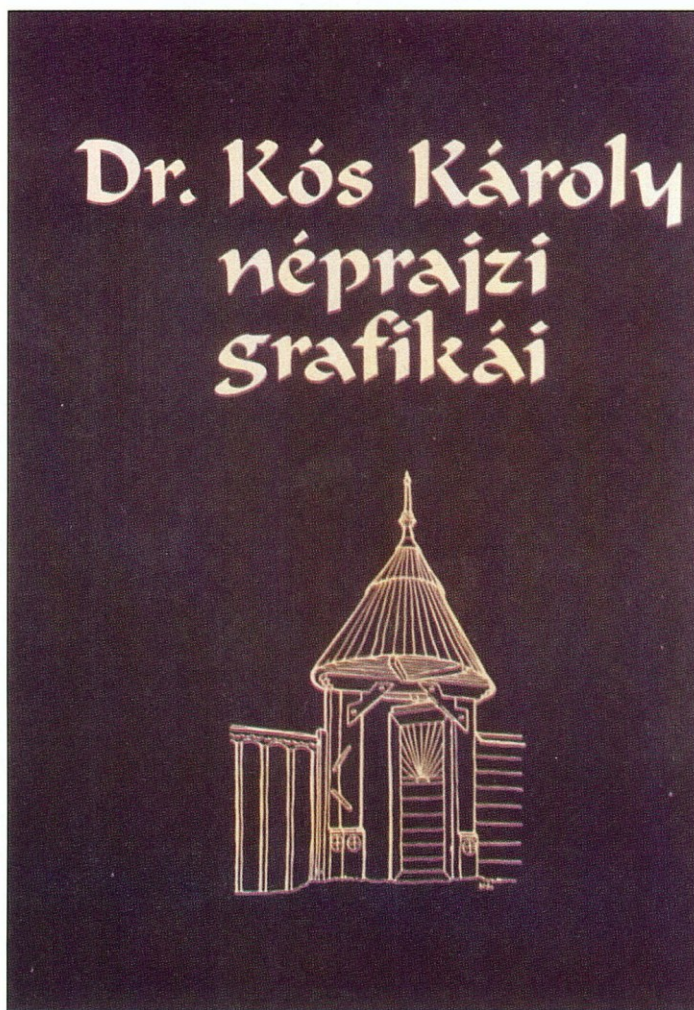
Azután ráböktem egy linkre, és amint az lenni szokott, elterelte a figyelmemet: megfeledkeztem a műkincsekről. (Átmenetileg. De reszkess, Louvre!) Megtaláltam a Castel Gandolfó-i obszervatórium honlapját. Be kell vallanom tudatlanságomat: eddig fogalmam sem volt róla, hogy a Vatikánnak obszervatóriuma van. Pedig van, méghozzá már több mint kétszáz éve. A címe: **CLAVIUS.AS.ARIZONA.EDU/VO** – sajnos a remek galaxisokat csak kicsiben láthattam, a nagy képeknél hibaüzenet jött.

A csillagvizsgáló ébresztett rá, hogy hát a Vatikánban sem csak műkincsek és főpapok vannak. Főpapokról eddig nem esett szó, mert azokat nem akartam gyűjteni, de vannak. A **WWW.VATICANFACTS.COM** a világ összes bíborosának nevét tartalmazza, de nem emiatt mentem oda. Arra voltam kíváncsi, mit kell tudni a

csöppnyi, de bonyolult országba induló turistának, hol lehet elintézni például a pápai kihallgatást és az ehhez hasonló adminisztratív dolgokat. A honlap nem is okoz nagy csalódást, az összes szükséges telefonszámot, helyenként egy-egy e-mail címet is tartalmaz, mindent el lehet intézni a segítségével. Csak kis csalódást okozott, mert nem tudok németül... A Rome2000.net szerencsére már angolul van, és rengeteg információt tartalmaz, még *II. János Pál* telefonszáma is megtalálható – lenne, ha nem lenne titkos, az e-mailjét is meg kellett szüntetni, olyan nagy tömegű levél érkezett rá. Lám, valami, amiben szerencsésebb vagyok a pápánál. Itt megvan, hogy mikor tartanak nyitva a székesegyházak (villámkérdés kvízjátékokba: hány székesegyház van a Vatikánban?), hol ehet valamit a zarándok (hoztam nektek egy képet a római francia étteremből, ahol állítólag a pápa is sokszor megfordult bíboros korában), szóval az összes hasznos tudnivaló, amire szüksége lesz az odautazónak, még mielőtt megnézhetné ama műkincseket.

Ja igen, műkincsek. Azért nem volt hiábavaló az utam. Végigjártam az egész Vatikánt, és szert is tettem egy-két érdekes dologra. Most azonban nem folytathatom, utána kell néznem a római orgazdák címének...

Néprajzos rajzok

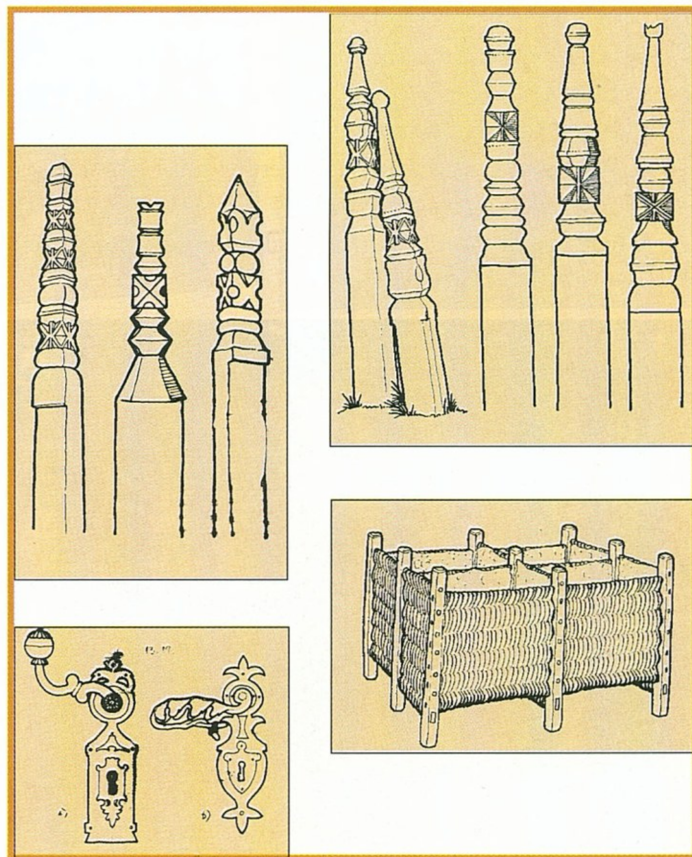

Hajdúböszörményben a Hajdúsági Galériában és a weben a **WWW.HUNGAROWEB.COM/KOSGRAFIKA** címen egyszerre nyílt meg *dr. Kós Károly* néprajzi grafikáinak tárlata. Mint minden rendes kiállításhoz, ehhez is tartozik egy nyitvatartási idő: a galériában ezeket a rajzokat június 25-éig tekinthetjük meg, mégpedig hétfőtől péntekig 10 és 12, illetve 13 és 18 óra között, szombaton pedig 9-től 13 óráig – de hát a világháló nem szab ilyen korlátokat, a hét minden napján nyitva van, éjjel-nappal.

Dr. Kós Károly (1919–1996) erdélyi néprajzkutató neve kevésbé ismert a nagyközönség előtt, mint azonos nevű író-építész édesapjáé. Tájmonográfiák és tanulmányok sora jelzi munkásságának termékenységét, s mindebben különleges helyet foglal el a szerző által készített kiváló, beszédes rajzok sokasága.

Dr. Kós Károly több évtizedes munkássága alatt négyezernél is több rajzot, térképet, grafikont készített. Rajztehetségét édesapjától örökölte, már kisgyermekként is szívesen rajzolta a környezetében lévő dolgokat. Sepsiszentgyörgyi gimnáziumi tanára, *Gödri Ferenc*, valamint *Papp Aurél* jeles nagykárolyi festő – aki rajzait néhány évig korrigálta – képzőművészjövőt jósolt neki. Később nagy hatással voltak rá *László Gyula* és *Csikós Tóth András* rajzai.

A kutatómunka során az erdélyi népéletről készített eredeti rajzokat mutatják be a kiállításon, amelyek a tudós jegyzetfüzetébe, múzeumi leírókartonokra, ritkán pauszra vagy más, szinte fecninek tűnő papírdarabokra készültek.

World Wide Walk

Séta... Ez a négybetűs szó különféle asszociációkat indíthat el az emberben. Séta a kanonoksoron – írta *Ady* egykor Nagyváradon. Egy kis dombra lecsücsülünk – dúdolhatjuk a gyerekdallal... Asszociáljon mindenki szabadon, ugyanis ez itt és most egy valódi séta, könnyű, szabad kikapcsolódás... Sétára invitáltuk minden kedves olvasónkat az Info kiállítás nyitónapján élőben, a Prím standján, és virtuálisan a WWW.PRIM.HU/WALK címen elkezdődhetett egy World Wide Walk...

Az internet mindenki számára lehetővé teszi, hogy sétálgasson világszerte... Számítógépünk elé ülve könnyedén bővíthetjük ismerteinket New Yorkról, Moszkváról, Buenos Airesről. Ha kitartóan kutakodunk, néha egy-egy kép is előjön. De miért ne vezérelhetnének bennünket maguk a képek, miért ne járhatnánk városról városra a weben is, a látvány nyomában?

Egy barátom azt mondta: mindent tudok Párizsról, de azt LÁTNOM kell, hogy milyen széles a Szajna, lentről felnézve milyen magas az Eiffel-torony, és milyen asztalra könyökölt Ady a kedvenc kávéházában... Nem elég a Grand Canyonról olvasgatnunk, hosszasan NÉZNI kell, hogyan kanyarog lenn a mélységben a Colorado! Tudjuk-e igazából, hogy milyen egy japán kimonó, ha azt nem PILLANTHATJUK meg személyesen valódi öltözékként, mondjuk Kiotóban, az utcán?

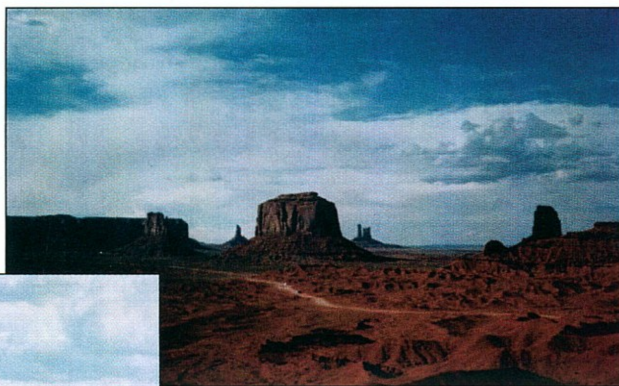

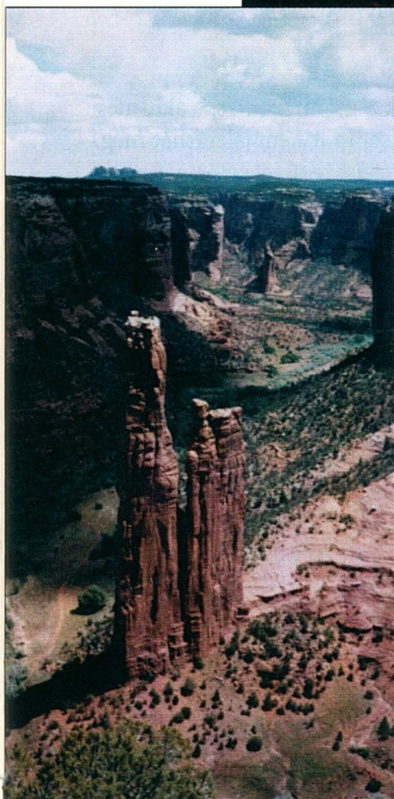
Miután az Internet Kalauz egyik szerzője – a Los Angelesben izgalmas kutatásokat irányító *dr. Takács Barnabás* – különféle nemzetközi kongresszusok meghívásainak eleget téve már szinte minden földrészen megfordult, s mindig kezében volt a fényképezőgépe, igazán sok országból elénk tudja tárni, hogy milyen magasak a tornyok, milyen mélyek a szakadékok, úgy gondoltuk, legyen a mi oldalunkon a világ felfedezésének kiindulópontja a kép, tegyük fel rövidesen induló, kalauzjellegű szolgáltatásokat összeszedő weboldalunkra Barna képeit... Ebben segítségünkre volt az Internet Kalauz egy másik szerzője, a még általános iskolás *Novák Áron,* aki afféle HTML-fejlesztői vizsgadolgozatként meg is rendezte a virtuális kiállítást. Nem szerzőnk ugyan (amin persze még lehet változtatni) *Kiss Bernadett,* de neki is köze van ehhez a világkörüli úthoz: a valódi papírképek elhelyezésére vállalkozott a lap és a kiadó infós standján, ő az „igazi" kiállítást rendezte...

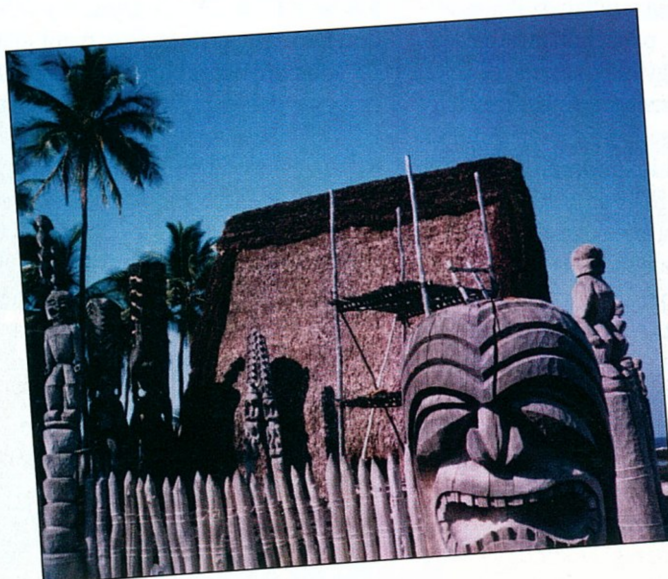
Hogy miért séta, miért walk? Fényképezni lehet ugyan autóból vagy repülőből is, de az igazi tájfotós mindenütt gyalogosan jár. A World Wide Web által is szimbolizált rohanó világunkban talán éppen ezért jól jön a tempó némi visszafogása – akinek ideje engedi, jöjjön velünk egy kis World Wide Walkra...

GYÜLEKEZÉS A SÉTATÉREN: WWW.PRIM.HU/WALK

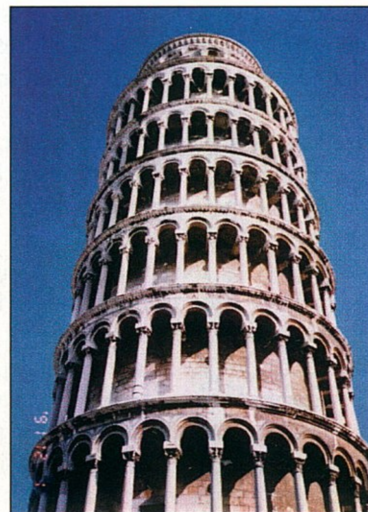

INTERNET LOVE STORY XXIV.

Wesselényi Andrea rovata / andrea@prim.hu

A SZERELEM HÁLÓJA

A fiú boldogan dobogó szívvel tért haza. Fáradt volt, hiszen bejárta fél Budapestet. Fél éve arról a pillanatról álmodozott, amikor saját kis összekuporgatott pénzéből internet-előfizetést vásárol, és megnyílik előtte a nagyvilág kapuja. A sokat hallott, közhellyé vált mondat jutott eszébe: „Az információs szupersztráda a jövő évezred legforgalmasabb útja lesz." Amit érzett, nem boldogság volt – valami sokkal különösebb, nemesebb dolog szorongatta a torkát. Büszke volt, hogy kitörhet a szürke, poros köznapiság körforgásából. A számítógépe segítségével eljuthat olyan tájakra is, amelyek még álmaiban sem rémlettek fel, amelyek nem kerültek soha a látószögébe. Este tíz, indul a kaland. Beírta jelszavát és felhasználónevét, s abban a pillanatban mintha lelke apró szikrái pattantak volna az éjszaka porondjára. Hihetetlen extázis fogta el, amikor bepötyögte az első címet, és a vé-vé-vé oldal megjelent a monitor sercegő felületén. „Ez valami csodálatos, mostantól minden éjjel akármennyit lóghatok a hálón, és sohasem unom meg, hiszen minden nap új és új csodákat rejt, több millió oldal várja, hogy felfedezzem!"

Tényleg így volt, legalábbis egy-két hónapig. Ekkor úgy érezte, valami más kell. A lelkén lévő lyukakat nem tapasztotta be a kalandozás. Már-már félredobta a csodahálót, amikor rátalált valamire. Valaki az emberek közül, akik hősünk számára eddig csak mint árnyak voltak jelen, ennyit mondott: chat. A világot jelentő szövetdarabok újra feltöltődtek az izgalom részecskéivel. És tényleg, soha nem tapasztalt még ilyet. Élőben beszélgethetett emberekkel, akik ugyanúgy egy mikrochipekből összerakott műanyag doboz előtt görnyedve pötyögték kérdéseiket, válaszaikat a kicsi ablakokba. Sok időt töltött ezen a helyen, szerette, igazán. De az idő kegyetlen tolvajként ismét kicsempészte a tüzet szeméből, mígnem egyszer felvillant egy kis kék négyzet. Egy lány volt, aki segítséget kért, és szavaiból áradt a kedvesség. Nem kellett sok hozzá, hogy a fiú lelke észrevegye a tökéletes összhangot. Ebben a személytelen, mégis sokkal-sokkal személyesebb világban találkozott két lélek. A határtalan szabadság érzése átitatta szívét, ahová váratlanul befészkelte magát a gondolat: SZERETEM. Ezt érezte egy olyan valaki iránt, akit alig pár napja ismert, alig pár szót váltott vele, azt sem élőben, csak a monitoron át, s akit még sohasem látott. A billentyűzet szinte semmit nem jeleníthet meg, de a lány, az az édes pillangó, minden beírt betűvel egy-egy részletet adományozott patyolat lelkéből annak a másik szívnek, amely egyre dühödtebb céltudatossággal suttogta a bit per szekundumok között az emberiség talán legtöbbet használt, legsematikusabb, ugyanakkor egy álomvilág paradicsomát kifejező szavát.

Miért kellene mindig a hűvös realitás etikettje szerint berendezkedni? Miért tűnik bolondságnak az a hatalom, amely összekötötte a szépséget a szörnyeteggel, a lelket a lélekkel? Lehetetlen talán, hogy két ember, két jellem, aki talán sohasem találkozott volna, ha nem akad bele a modern élet szövevényeibe, szeresse egymást? Csupán pár óra elmélyült beszélgetés, de az emberi érzelmek nem ismerik az idő és a távolság együtthatóját. Nem hajlandóak bepréselődni a mindennapok rendszerébe, nem adják meg magukat az erőszakosan támadó érzéketlenség és üresség vadvizének. Veszélyes víz, az biztos, hiszen sosem tudhatod, ki és mikor mutatja az igazi arcát, és mikor húzza fel mázos öltözetét, de a lány önmaga volt. A fiú érezte, tudta, hogy ez a netsugár nem lehet csalfa, nem lehet hazug. Minden éjjel találkoztak, minden lehetséges percet egymással töltöttek. Ezt az érzést nem lehet máshol érezni: a fiút körülvették internetes társai, ott volt a lány, de mégis, a lelke félt. Az üresség kongása mindig felébresztette legszebb álmaiból, minden édes pillanatot megtört a hidegen búgó rosszindulat.

Ez a két lélek mégis egymásra talált. Egymásra egy világnyi háló végtelen szövevényében, egymásra oly módon, ahogy a való világban soha nem történhetett volna meg. S a monitor, mely máskor csak a szövegszerkesztés unalmas karaktereit jelenítette meg, ezzel a pillanattal az életet jelentette. Az igazi életet. Az a néhány áramkör, az a mikrométernyi csoda, melyet gondos, hozzáértő kezek raktak össze, és az a sok száz kilométernyi telefonkábel mint egy ér, mint a testet ellátó meleg vezeték láncolta magához, s így egymáshoz a fiút és a lányt, azon a viharos, pókhálós éjszakán.

Saját élményei alapján lejegyezte: L. Tamás

Ingyenhonlap reklám nélkül

Te is utálod a honlapodon virító, **kényszerűségből megtűrt reklámokat?**

Legszívesebben kiirtanád őket, de nem tudod? Azt gondolod, nem is lehet, mert ezek a csavaros eszű ingyenes webszolgáltatók jól kitalálták ezt?

Ha legalább három igen választ gyűjtöttél össze, itt az ideje, hogy elolvasd ezt a cikket!

Sokan már elkészítették első weblapjukat, mások csak most álmodoznak a nagy pillanatról. Közülük kevesen engedhetik meg maguknak, hogy pénzért béreljenek tárhelyet, regisztráljanak domainnevet. A fizetős szolgáltatók az internet-előfizetés részeként ugyan nyújtanak szűkmarkúan némi tárterületet, de ez meglepően gyorsan betelik, ha valaki „beindul", és az átköltözés mindig gond, mert elvesznek a ránk mutató linkek, hiába volt a sok propaganda ismerőseink körében. Ezért sokkal szerencsésebb az ingyenes tárterületet kínálókhoz fordulni, aminek persze megvannak a maga buktatói. Az egyik legkínosabb dolog az ingyenesség „ára": lapjaink óhatatlanul tőlünk függetlenül reklámhordozóvá válnak. Az ember ugyebár még a trikóit is megválogatja, gondolom, akármit senki sem reklámoz szívesen...
Nos, az alábbiakban néhány kis piszkos trükköt mutatok be, hogyan lehet az ilyen ajándék trikókat kifehéríteni, a reklámoktól megszabadulni. Hogy ezt nem illik? Nos, pluszszolgáltatásként a háborgó lelkiismeretűek számára gyártok egy kis lelki masszázst nyújtó ideológiát.

Hol keressünk ingyenes szolgáltatókat?

Hát, ne a haverok tuti tippjeire hallgassunk, ezek a dolgok nem titkosak. Bárki felkeresheti a WWW.FREEWEBSPACE.NET címet, ahol a kereső segítségével kedvére bogarászhat paramétereinek megfelelő szolgáltató után. Ha pl. valaki angol nyelvűt és legalább 15 megabájtnyi tárterületet szeretne, minimum 79 találata lesz. Ebből is látszik, hogy szolgáltató-túlkínálat van. Természetesen megtalálható itt az ingyenes tárhelyet biztosító magyar cégek névsora is.

A freewebspace.net mindezen túl jellemzi is a nyilvántartott szolgáltatókat. Megtudhatjuk például, hogy milyen típusú reklámot kell elviselnünk, milyen szolgáltatásokat nyújt az adott szerver (CGI-programok, úgymint vendégkönyv, számláló stb.), hogyan kell a fájlokat feltölteni. Lényeges szempont, de ezt már csak a szolgáltató lapjának felkeresésével lehet megtudni, hogy vajon a reklámját csak nyitólapunkon helyezi-e el, vagy mindegyiken. (Minden lapon trükköznünk kell, vagy csak az elsőn?) Sok szolgáltató mellett „review" is található, az angolul tudók itt információkat szerezhetnek a szolgáltató megbízhatóságáról, a szerver gyorsaságáról stb. Mert az angol – vagy szerverfüggően más – nyelv tudása nélkülözhetetlen nemcsak a „sign up" folyamata során, hanem a későbbiekben is. Sokszor megerősítő levelet küldenek, amelyre válaszolni kell. Sajnos az is gyakori tapasztalatom (az esetek 30-50%-ában), hogy a domainnév és a tárhely létrehozása, illetve a hozzáférés biztosítása nem mindig megy gördülékenyen, s hogy eljussunk a működőképességig, levelezgetni kell a szolgáltatás üzemeltetőivel. (Amire gyakran válaszolnak is, de ez kultúrafüggő.)

Your search returned 79 free webspace pro

	Language	Space	Upload	Ads	CGI-scripts
00server	English	20 MB	FTP Browser	Topbanner	Form
50megs	English	50 MB	Browser	Topbanner	No
800mph	English	45 MB	Browser	Footbanner	CGI-BIN
8op	English	20 MB	FTP	Banner	No
AboveWorld	English	25 MB	Browser	Topbanner	Collection
Acmecity	English	20 MB	FTP Browser	Topbanner	MsgBoard
Afreehome	English	50 MB	Browser Email	Topbanner	No
Arealcity	English	20 MB	Browser	No ads	No
Arjika	English	20 MB	Browser FP	Banner	No

Első trükk: keressünk reklámmentes szolgáltatót

Meglepő, de van ilyen is. Például a 79 angol nyelvű, legalább 15 MB területet biztosító szolgáltató közül 14 teljesen reklámmentesen nyújtja, amit nyújt (legalábbis ezt állítja). És akkor ezzel itt véget is érhetne ez a cikk, mert ugye a célkitűzés a reklámok kiirtása lapjainkról.

De ha ez ilyen egyszerű lenne, akkor már mindenki átpártolt volna ezekhez az ingyenesekhez. Számos dolog azonban megfontolandó, amikor egyik vagy másik szolgáltató mellett döntünk. Ilyen a szerver gyorsasága, az átvitel keresztmetszete. Hiába ingyenes, ha állandóan foglalt a szerver, vagy csigalassú. Ezt sajnos csak kipróbálással lehet eldönteni. A feltöltés módja (FTP-n vagy böngészőn keresztül), a Help és FAQ nyelve, a nyújtott szolgáltatás mind-mind meghatározó szempont lehet. És végül ne felejtsük el, hogy az sem közömbös, milyen domainnevet kapunk a tárhelyünkhöz: irdatlan hosszú, számokkal és lehetetlen karakterekkel megtűzdelt címet, avagy elegánst és rövidet. (A freewebspace.net-nél erre is találunk adatot. A legbiztatóbbak azok a cégek, amelyek subdomaint ígérnek.) Ez azonban sokszor nehéz döntés elé állítja a felhasználót, mert egy jó domainnév sokat ér, de ha cserébe lassúságot, kis tárhelyet stb. kell elviselni, nem biztos, hogy jó üzlet.

Milyen reklámokra számíthatunk a webhosting cégek részéről?

Az ingyenes tárhelyet szolgáltató cégek reklámelhelyezési stratégiája lényegében három eljárásból, illetve azok kombinációjából áll:

1. popup (beugró) ablak a cég reklámjával;

2. banner (csík) reklám:

a.) top (a lap tetején), **b.)** bottom vagy foot (a lap alján), **c.)** mindkettő egyszerre;

3. frame (keret) behelyezése.

Jobb helyeken megválaszthatjuk a fegyvernemet a szolgáltatóval vívandó párbajunkhoz (vagyis hogy melyik típusú reklámot akarjuk majd eltüntetni).

Az alábbiakban tehát sorra vesszük az egyes reklámstratégiákat és azok ellenszerét, de előtte jöjjön a lelkiismeret-zsibbasztó ideológia.

Ne a magyarokkal szúrjunk ki...

Az ingyenes szolgáltatók természetesen a reklámokból tartják fent ingyenes szolgáltatásaikat, ezért ki is kötik, hogy a reklámoknak szerepelniük kell a lapokon. (Van, aki nem ennyire szigorú, hanem inkább hetyke: „megpróbálhatod levenni, úgysem sikerül" – írta a **SPREE.COM** a FAQ-ban. Ha valaki arra jár, üzenem nekik, hogy tévednek.) Ennyiben tehát csúnya dolog ezeket leradírozni. Azonban a következőket érdemes megfontolni. A reklámnak akkor van értelme, ha a célközönséghez jut el. Mármost a külföldi cégek reklámjai szinte 99,9%-ban olyan árukat, szolgáltatásokat hirdetnek, amelyeket egy magyar ember soha nem fog a bannerra kattintva megrendelni. Ebből következően nem nagy érvágás egy külföldi szolgáltatónak, ha nem jelenik meg a banner a magyar böngészőknek szánt magyar nyelvű lapokon. Nem igaz viszont ez a magyar szolgáltatókra! Mindenkit lebeszélnék arról, hogy az alább ismertetett piszkos kis trükköket az ingyenes magyar webszolgáltatók ellen használja, mert ezzel elvileg a szolgáltatások létét veszélyezteti.

Na és most, hogy gumikesztyűt húztunk a lelkünkre, lássunk munkához!

Az első lépések

Először is a freewebspace.net-en vagy máshol nézzünk ki magunknak egy szolgáltatót, keressük fel, essünk át a „sign up" procedúráján. Van, ahol azonnal, van, ahol pár nap múlva (van, ahol némi reklamáció után) nekiláthatunk első próbalapunk elkészítéséhez. Legjobb készíteni egy általános, épkézláb lapot, amelyet majd mindenhol használunk, mert szerintem nem jó az első szolgáltatónál leragadni. Nézzünk meg többet, hasonlítsuk őket össze az előnyök és a hátrányok tekintetében. Minden kipróbált szolgáltatónak legyen saját könyvtára a gépünkben, ahol írjuk le még melegében a user id-t, a jelszót (legjobb mindenhol ugyanazt megadni!), a kapott webcímünket és a tudható paramétereket (szolgáltatások, sebesség, feltöltés módja), mert később már káosz lesz a fejünkben. Ebben a könyvtárban tároljuk a feltöltött lapunkat, és ide mentsük azt, amit lapunkból csinált a szerver. Ezután nyissuk meg egy szöveg alapú HTML-szerkesztőben a szerver által meggyalázott lapunkat, és nézzük meg, hova milyen kódot pakoltak be. A továbbiakban ennek néhány verzióját és a hatástalanítás lehetséges módjait ismertetem. Fontos, hogy reklámmentesítő eljárásainkat, kódjainkat ne a szerver generálta lapba, hanem mindig a mi eredeti, szűz lapunkba tegyük bele, és így töltsük fel a szerverre, mert a szerver általában csak dinamikusan, a letöltés pillanatában teszi bele a kódot!

Ha a reklám csak a nyitó lapban jelenik meg

Oké, ez a legegyszerűbb dolog. Az első lapunkat ezentúl arra fogjuk használni, hogy rögtön töltse be a mi valódi első lapunkat. Ezt úgy tudjuk elérni, hogy az első (vagy inkább nulladik) lapunk egy üres lap lesz, de a <Body> taget ellátjuk egy Javascript-utasítással:

```
<Body onLoad="parent.location.href='valodi_elso_lapom.htm'">
```

Ezek után lehet itt akármilyen furfangos reklám, az már az enyészeté.

Top bannerek

A bannerelhelyezés lényege, hogy amikor lapunkat valaki letölti a szerverről, a szerveren egy program hozzábiggyeszti a banner kódját. Ez lehet egyszerűen egy <img...> tag, de lehet egy Javascript-program is, amely dinamikusan beírja a lapunkba a megfelelő kódot. Ellencsapásunk szempontjából sok múlik azon, hová is teszi be a szerver ezt a kódot. Ha a <Body> taget keresi meg, és mögé rakja be, akkor az egyik legegyszerűbb technika a következő:

Eltüntetjük a <Body> taget, a szerencsétlen szerveroldali program meg vért izzad, de nem találja, végül feladja: győztünk! Persze ha nincs <body>, akkor a lapunk sem látszik. Ezért a </Head> tag után, ahol a <body> következne, helyezzük el a következő Javascript-programot:

```
<SCRIPT language="Javascript">
<!--
document.write('<body bgcolor="#00FFFF">')
//-->
</SCRIPT>
```

(Itt persze mindenki a maga designjának megfelelő <body>-t tegye be, ez itt csak egy példa.)

Lehetnek azonban gondok. Az egyik, hogy a szerverprogram megtalálja a Javascriptben is a <body>-t, és beírja mögé a kódját (nem számítva a mi turpisságunkra), amitől fejreáll a lapunk. Ezt megelőzendő beírhatjuk a document.write-tal két részletben is a <body>-t, és akkor már biztos az álca.

Ezt így kell véghezvinni:

```
document.write('<bo'+'dy bgcolor="#00FFFF">')
```

De vannak az agyafúrtnál is agyafúrtabb szolgáltatók. A **WWW.FSN.NET** szolgáltatónál lapunk szerveroldali szintaktikai elemzésnek van kitéve, és ha a <Body> taget dinamikusan próbáljuk betenni, elkerülendő a reklámot, akkor a szerver a lapunk helyett egy rövid kis HTML-kurzusban részesít minket, miszerint vagy <Body>, vagy <Frameset> utasításnak kell lennie a lapunkon, máskülönben az nem normális dolog. Ezért a helyért viszont érdemes küzdeni, tehát fel kell venni a kesztyűt. Amiért párbajra érdemes a hely, az a rendkívül jó domainnév-kínálata. Az itt kapható domain szerkezete a következő:

Általunk szabadon megadott	Választható			
http://user azonosítónk	.fsn.net	.none.nu	.vsn.nu	.lov.nu

Nem lehet mást tenni, kell adni falból egy <body> taget ennek a ravasz programnak, majd amikor elégedetten hátradől winchesterén, akkor mi meg szépen kiirtjuk ezt a reklámjával együtt, és adunk egy másik <body>-t a lapunknak. Ezt a trükköt elvileg a „kikommentezéssel" is el lehetne követni, de csak akkor működne, ha a szolgáltatók nem használnának kommenteket a saját kódjukban. Ám mivel használnak, mi a <noscript></noscript> tagpárt használjuk a merénylethez.

```
<SCRIPT language="Javascript">
<!--
document.write("<noscript>")
//-->
</SCRIPT>
<BODY bgcolor="#000000">
</noscript>
<SCRIPT language="Javascript">
<!--
document.write('<BODY bgcolor="#000000">')
//-->
</SCRIPT>
```

Ha végignézzük a kódot, akkor az, ugye, futáskor beírja a <noscript> taget a csalinak szánt <Body> tag elé. (Azért kell ezt dinamikusan generálni, mert ha csak úgy beírjuk, a szerverprogram – nem biztos, hogy mindegyik, ki kell próbálni – úgy érzékeli, hogy az ő ezután betett Javascript-kódja nem működik, és azt gondolja, a Javascript nem elérhető az aktuális böngészőben, s ő is betesz egy <noscript></noscript> tagpár közé zárt kódot, ami viszont hatástalanítja a miénket, és megjelenik a reklám.) De ezt megelőzően a szerver beírja a csali <Body> tag és a mi </noscript> tagünk közé a bannerkódot, ami a <noscript></noscript> tagpárunk miatt soha nem fog lefutni. A </noscript> tagünk után pedig szépen betesszük dinamikusan generálva a mi valódi <Body> tagünket.

Egy másik szolgáltatói megoldás, hogy ha nem találnak <body>-t, akkor berakják a kódjukat lapunk legtetejére, még a <html> elé (vagy után – ez az elhárítás szempontjából mindegy).

Ezt a trükköt már másképp kell kezelni, de amit itt fogunk ellencsapásként használni, azt tulajdonképpen az előbb is használhattuk volna.

Mivel a bannerek végső soron mindig képek, ezért ezekhez a document.images objektumon keresztül a Netscape 3 és IE 4 óta hozzá tudunk férni, s dinamikusan, vagyis futás közben tudjuk cserélgetni. A dolog lényege tehát, hogy csinálunk egy kicsinyke, átlátszó GIF-képecskét, és szépen lecseréljük a nyamvadt bannert erre. Persze a vonalak meg a böngészők nem olyan fürgék, hogy mindebből senki semmit ne láthatna; a banner lehet, hogy fel fog villanni egy pillanatra, mielőtt eltűnik, de ezen is lehet segíteni. Ám először lássuk a cserét!

```
<SCRIPT LANGUAGE="JavaScript1.1">
<!--
kep = new Image();
kep.src = 'atlatszo_kep.gif';
function cserel() {
document.images[0].src = kep.src;
}
// -->
</SCRIPT>
```

A scriptet a <body> tagben elhelyezett onLoad="cserel()" utasítással hívhatjuk meg.

```
<BODY bgcolor="#000000" onLoad="cserel()">
```

Ekkor a betöltődés pillanatában lecserélődik a banner a mi kis átlátszó GIF-képünkre. (Ha több képből áll a banner, akkor beteszünk még document.images[1].src = kep.src; stb. utasításokat. Hogy kijátsszuk azt a pár pillanatot, amíg megjelenik a nem kívánt banner, és lecserélődik a mi kis képünkre, a következőt kell tennünk: ismeretes, hogy a lapon belüli ugrást egy speciális anchorra (<A name="ugorj_ide"></A>) való hivatkozással lehet elérni.

Helyezzünk tehát el egy ilyen anchort közvetlenül az a rész elé, ahol a mi oldalunk tartalma kezdődik (az első sor, az első kép, a táblázat <table> tagje stb.), és egészítsük ki a <Body> tagünk onLoad eseménykezelőjét még egy utasítással:

```
<BODY bgcolor="#000000" onLoad="cserel(); window.location.href='#ugorj_ide'">
```

(Figyeljünk az egyszeres és kétszeres idézőjelekre, a #-re, az utasítást elválasztó ; jelre!)

Ennek hatására oldalunk megnyitáskor a böngészőben onnantól látszik, ahová az anchort helyeztük. E fölött – a felhasználó számára láthatatlanul ugyan – megjelenik a banner, de rögtön kicserélődik átlátszó képünkre. Mire bárki felscrollozna a lap tetejére, ott már nincs semmi.

A lapba beillesztett banner kiütése

A lapba beillesztett bannert vagy bannereket egy másik technikával is hidegre tudjuk tenni. Ez a leghatékonyabb, legegyszerűbb, de csak IE 3-tól és Netscape 4-től működik. Olvasni olyan becsléseket, hogy ezeket vagy ennél magasabb verziószámú böngészőket használ a felhasználók 95%-a. Akár igaz, akár nem, végül is csak azt kockáztatjuk, hogy esetleg néhány látogatónk találkozik ezekkel az utálatos bannerekkel.

A megoldás a CSS (Cascading Style Sheets – stíluslapok) használatán alapul. A stíluslapokkal ugyebár egymást lefedő, átfedő rétegeket is létrehozhatunk. Akkor viszont a világ legegyszerűbb dolga hagyni, hogy a bannerek csak villogjanak a senki emberfia által nem látható legalsó rétegben, e fölé beteszünk egy átlátszatlan fedőréteget, azután fölé meg egy újabb réteget, amelyben a mi cuccunk jelenik meg. Ez kicsit olyan, mint amikor a külső borító alá védőfóliát rakunk.

A tervet kövesse tett, lapunkon a <Head> </Head> tagek közé tegyük be a következő stíluslap-definíciókat:

```
<STYLE TYPE="text/css">
<!--
.vedofolia {background-color: black; Z-INDEX: 1; }
.igazitas { POSITION: absolute; VISIBILITY: visible; TOP: 0px; LEFT: 0px; right: 0px; Z-INDEX: 1; }
.munkareteg {POSITION: absolute; VISIBILITY: visible; TOP: 5px; LEFT: 20px;
right: 20px; Z-INDEX: 2; }
-->
</STYLE>
```

(A háttérszín itt fekete, de a szokásos hexadecimális módon bármilyen színt megadhatunk, csak egyezzen meg a <Body>-ban megadott színnel.)

A paraméterekről érdemes pár szót ejteni: a TOP, LEFT, RIGHT itt, mivel a pozicionálás abszolút, az ablak tetejétől, bal és jobb szélétől számított távolságot adja meg pixelben. Védőfóliánknak természetesen teljesen takarnia kell lapunkat, ezért ezeknek az értékeknek nullát adtunk meg. A munkaréteg pozicionálása a lap tartalmán múlik, akár lehet ez is mindenhol nulla, és akkor a szokásos HTML-elemekkel állítjuk be a lapkép elrendezését.

A Z-INDEX egy fontos paraméter: a nagyobb értékű mindig a kisebb Z-INDEX-ű réteg felett van.

A rétegeket a következőképpen használjuk. A <Body> tag után elhelyezzük a mi kis védőfóliánkat, amellyel szemérmesen letakarjuk a bannereket. Ez a takaró a következőképpen néz ki:

```
<Body.....>
<p align="center">
<span class="igazitas">
<TABLE border=0 width=100% height=500>
<TR>
<TD class="vedofolia">  </TD>
</TR>
</TABLE>
</span>
</p>
```

Ez a védőfólia azért egy táblázat, mert ezzel tudunk tetszőleges felületet kifeszíteni a legalsó réteg fölé. A cellába (<TD>) azért kell az a furcsa jelsorozat ( ), mert a lapon láthatatlan (ezt használjuk „behúzásra"), és a Netscape a cellát (és így ezt a táblázatot) nem jelenítené meg üresen. A cella stílusát a „vedofolia" stílusdefiníció írja le, vagyis legyen (itt) fekete és látható, vagyis takarjon. A tagpár pedig védőfóliánkat az ablak felső és oldalsó széleihez igazítja.

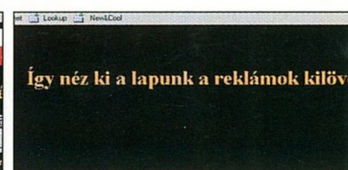
A mi munkaterületünket egyszerűen körbekeríthetjük:

```
<span class="munkareteg">
(ide tesszük lapunk lélegzetelállító gondolatait és fantasztikus grafikáit)
</span>
```

Az eredmény:

ilyen volt

ilyen lett

Bottom vagy foot bannerek

Ezek a lap alján elhelyezett reklámcsíkok. Ezekre a top bannereknél alkalmazott trükkök természetesen mind alkalmazhatók. Egy további lehetőség, ha kihasználjuk azt, hogy a lapot felülről lefelé értelmezi a böngésző, ezért könnyű számára olyan emészthetetlen szintaktikai hibákat elkövetni, amelyek miatt már képtelen értelmezni a hiba után álló részt. Ha tehát a foot banner előtt elhelyezünk egy kellőképpen zavaró hibát, akkor az tönkrevágja az utána következő Javascript-kódot (amely beírná a bannert).

Helyezzük el a következő hibás sort, és a Javascript-program nem fut le, s hibaüzenetet sem ad!

```
<Table
<SCRIPT language="JavaScript">
<!--
```

```
document.write ("<IMG src=\"kep.gif\" border=0></A>");
//-->
</SCRIPT>
```

A lényeg az, hogy a script előtti utasítás nincs lezárva! (Más lezáratlan utasításokkal is működik – vagyis nem működik –, de azért nem árt tesztelni a hatást!)

Egy másik trükk ennél univerzálisabb, mert minden utána következő nem kívánatos dolgot eltüntet. Mint a **WWW.SPREE.COM** fenti, top és foot bannerrel megtűzdelt lapján látható („ilyen volt"), még többszörös szöveget is betettek a lapomra. Ha viszont lapunk utolsó utasítása úgy szól, hogy <noscript>, akkor ami utána van (vagyis amit a szerver belepakol a lapunkba), az nyomtalanul felszívódik. (Lásd még fentebb is!) Az utasítást arra találták ki, hogy a Javascriptet nem értő böngészőknek itt lehet elhelyezni a megjelenítendő elemeket.

Beugró ablakok

Ízlés kérdése, kit mennyire zavar, de az biztos, hogy legalább a lapunk integritását nem teszi tönkre. Ha mindenképpen el kellene viselni, hát én biztosan ilyet választanék. De látni fogjuk, nem kell elviselnünk.

A beugró ablakoknak két típusa lehetséges: az egyiket a szerver generálja lapunkhoz, amikor azt valaki megnyitja, a másik típust a szerver a lapunkba beszúrt kóddal generáltatja – velünk. Természetesen ez utóbbit tökéletesen száműzni tudjuk, a másikat csak hatástalanítani.

A lapunkba beszúrt kód kezelése nem sokban különbözik az eddigi technikáktól. A szokásos menet az, hogy bejelentkezünk egy szolgáltatónál, amely mondjuk popup ablakot mellékel oldalainkhoz, készítünk egy mintalapot, megtekintjük a böngészőben, és megállapítjuk, van-e plusz kód, s ha igen, hol, amely generálja a beugró ablakot a reklámmal. Ennek megfelelően a fenti kínálatból kiválasztunk egy technikát, és ártalmatlanítjuk a kódot.

A **WWW.ANGELFIRE.COM**-nál pl. a <Body> tag után illesztenek be közvetlenül egy jó hosszú kódot, amely generálja a popup ablakot. Itt elég a <Body>-t Javascripttel dinamikusan beírni (lásd fent), és máris megszabadulunk a beugró ablaktól.

A másik technika a szerver által generált popup ablak. Ez sajnos nem csukható be, a Javascript erre nem ad lehetőséget, ami érthető is. Van azonban egy hatásos fegyverünk, amellyel ezt a reklámablakot a mi ablakunk mögé küldhetjük, úgyhogy a felhasználó nem látja, s majd a böngészés végén találja csak meg mint webszemetet.

A technika lényege, hogy amikor megnyitja valaki oldalunkat, magunkhoz ragadjuk a fókuszt, és nem engedjük el. A fókusz megszerzése azt jelenti, hogy a mi ablakunk lesz az aktív, legfelül, a reklámablak meg eltűnik a nyitott programablakok süllyesztőjében.

Ezt a <Body> tag kipreparálásával érhetjük el:

```
<Body...../ide írjuk a lapunkat leíró cikornyákat/...onLoad="self.focus()"
onBlur="self.focus()">
```

Az onLoad megnyitáskor lapunkra állítja a fókuszt, az onBlur meg akkor lép működésbe, ha a felhasználó akarja elvenni tőlünk a fókuszt (az onBlur alkalmazásától akár el is tekinthetünk, mert nem biztos, hogy díjazni fogják ezt a húzásunkat, ugyanis a felhasználó csak akkor fér hozzá többi programablakához, ha minket kilő).

Bekereteznek minket

A reklámok világában nekem ez a legellenszenvesebb, mert a legjobban beleavatkozik lapunk kinézetébe. A keret általában úgy jelenik meg, mint egy állandó alsó vagy felső csík oldalunkon, mindenféle hülye reklámmal. Magyarán egy kisebb ablakméretben kell tevékenykednünk, és ráadásul ezeken a helyeken a keretek használatát is megtiltják.

Viszonylag kevés helyen alkalmaznak kereteket, talán azért, mert mások is érzik, hogy egy kicsit brutális. Ha a lapjaink ilyen keretes szerveren tárolódnak, nem lehet egykönnyen megszabadulni tőlük. Ha „megszökünk" belőle, ismét csak benne kötünk ki, ha ugyanarról a szerverről kérünk le egy lapot, mert ha a lapjaink legtetejébe beleapplikálnak egy Javascript-programot, azt nem tudjuk kiszedni onnan.

A keretes helyekre akkor kell figyelnünk, ha nagyon jó domainnevet adnak. Ekkor ugyanis lapátirányítással remekül tudjuk használni a jó domainnevet, de ez már átvezet a záró gondolatokhoz.

Lapátirányítás: illesszünk egy jó webcímhez egy jó webtárat

Rendben van, kinéztük magunknak a nekünk szimpatikus szolgáltatót, gyors elérést, rengeteg tárhelyet, remek CGI-programokat biztosít, csak a cím, amelyet ad, gyakorlatilag használhatatlan. Ugyanakkor viszont van egy másik szolgáltató, amely remek webcímet adna nekünk, csak a többi használhatatlan tőle. Ebben az esetben az eljárás az, hogy szerzünk egy jó domainnevet az adott címen, és beteszünk oda egyetlen lapot, amely nem is áll másból, mint:

```
<Html>
<Body onLoad="parent.location.href=
'http://baromi.hosszu.megjegyezhetetlen.cimunk.com'">
```

Ha a lap nem töltődik be automatikusan:

```
<A href="http://baromi.hosszu.megjegyezhetetlen.cimunk.com" target="_parent">
klikkeljen ide! </A>
</Body>
</Html>
```

Ez a lap azt csinálja, hogy akár keretben, akár szólóban nyitják meg, egyből betölti a megadott címen lévő index.html-ünket, és onnantól otthon vagyunk. (Ha a látogatónknak nincs Javascriptje, akkor meg odakattinthat a címünkre.)

Egy másik lehetőség, hogy vannak „URL redirection"-re, vagyis címátirányításra szakosodott szolgáltatók, amelyek nagyon klassz domainneveket adnak ingyen, csak a reklámot kell elviselnünk. Ilyen pl. a **WWW.COME.TO** címen található V3 cég, amely tényleg nagyon jó címeket kínál. A választékot felsorolni is nehéz, csak mutatóba néhány megkapó lehetőség:

	Választható	Mi adjuk meg
	come.to/	
	go.to/	
http://	fly.to	akármi
	surf.to/	
	welcome.to/	
	start.at/	

Az átirányítás úgy megy, hogy regisztráljuk magunkat, kiválasztjuk, hogy milyen hirdetési formát akarunk kijátszani (jaj, ez már nagyon cinikus), és a választott új címünkhöz hozzárendeljük honlapunk blikkfangos címét (pl. http://www.geocities.com/HotSprings/Sauna/9113). Ezután elég új címünket megadni, mondjuk http://come.to/konyvesbolt, és erre a címre ezentúl mindig a mi honlapunk jön majd be.

Ha ennél a cégnél kötünk ki, válasszuk a keretes hirdetési formát, s hozzunk létre egy index.html és egy ezzel megegyező index.htm lapot.

Az index.html lapunk <Body> tagjébe helyezzük el a következő kódot:

```
<Body......onLoad="if (top.frames.length>0) {top.location.href='index.htm'}">
```

Ennek hatására, ha keretben érzi magát főlapunk (az index.html), akkor „megszökik" a keretből, és behívja ikertestvérét, az index.htm-et, amely csak ebben az utasításban különbözik az index.html-től.

Záró gondolatok

Az itt leírt technikákat testre szabottan kell használni, mindig az adott szolgáltató megoldásainak megfelelően. Fogunk találkozni olyan megoldásokkal is, amelyeket nem lehet (én nem tudtam) likvidálni. Ilyen pl. a **WWW.GEOCITIES.COM**-nál alkalmazott rendkívül bonyolult és szellemes megoldás, amely ugyanakkor diszkrét is, nem hívja ki maga ellen a sorsot. Sokaknak a legegyszerűbb reklámmentes szolgáltatót találni (sok van), és akkor nem kell babrálni. Aki mégis szereti a kihívásokat, még egyszer hangsúlyoznám, ne a magyar szolgáltatókon gyakoroljon, mert nekik tényleg kárt okoz. Oda menjenek azok, akiket nem zavar a reklám, vagy nem olvassák az Internet Kalauzt.

Steganográfia: látni a láthatatlant

Video (Varga Gábor) / video@elender.hu

Az internet egy hatalmas szeméttelep. Emberek százezrei guberálnak nap mint nap a rengeteg feleslegesnek és érdemtelennek vélt információ között egy-egy értékes portékát keresve. Ha az ember szembekerül ezzel a rengeteg gigabájtnyi szeméttel, melynek létrejöttébe embertársai időt és energiát fektettek be, akaratlanul is felmerülhet a gondolat, hogy mind e mögött van valami más, valamilyen mögöttes dolog, amely értelmet ad az értelmetlenségnek – egy olyan kommunikációs csatorna, amelyet ő nem képes fogni, s amely magyarázatot ad a haszontalan adatfelhalmozásra. A rejtett csatornák léte, mint egy világméretű összeesküvés-elmélet, első gondolatra abszurd ötletnek tűnik, de ha megfogadjuk a kungfu-mester tanácsát, s megtanulunk látni is, nemcsak nézni, hamar szembetalálkozhatunk a misztikus szóval: steganográfia.

A steganográfia az olyan kommunikáció művészete, amelynek során a kommunikáció ténye rejtve marad. Bár a steganográfia a kriptográfia altudományaként ismert, ebben az esetben szó sincs titkosításról. A továbbítandó adatokat egy nagyméretű hordozóba (például egy digitalizált filmrészletbe) rejtik, hogy az esetleges hallgatózó abban a hitben éljen, hogy az adatcsere lényege ez, a valójában csak hordozószerepet betöltő adat volt, majd a címzett egy megfelelő algoritmus segítségével kinyeri az eldugott információt, s már el is dobhatja a leskelődő által oly fontosnak ítélt adathalmazt.

Az információ elrejtésekor a legfontosabb szempont az, hogy ne keltsünk feltűnést: ha egy EXE-fájl végébe furcsamód egy szöveg ékelődne, azt bárki felfedezhetné, aki megtekinti annak tartalmát, ráadásul sok esetben a fájl méretnövekedése is nagyon feltűnő lenne. A neten is elérhető alkalmazások ennél sokkal többet kínálnak: elrejthetünk adatokat JPG-be, BMP-be, GIF-be, MP3-ba, MPEG-be, WAV-ba, HTML-be, DOC-ba és még rengeteg ismert formátumba – anélkül, hogy a fájl mérete vagy az adott adat felhasználásakor észlelt dolgok emberi érzékszervekkel felfoghatóan megváltoznának.

Az adatrejtés technikája nem nagy ördöngösség. A digitális világban minden egyesek és nullák sorozatából áll, s ez sokat segít a steganográfia számítógépen való alkalmazásában: egy 0-1 sorozatot értelmezhetünk mozgófilmként, de akár szövegként is – mindkettő ugyanarra az alapra vezethető vissza, s ezért jól meg is fér egymás mellett.

Adott például egy kép, melyet elküldünk az ismerősünknek, s adott az üzenetünk is, amely azt tartalmazza, hogy sikerült megszerezni egy közös barátunknak a megbeszélt ajándékot. Amennyiben az üzenetet az említett ismerős tudja csak átadni, s mi természetesen nem akarjuk, hogy ő is ismerje a tartalmát, két dolgot tehetünk: valamilyen könnyebben-nehezebben feltörhető titkosító algoritmussal kódoljuk a szöveget – s ezzel már gyanút is keltünk az ismerősünkben –, vagy úgy csinálunk, mintha nem létezne üzenet, s csak a képet küldenénk.

A képünkben minden egyes pixel színét három bájt határozza meg: egy piros, egy zöld és egy kék komponens, amelynek segítségével kikeverhető az adott képpont színe. Egy bájt nyolc darab bitből – azaz egyesből vagy nullából – áll, s így 256 különböző értéket vehet fel. A lehetséges variációk száma 16 millió, s a színek meghatározásakor a 8 bitből az utolsó számít a legkevésbé – a 255-höz ennek állása csak egyet ad hozzá, vagy egyet sem. Az ilyen mértékű változás olyan piciny árnyalatnyi különbséget jelent csak, amelyet emberi szem nem képes észrevenni (a megkülönböztethető színek számát mintegy 7 millióra becsülik – Judd és Kelly, 1965). Ily módon egy képkocka színéből három bitet nyerünk – a piros, a zöld és a kék komponens utolsó bitjeit –, ami azt jelenti, hogy minden harmadik képkocka után van egy szabad bájtunk, amelybe azt írunk, amit akarunk, s a maradék 1 bitből nyolc darab hármas után még egy szabad bájt keletkezik. Egy 640x480-as kép esetében ez már majdnem 100 kB – igaz, ehhez olyan képformátumot kell választanunk, amely nem használ veszteséges tömörítő algoritmust.

Nézzünk erre egy példát! Legyen a pixel piros komponenséből 15, azaz kettes számrendszerben 00001111, és legyen az elrejtendő karakter az „a". Az „a" ASCII-kódja 65, azaz 01000001. Az első elrejtendő bit 0, a piros komponens utolsó bitjét tehát 0-ra változtatjuk: 00001110. Az így kapott érték 14 lesz. Az „a" következő bitje 1-es: fogjuk a pixel zöld komponensét, és az utolsó bitjét 1-esre írjuk át. A kék összetevőhöz ismét 0 jön – s mindezt pixelről pixelre haladva addig folytatjuk, amíg az „a" összes bitjét ki nem írtuk. Ha ezután valaki összeolvassa a színkomponensek utolsó bitjeit, megkapja az általunk elrejtett „a" karaktert – miközben a képünk csak minimálisan, észrevehetetlenül változott meg. Így már nyugodtan elküldhetjük közös ismerősünknek az üzenetet – azt fogja hinni, hogy egy képet szállít kettőnk között, és sejtelme sem lesz az üzenet létezéséről.

A fent leírt technika kiválóan alkalmas arra, hogy olyan fájlokba rejtsünk el információt, amelyek tartalma megváltozhat, s az nem lesz nagy hatással azok felhasználására. De mi van akkor, ha olyasvalamibe – például egy HTML-fájlba – akarunk üzenetet elrejteni, aminek ha megváltoztatnánk az utolsó bitjeit, akkor megszűnne rendesen – HTML-ként – funkcionálni? Természetesen csak gondolkodni kell. A HTML esetében például kiválóan felhasználható az a tulajdonság, hogy a HTML-tagek nem case sensitive-ek, azaz tetszőlegesen használhatunk kis- és nagybetűket is a HTML írásakor. Elég megegyezni abban, hogy a kisbetűk a bitek 0-s állapotát jelképezik, a nagyok pedig az 1-est, így 8 darab HTML-tagben (és nem idézőjelben, mivel a fájlneveknél fontos a kis- és nagybetűk különbsége) lévő karakter után a kis, ill. nagy mivoltukból kiolvashatunk egy kilencedik tetszőleges karaktert. Az algoritmus megvalósítása letölthető a **w3.swi.hu/video/v-stega** címről, s hogy rögtön szemléltessük is a működését, az index.html-be egy 4 effektet tartalmazó grafikus képernyőkímélő programot rejtettünk el – a HTML méretváltozása nélkül.

Hogy a magyar alkotásoknál maradjunk, a **www.c3.hu/cryptogram** címen fellelhetünk egy igen érdekes steganográfiai eszközt: a Cryptogram az üzeneteinkből VRML-szobrokat készít, azt a hatást keltve ezzel az esetleges megfigyelőben, hogy két elvont ember cserélgeti némileg félresikerült művészi szobrocskáit.

Ami a steganográfia fő felhasználási területének ígérkezik, az a digitális vízjel. Ez egy olyan, nehezen eltüntethető, rejtett információ, amely bizonyítani tudja egy-egy kép, film, hang vagy szöveg tulajdonosának tulajdonjogát. Groteszk dolog lenne, ha pont a digitális anarchiát éltető cryptográfusok egyik eljárása tenne rendet a sohasem tisztelt netes tulajdonjogokkal kapcsolatban ;-).

Akit bővebben érdekelnek a steganográfiai eljárások, az a **cert.unisa.it/pub/Documentation/Cryptography/Steganography** oldalon talál angol nyelvű dokumentációt, de aki csak alkalmazni szeretné ezeket, az is rengeteg segítséget lelhet a neten: a **members.tripod.com/steganography/stego.html** címen például számos, digitális rejtőzködést biztosító program tölthető le különböző operációs rendszerekre.

Quick Time plug-in vezérlése

Bánhalmi Zoltán / banhalmi@swi.hu

Az Apple Computer Inc. által kidolgozott Quick Time animációs formátum, amely kezdetben csak az Apple Macintosh-platform sajátja volt, ma már olyan alapformátumnak számít a PC-s világban is, mint az MPEG vagy az AVI. Köszönhető ez többek között annak, hogy a Quick Time nem „csak" a digitális videózást elősegítő formátum, hanem egy olyan eszköz is, amelynek segítségével számos, nem szorosan a videolejátszáshoz kapcsolódó, interaktív elem könnyedén létrehozható, megjeleníthető.

Mivel a technológia annyira szerteágazó és részletekbe menő, hogy a lap egy egész évfolyamát is meg lehetne tölteni az ismertetésével, ezért itt most a weboldalépítők szemszögéből nézzük meg a program és a plug-in nyújtotta lehetőségeket. Akiket a movie fájlok készítése érdekel, azoknak ajánlom figyelmébe a reference guide-ot, amit a technológia „szentírásának" is nevezhetnénk. A guide PDF formátumban letölthető a **WWW.APPLE.COM**-ról.

Az első lépések

Alaphelyzetben sem az Explorer, sem a Netscape nem ismeri fel a Quick Time-ot tartalmazó oldalakat. Ezért szükségünk lesz a programra és vele együtt a browsereink számára oly fontos plug-in letöltésére, amit ingyen megtehetünk a www.apple.com oldal download szekciójában. De ahogy már ez lenni szokott, ha valaki komolyabban is szeretné használni a programot, netán saját maga szeretne Quick Time-fájlokat létrehozni, editálni, akkor nem lesz elegendő az ingyen letölthető verzió, hanem szükség lesz a Quick Time Próra, amelyet 29 dollárért magáévá tehet bárki. A formátumot elvileg számos grafikus program kezeli, többek között a Corel Photo Paint 9, de az én tapasztalatom az, hogy ezek nem igazán úgy működnek, ahogy kellene, szóval nem árt regisztrálni egy Pro-verziót. További programokra lesz szükségünk, ha nemcsak egyszerű animációkat, hanem úgynevezett Quick Time VR movie-kat is szeretnénk kreálni. Az ilyen típusú mozgófilmek létrehozásához szükséges programok nagy része sajnos csak Apple Macintosh-platformra létezik, úgyhogy az a webstúdió vagy webmester, aki csak PC-vel rendelkezik, lemondhat a QT VR movie-król. De nézzük a lényeget! Mivel ez a webmesterszekció, természetesen a Quick Time-fájl HTML-kódba történő beágyazása lesz a téma.

<embed></embed>

QuickTime Player
Play and edit QuickTime movies
QuickTime
© 1992-1999, Apple Computer, Inc. All rights reserved. Apple, the Apple logo, and QuickTime are trademarks of Apple Computer, Inc., registered in the U.S. and other countries. The QuickTime logo is a trademark of Apple Computer, Inc.

Mit is takar a HTML nyelv ezen parancsa?

A HTML <embed> parancsával média- és egyéb fájlokat tudunk „beágyazni" a HTML-kódba, ezeket a fájlokat a browserek alapvetően nem támogatják, ezek megjelenítésére általában egy külső, úgynevezett plug-int hívnak segítségül. Jelen esetben ez a Quick Time plug-in és vele együtt maga a Quick Time Player lesz. Az <embed> taget a Netscape Navigator a 2.0-s verziótól, az Internet Explorer pedig a 3.0-s verziótól támogatja. Jelen cikkben csak a Quick Time által támogatott <embed> parancsvezérlő utasításokat és értékeket ismertetem. Az <embed> teljes körű ismertetése megtalálható a HTML 4.0 teljes leírásában, de érdemes a kívánt plug-inra vonatkozó utasításokat a plug-in gyártójának ismertetésében megkeresni. A Quick Time a 3-as verziótól rendelkezik plug-in modullal. Természetesen a 4-es verzió plug-in modulja kibővült néhány új <embed> tagutasítással, de visszafelé kompatíbilis, tehát a 3-as verzióban megtalálható összes utasítás használható az új változatban is.

A Quick Time-médiafájlokat 3 nagy csoportra oszthatjuk. Az első és természetesen a legtöbbet használt a sima videofájl, amely ugyanolyan, mint például egy .avi fájl. A másik nagy csoport az interaktív VR movie-fájloké. Ezek lehetnek VR objektumok vagy VR panorámaképek. A VR panorámaképek olyan képek, amelyekben akár 360°-ban is körbeforoghatunk, fel-le nézhetünk. Ennek hasznossága például egy ingatlanközvetítő iroda weboldalának elkészítésénél használható ki nagyszerűen. A VR objektumkezelő képes tárgyak 3D-s megjelenítésére, tehát a tárgyakat tetszőlegesen forgathatjuk a térben. Ez a technológia leginkább a 3D-s ray trace programok Open GL-megoldásaira hasonlít, azzal a különbséggel, hogy a megjelenő objektum jelen esetben nem real-time leképezés eredménye, hanem néhány tárolt képből előre kiszámolt és tárolt objektumot mutat.

Az alaphelyzet tehát az, hogy szeretnénk egy Quick Time médiafájlt illeszteni a weboldalunkba. (Egy megszívlelendő tanács: mielőtt médiafájlokat publikálnánk, fontos, hogy figyelembe vegyük azokat is, akik kis sávszélességgel érik el az internetet, így nem árt az esetleges médiafájlt több méretben elhelyezni.)

Az <embed> taget a HTML-dokumentum body részébe kell elhelyezni, de gondolom, ez nem volt kétséges senki számára.

Vezérlőutasítások

Nézzük sorban, milyen utasításokkal és értékekkel vezérelhetjük a Quick Time plugint! Ez egy kicsit száraz rész lesz, de információértéke miatt érdemes átböngészni.

Az utasítás mellett zárójelben szerepel a Quick Time szükséges verziója. Minden paramétert egy rövid példa is szemléltet a könnyebb értelmezhetőség kedvéért.

AUTOPLAY=érték (QT 3 vagy jobb)

Az AUTOPLAY-nek két érték adható, az egyik a TRUE, a másik a FALSE.

Az alapbeállítás az, amit a felhasználó beállított magának a QT settingsében. Ha ez TRUE, akkor a videofájl elindul, amint a plug-in betöltődött.

Használata: <embed src="sample.mov" width="200" height="240" autoplay="true">

BGCOLOR=hex érték (QT 3 vagy jobb)

Segítségével változtathatjuk a megnyitni kívánt ablak háttérszínét.

Használata: <embed src="sample.mov" width="200" height="240" bgcolor="#FFFFFF">

BGCOLOR=szín neve (QT 4)

Ezzel az utasítással szintén a háttérszínt változtathatjuk, csak éppen itt a szín angol nevével adjuk meg az értéket: "BLACK" (#000000), "GREEN" (#008000), "SILVER" (#C0C0C0), "LIME" (#00FF00), "GRAY" (#808080), "OLIVE" (#808000), "WHITE" (#FFFFFF), "YELLOW" (#FFFF00), "MAROON" (#800000), "NAVY" (#000080), "RED" (#FF0000), "BLUE" (#0000FF), "PURPLE" (#800080), "TEAL" (#008080), "FUCHSIA" (#FF00FF), "AQUA" (#00FFFF).

Használata: <embed src="sample.mov" width="200" height="240" bgcolor="black">

CACHE=érték (QT 3 vagy jobb)

Ha a CACHE=TRUE, akkor a browser elteszi a cache-be a fájlt. Ha legközelebb ugyanerre az oldalra kerül a felhasználó, akkor ha a fájl a cacheben van, a plug-in onnan fogja betölteni azt.

Használata: <embed src="sample.mov" width="200" height="240" cache="true">

CONTROLLER=érték (QT 3 vagy jobb)

Ha a CONTROLLER=TRUE, akkor a movie irányítópult megjelenik, ha FALSE, akkor nem.

Az alap értéke FALSE, mivel a Quick Time VR movie-knál és az egyszerű képfájloknál nincs értelme megjeleníteni az irányítópultot.

Használata: <embed src="sample.mov" width="200" height="240" controller="false">

CORRECTION=érték (QT 3 vagy jobb)

A CORRECTION értéke lehet NONE és FULL. Az alapérték FULL. Ennek a funkciónak a Quick Time VR panorámaképeknél van jelentősége, sima Quick Time movie-fájlokra nincs hatással.

Használata: <embed src="sample.mov" width="320" height="240" correction="full">

ENDTIME=idő (QT 4)

Az ENDTIME segítségével meghatározhatjuk a movie utolsó képkockáját. Az alap az, ameddig az animáció tart. Ha más végpontra van szükségünk, akkor az értéket a következő képen kell megadni: óra:perc:másodperc:képkocka.

Használata: <embed src="sample.mov" width="200" height="240" endtime="3:30:22.5">

FOV=integer (QT 3 vagy jobb)

Értéke 8 és 64 fok között változtatható. Ha nincs értéke, akkor a Quick Time VR movie-ban meghatározott érték az érvényes. Jelentősége csak VR panorámamovie-knál van. A látott tér görbületét határozhatjuk meg vele.

Használata: <embed src="sample.mov" width="320" height="240" fov="55">

HEIGHT=méret pixelben (kötelező megadni)

A „magasság" paranccsal a beágyazott fájl magasságát adjuk meg pixelben. Ha az irányítópult látszik (tehát CONTROLLER=TRUE), akkor még hozzá kell számolni 16 pixelt a magassági mérethez. A „magasság" parancs kiadásának feltétele, hogy a HIDDEN parancs (később ismertetem) ne legyen aktív. A fájl magasságát a Quick Time Playerben, a Movie menüben a Get Info paranccsal kérhetjük le, de akármilyen, a formátumot ismerő grafikus program megfelelő parancsait használva is megtudható a méret. Ha nincs használatban a SCALE parancs (később ismertetem), és esetleg kisebb méretet adunk meg, mint a movie-fájl valós mérete, akkor elvileg a program automatikusan arányosan „belekicsinyíti" a megnyitott dobozba. Azért írom, hogy elvileg, mert nekem általában nem szokta megtenni. Ha pedig a megnyitott doboz mérete nagyobb, akkor automatikusan középre helyezi a movie-t. Amennyiben 2-nél kisebb magasságot állítunk be, akkor általában a browserek lefagynak, úgyhogy ezt mellőzük.

Használata: <embed src="sample.mov" width="200" height="240" controller="true">

HIDDEN (QT 3 vagy jobb)

Ennek a parancsnak nincs értéke. Ha aktív, akkor nem látszik semmi. Ennek akkor van értelme, ha zenét szeretnénk lejátszani a háttérben.

Használata: <embed src="sample.mov" width="200" height="240" hidden>

HOTSPOTn=„url" (QT 3 vagy jobb)

A HOTSPOT parancs segítségével aktivizálhatjuk a VR panorámaképekbe behelyezet pontokat, amelyekre rákattintva a megadott URL-re jut a felhasználó. Az „n" értéke a HOTSPOT-ok száma, ezeket a pontokat a VR panorámakép elkészítésekor kell definiálni az Apple által a Quick Time VR készítéséhez kiadott eszközökkel. Ezek az eszközök néhány kivétellel csak Macintosh-platformon futnak.

Használata: <embed src="sample.mov" width="200" height="240" hotspot17="http://www.apple.com"">

HREF=url (QT 3 vagy jobb)

Ha használjuk a HREF parancsot, akkor tulajdonképpen egy linket hozunk létre egy másik movie-fájlra vagy weboldalra, amely hasonlóan működik: ha ráklikkelünk, akkor aktivizálódik.

Ha relatív patht használunk a HREF-nél, akkor annak ugyanoda kell mutatnia, ahová az SRC parancsnál definiált relatív path mutat.

Használata: <embed src="sample.mov" width="200" height="240" href="http://www.apple.com/quicktime">

KIOSKMODE=value (QT 4)

Alap: FALSE. Amikor a KIOSKMODE=TRUE, akkor a plug-in nem rakja ki a pop-up menüt az irányítópultra, így az ott megjelenő opciók nem lesznek elérhetők, többek között a Save as Quick Time movie-fájl sem.

Használata: <embed src="sample.mov" width="200" height="240" kioskmode="true">

LOOP=value (QT 3 vagy jobb)

Alapvetően a LOOP=FALSE, tehát a movie egyszer kerül lejátszásra. Ha a LOOP=TRUE, akkor a movie lejátszása folyamatos. HA a LOOP=PALINDROME, akkor a movie-t oda-vissza lejátszhatjuk.

Használata: <embed src="sample.mov" width="200" height="240" loop="true">

MOVIEID=integer (QT 4)

Azonosítóval láthatjuk el movie-fájlunkat. Ezen azonosítókra hivatkozhatunk a későbbiekben.

Használata: <embed src="sample.mov" width="200" height="240" movieid="5">

MOVIENAME=name (QT 4)

A QT 4 wired action címzési mechanizmusa lehetővé teszi, hogy bármilyen beállítási változtatás hatással legyen az adott movie-fájlon kívül akár egy másik nyitva lévő movie-fájlra is. Ez azt jelenti, hogy két movie egy weboldalon képes egymással kommunikálni a plug-in segítségével, hogyha például az egyiknek a képkocka-lejátszási sebességének (frame rate) beállításait megváltoztatom, akkor az a másik movie-nál is érvényes lesz. Ilyen vezérlést ez ideig csak Javascripten keresztül lehetett megoldani, a QT 4 pluginnel már nincs többé szükség ilyen jellegű scriptekre.

Használata: <embed src="sample.mov" width="200" height="240" moviename="targetmov">

PAN=integer (QT 3)

A PAN segítségével a Quick Time VR movie-k PAN-szögét állíthatjuk be. Csak integer érték adható meg. Általában az értéke egy általános QT VR-nél 0 és 360 fok között van. Ha nem adunk értéket, akkor a movie létrehozásakor beállított és tárolt értékek lépnek érvénybe. Egyszerű QT movie-kra nincs hatása.

Használata: <embed src="sample.mov" width="320" height="240" pan="180">

PLAYEVERYFRAME=value (QT 3)

Alapvetően FALSE. Ha alkalmazzuk, akkor a plug-in megpróbál lejátszani minden egyes képkockát, ha ez lehetséges, és a kapcsolat lehetővé teszi. Igazából csak egyszerű hang nélküli animációk lejátszásakor van értelme használni, mivel ha a PLAYEVERYFRAME=TRUE, akkor a lejátszásnál az audio track nem hallható.

Használata: <embed src="sample.mov" width="200" height="240" playeveryframe="true">

PLUGINSPAGE=url (QT 3)

A megjelenítéshez szükséges plug-in helyét tudjuk meghatározni vele. Ha a plug-in nincs installálva a felhasználó browsere alá, akkor az itt megadott URL-re mutató link-

re vezeti a felhasználót a browser, ahonnan letöltheti a szükségeset, jelen esetben a QT plug-int.

Használata: <embed src="sample.mov" width="200" height="240" pluginspage="http://www.apple.com/quicktime/download/">

QTNEXTn=„URL" (QT 4)

A QTNEXT segítségével egymás után fűzhetünk QT movie-kat. Amikor befejeződik az aktuális movie lejátszása, akkor az itt megadott movie-ra ugrik, és elkezdi annak lejátszását. Így maximum 256 movie-t kapcsolhatunk egymásba. Az érték itt tehát lehet egy URL vagy egy GOTOnn-érték. A GOTOnn-ben az „nn" a QTNEXTn-nél megadott „n"-re vonatkozik. E parancsok segítségével létrehozhatunk végtelen láncolású animációfolyamokat. A QTNEXT0 paranccsal mindig az eredeti SRC-nél megadott animációra ugorhatunk vissza.

Használata: <EMBED SRC="nameof.mov" WIDTH="200" HEIGHT="240"
QTNEXT1="<http://www.apple.com/quicktime/movies/sample.mov>
T<myself>"
QTNEXT2="<rtsp://www.apple.com/quicktime/movies/sample.mov> T<myself>"
QTNEXT3="<URL> T<myself>
QTNEXT4="GOTO0"

QTSRCCHOKESPEED (QT 4)

Használatával megadhatjuk, hogy a felhasználónak milyen sebességgel engedélyezzük a fájl elérését.

Használata: <embed src="sample.mov" width="320" height="240" qtsrcchoke-speed=33600>

SCALE=value (QT 3)

Lehet TOFIT, ASPECT vagy egy szám. Alapvetően a SCALE értéke 1. Ha TOFIT-re állítják, akkor a movie a méretétől függetlenül beleilleszkedik a megnyitott dobozba, érthetőben egy 200*200-as movie-t beletehetünk egy 100*100-as dobozba, úgy, hogy a plug-in arányosan lekicsinyíti a nagyobb movie-t a kisebb dobozba. Ha az ASPECT értéket használjuk, akkor a plug-in csak addig engedi a nagyítást, amíg az nem jár lejátszásisebesség-csökkenéssel. Számmal is megadhatjuk a nagyítást vagy a kicsinyítést. Az 1 a movie tényleges mérete, ehhez képest változtathatunk. Például ha a felére akarjuk csökkenteni, akkor 0,5-öt kell megadnunk.

Használata: <embed src="sample.mov" width="200" height="240" scale="tofit">

SRC=URL (QT 3)

Ezt használjuk a legtöbbször, itt adhatjuk meg a lejátszani kívánt fájlt.

Használata: <embed src="sample.mov" width="200" height="240">

STARTTIME=time (QT 4)

A STARTTIME segítségével határozhatjuk meg a movie lejátszásra kerülő első képkockáját, ha az valami miatt nem a ténylegesen első képkocka. Hasonlóan az ENDTIME-hoz, itt is óra, perc, másodperc képkockabontásban kell megadni az értéket.

Használata: <embed src="sample.mov" width="200" height="240" start-time="00:15:22.5">

TARGET=„QUICKTIMEPLAYER" (QT 4)

Ezt a paramétert csak a HREF paraméterrel együtt használhatjuk. Használatával aktívvá tettük az első movie-t, amely egy egérkattintás hatására a HREF-ben megadott movie-t már nem a plug-in segítségével a weboldalon, hanem a Quick Time Playerben jeleníti meg.

Használata: <embed src="poster.mov" width="200" height="240" href="sample.mov" target="quicktimeplayer">

TARGETn=„frame_Name" (QT 3)

A HOTSPOT és HREF hivatkozásoknál használjuk.

A paraméter segítségével adhatjuk meg, hogy az aktív movie-link alatt lévő újabb fájl hol jelenjen meg. Amennyiben nem határozzuk meg a TARGET paramétert, akkor a következő fájlt saját helyére tölti.

Használata: HOTSPOT32="http://www.apple.com/quicktime"TARGET32="_blank"

Amennyiben definiálunk egy 32-es HOTSPOT-ot egy QT movie-ban, akkor a beállítás szerint az egy új ablakban megjeleníti a fenti helyen elhelyezett tartalmat.

TARGETCACHE=érték (QT 4)

Segítségével a cache-be tehetjük a klikkelés hatására letöltődő target movie-t is. Alapvetően a TARGET=FALSE.

Használata: <embed src="poster.mov" width="200" height="240" cache="true" href="sample2.mov" TARGET="myself" targetcache="true">

TILT=integer (QT 3)

A TILT paramétert felhasználva állíthatjuk be a QT VR fájloknál azt a szöget, ameddig engedjük a VR panorámakép vagy VR objektum forgatását. Ez általában -42,5 foktól +42,5 fokig terjedő tartomány. Itt is érvényes az, hogy ha nem adunk meg értéket, akkor a szerkesztésnél tárolt értékek lépnek érvénybe. Egyszerű QT movie-ra nincs hatással.

Használata: <embed src="sample.mov" width="320" height="240" tilt="20.0">

VOLUME=value (QT 3)

Az audio hangerejét szabályozhatjuk segítségével 0 és 100 közötti tartományban. Alapértéke 100.

Használata: <embed src="sample.mov" width="200" height="240" volume="50">

WIDTH=Méret pixelben (kötelező megadni)
A megnyitni kívánt doboz szélessége.
Használata: <embed src="sample.mov" width="200" height="240">

Egy rövid példa

Nézzük először a kódot:

```
<HTML>
<head>
<title>Quick Time</title>
<meta http-equiv="Content-Type" content="text/HTML; charset=iso-8859-1">
</head>
<body bgcolor="#FFFFFF">

<embed src="preview.mov" width="320" height="260" target="myself"
href="reklam.mov"
controller="false" bgcolor="#ffffff"
pluginspage="http://www.apple.com/quicktime/download/">
</embed>

</body>
</HTML>
```

A kód a következőképpen működik:

Először betöltődik a preview.mov fájl, amely mindössze néhány kilobájt, és egy állóképet tartalmaz, amely az alatta lévő movie-fájlra mutat. A képen néhány, a felhasználónak hasznos információ található az „alatta" lévő movie-ról. A preview.mov betöltése néhány másodpercet vesz csupán igénybe, mivel ez egy 1 képkockás movie. Ha a felhasználó ráklikkel, akkor aktivizálódik a href=reklám.mov parancs, és betöltődik a reklam.mov fájl. A CONTROLLER=FALSE, tehát nincs irányítópult. A BGCOLOR ="#ffffff" fehérre állítja a hátteret. A végén pedig a pluginspage megadása látható azok számára, akik nem rendelkeznek a plug-innel.

Felhasznált szakirodalom: Apple Quick Time Support Pages (www.apple.com/quicktime/authoring)

A MI MACI-NK (36. PÓTKÖTET)

Már többször beígért klikk.hu oldalunk késlekedésének elsősorban a MACI az oka, nem könnyű csoportosítani az eddig beküldött címeket, márpedig egyebek közt egy ilyen többletszolgáltatás lenne az egyik fő attraktív eleme új navigációs site-unknak, a Magyar Címtár nem csupán nevével, hanem egy kategóriával is segítené az eligazodást. Ez egyben azt is jelenti, hogy azoktól, akik a MACI-ba regisztrálják oldalukat, a jövőben egy picivel többet fogunk kérdezni, az oldal neve, URL-címe mellé fel kell sorolni azokat a kategóriákat, amelyekben készítői vagy beküldői meg szeretnék jelentetni az oldalt.
Egyelőre azonban még kategóriák nélkül közreadjuk az elmúlt hónap termését: ismét fél ezernél több új magyar webcím.

2. FC Almalé futballcsapat www.extra.hu/almale
2M Margit Med www.2m.hu
Abakusz www.extra.hu/abakusz-sh
Adlib Computer www.uti.hu/~adlib
Ad-Mark Kft. www.ad-mark.hu
Adrenalin www.extra.hu/adrenalin10
Advanced Orbital Services AG www.extra.hu/aos
AEGON Netpersely www.netpersely.hu
Aforizmák, juhtúró big.hu/u2ro
A-Gyál és nagytérsége www.a-gyal.hu
Agymaszír www.extra.hu/agymaszir
Aiolosz www.tar.hu/dolphin743
Airport Consulting Mérnöki Tanácsadó Kft. www.airportconsulting.hu
Akáb Bt. www.netweb.hu/akabbt
Akadémikus orvoslás www.harmonet.hu/i-akad.html
Alba Kör www.albakor.hu
Alcatel www.extra.hu/alcatel
Alfa Romeo GTV6 és vízisí www.extra.hu/gtv6

Aliens www.aliens.ini.hu
Amiga-programok www.extra.hu/amigalinks
Amon Studio www.tar.hu/amonstudio
Andreass www.extra.hu/Andreass
Andrew Nagy Ingatlaniroda members.tripod.com/~nyirtura/index2-magyar.html
AndWeb www.extra.hu/andweb
Anghiházi Kennel www.nexus.hu/anghihazi
Angyalföldi ingatlan www.extra.hu/angelland
Ap.ro ap.ro
Arany László – határtudományok emil.alarmix.org/atlantis
Aranycsapat www.extra.hu/acsapat
Ars Publica www.muveszetek.com/arspublica
Arthur sofőrszolgálat www.arthursofor.hu
Attika tőzsdejátéka attika.kinizsi.bke.hu/tozsde/index.html
Autógáz www.autogaz.hu
Autók, játék extra.hu/bjkbjk
Az álmok útján www.otwod.ini.hu
Az én lapom www.extra.hu/N-Lajkoo
Babylon 5 www.extra.hu/IldikoCK/babylon5.htm
Bagi Levi www.extra.hu/bagilevi
Bakosport www.extra.hu/bakosport
Balaton Travel Utazási Iroda www.balatontravel.hu
Balzsam folyóirat balzsam.webconsult.hu
Bárdos Lajos Alapítvány www.tar.hu/bardosl
Bársony Kft. www.wb.hu/barsony
Bécs, utazás, filatélia www.extra.hu/braham
Birkanet www.geocities.com/birkanet
Blues&Trogers www.extra.hu/bluesandtrogers
BMX Flatland Voodoo www.extra.hu/bmx-voodoo
Bogarak drive.to/vwbohoc
Bolysoft www.extra.hu/bolyboly
Bravocopy Kft. www.bravocopy.hu
Brutto www.extra.hu/brutto
Budai Golf Center www.extra.hu/bgc
Budapesti idegenforgalom www.extra.hu/suspicious/budapest.htm
Budapesti üveges www.extra.hu/uveges
Buddhista Meditáció Központ www.extra.hu/tarcenter
BuliNet képek www.extra.hu/SandMan
BulinetCafé www.vtge.hu/bulinetcafe/index.html
Bupatrik www.extra.hu/bupatrik/bupatrik.htm
Business Succes Bt. www.wb.hu/business-success
C.A.R.T. és Formula–1 www.extra.hu/cart-formula1
Carpathian Air Transport www.carpathian.hu
CD-névjegy és referenciafilm www.extra.hu/ujreneszansz/hun_prod.htm
Cellnet Kft. www.cellnet.balatone.hu
Chat www.extra.hu/zipen
Chat (kalózoknak) www.extra.hu/chatpirate
Chat és más www.extra.hu/zorkep
Civil-Plan Kft. www.civil-plan.hu
Coins www.extra.hu/coins
CompuGroup, Győr www.compugroup.gyor.hu
CooLinks www.extra.hu/coolinks
Counter-Strike www.extra.hu/counter-strike
Creditel Rent-a-Phone www.creditel.hu
Curtis w3.swi.hu/curtis
CV Online Europe www.cvonline.hu
Cyber Fighter www.dunaweb.hu/viapenta/cyber
CyberMind Technologies www.cmt.hu
Család + úszás www.nexus.hu/kallaci
Csigaház – Rákoscsabai Közösségi Ház www.muveszetek.com/csigahaz
Csillagkapu www.extra.hu/Prokop_first
Csobán www.geocities.com/kesmarki
Csodálatos Kréta extra.hu/acura
Csóra-Ker Kft. www.wb.hu/csora-ker
Csőszer Rt. web.matavnet.hu/csoszer3
DAdo www.tar.hu/rollerblade
Dani www.extra.hu/Danibmw
Danika – rally www.extra.hu/drally
Darts Pub – Nyíregyháza www.stg.co.hu/doubleoutdartspub
Death Row Records Rap www.extra.hu/deathrow2000
Debis Kft. www.debis.hu
Deepforest www.extra.hu/deepforest
Delawer www.extra.hu/Del
Démonológia www.extra.hu/belial
Denise Richards denise-richards.ini.hu
Depeche Mode MP3 w3.swi.hu/slr1/index.html
DesPi www.extra.hu/despi
Dfs www.dfs.hu
Dian dian.nyf.hu
DigiSoft w3.swi.hu/digisoft
Digitális Vasútmodellező Klub www.extra.hu/gpetya

DiNero Internet Stúdió web.matavnet.hu/dinero
Dióspogi világa www.extra.hu/Diospogi
DNL Home Studio www.dnlhomestudio.com
Dolphy www.dolphy.hu
Domainabc www.domainabc.hu
Download Center www.downloadcenter.ini.hu
Download Center www.extra.hu/media_center/download.htm
Döglégy Zolee www.doglegy.ini.hu
Dr. Brain www.tar.hu/simon2000
Draco Vagyonvédelmi Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. hundraco.bizland.com
Dreanns dreanns.web-page.net
DS klán www.extra.hu/dsklan

Dunakanyar Takarékszövetkezet
dunakanyar.takarek.net
Dundi Divat
www.extra.hu/dundidivat
Duyu www.tar.hu/duyu
Earthquake www.extra.hu/allcracks
E-Áruház
www.internet-kereskedelem.com
EasyMoney
www.extra.hu/easymoney
Ecoped Bt. www.ecoped.ini.hu
Egovision web.interware.hu/etvhu
Egovision www.egovision.hu
EKF Rajz, Vizuális Kommunikáció Tanszék www.extra.hu/rajzweb1
Elán – kereskedelmi és szolgáltató kiadvány www.stg.co.hu/elan
ElektroArt Bt.
www.bpcomputer.hu/elektroart
Elektrozenei kikötő www.disp.hu
Eleven 1. csatorna www.eleven1.hu
Első Nyírségi Fejlesztési Társaság
www.stg.co.hu/enyft
ELTE Művészettörténet Tanszék
www.extra.hu/eltekunst
Emtégrafik www.extra.hu/mtgrafik
Energiaital www.energiaital.hu
Enyce w3.swi.hu/enyce
Ép-Totál Kft. www.wb.hu/eptotal
Erdélyi Gondűző Panzió – kulcsosház
www.extra.hu/panzio-kulcsoshaz
Eroboy w3.swi.hu/xxxman
Északi Kutyások Klubja – díjkiosztó ünnepség www.extra.hu/klubebed
ETC Kft., Kaposvár www.etc.hu
Eurotravel www.eurotravel.hu
Evelino Picture Gallery tar.hu/evelino
FA ARS Bt. www.wb.hu/faars
Fan fiction www.extra.hu/fanfic
Faragó Róbert
www.extra.hu/bormuves
Fégtherm-partner, Mátészalka Kft.
www.extra.hu/fegtherm
Fegyverbolt vadászoknak
www.extra.hu/fegyverbolt
Fényes Dezső Mudi Klub
www.extra.hu/mudik
FESS 90 Kft. www.wb.hu/fess
FHB Bank Bájos Reklám
www.extra.hu/fhbbank
Fiat 500 www.extra.hu/f500
Fiatal Baloldal, Tata
www.tar.hu/fibtata
Fiatal Írók és Költők Társasága
fikt.ini.hu
Film- és könyvajánlatok
www.extra.hu/kurzweil
Fiorentini gázfogadó
www.tar.hu/correct-info
FIX Kft. www.wb.hu/fixtata

Fogolyán Kristóf
www.extra.hu/fogolyan
Forma–1 www.extra.hu/ttmiki/f1.htm
Forma–1 www.extra.hu/forma1hun
Formentor Bt.
www.extra.hu/formentor
Főiskolai Hallgatói Önkormányzat (BMF) www.hok.bmf.hu
Freee Online
www.freeemagazin.com
Frekivadász honlap
www.frekvencia.hu
Full Gamez www.extra.hu/Thomee
Gabati www.extra.hu/gabati2
Gas-Car Kft. www.gascar.hu
Gega interaktív! www.extra.hu/gega
Genealógia www.genealogy.hu
Genealógia
www.genealogy-hungary.hu
Gépjármű-biztosítás www.extra.hu/xraysoft/biztositas/index.html
GF-Primus Mérnökiroda
www.wb.hu/gfprimus
Ghost www.extra.hu/ghost
Gobonycsi Föld
www.extra.hu/eerwin
Golda Kft. www.golda.hu/webdesign
Gombos&Tóth Bt.
www.wb.hu/gombos-toth
GoryBass SMS
leeloo.kiskapu.hu/gorybass
Grafika, webdesign
www.extra.hu/agoston_peter
Gran Turismo 2 w3.swi.hu/safe
GSM hack www.extra.hu/En-cy
Gubás Gabi
www.szinhaz.hu/gubasgabi

Gúla Kft. www.nissangula.hu
Gulipán Bt. www.gulipan.ini.hu
Gumikacsa újra támad
www.extra.hu/gumikacsa
Gyáli Református Egyház
www.monortel.hu/refgyal
Gyöngyi és Chris
www.extra.hu/chrisweb
Gyöngyösi Mezőgép és Járműtechnika Kft. www.extra.hu/mezogep
Habán kerámiák www.extra.hu/erigo
Hacker Mérnökiroda extra.hu/hmi
Hajdúker – fürdőszoba-szerelvény
hajduker.ini.hu

Hálókocsi Online www.halokocsi.hu
Happy End Band
www.extra.hu/happyendband
HarmoNet www.harmonet.hu
Három Oroszlán kertvendéglő
www.extra.hu/haromoroszlan
Háttér Baráti Társaság a Melegekért
www.hatter.hu
Hegylakó
emil.alarmix.org/hegylako/index.html
Hepi& Reklámiroda
www.hepiend.hu
Hidegkúti Autósiskola
www.extra.hu/hkutati/index.htm
Hoki Wittenborg Kft. www.hoki.hu
Holiday SE
www.extra.hu/holidaydance
Honlap www.extra.hu/landsmann
Honlap www.sznorbi.ini.hu
Honlap – 82
www.extra.hu/honlap82
Honti és Társai Kft.
www.honti.hu/hontikft
Horgászcikkek
www.extra.hu/horgaszcikk
Horoszkóp
dralfons.homestead.com/horoszkop11.html
Horrorfilmek www.harvester.ini.hu
Humoros
www.nexus.hu/csori1//kezdo.html

Hungarian GSM Team
www.gsm-world.net
Hunhiphop
www.extra.hu/hunhiphop
HU-PI Építőipari Kft. www.hu-pi.hu
HVS www.extra.hu/Vicky2000
Ice-man www.extra.hu/ice-man
Ideiglenes extra.hu/tom.bartal
IKU www.extra.hu/IKU/index.htm
Ildi-Laci www.extra.hu/ildi-laci
Inertia.Project hp.pardey.org/inertia
InfoCenter infocenter.ini.hu
Ingatlan www.extra.hu/aranyhal
Ingatlankínálat a Balatonnál
www.immobilien.ini.hu
Ingyenes apróhirdetés
www.extra.hu/maxpage/apro.htm
Inline Skates www.extra.hu/skatess
Interex91 www.interex91.com

Internet Film Adatbázis
www.extra.hu/ifa
Internetes diáktábor
tabor.lezlisoft.com
Internetes Lada Klub
www.celtia.hu/ladaklub
InterSport www.intersport.hu
Iratmegsemmisítés
www.extra.hu/gulipanbt/gulipan.htm
Irc.dal.net www.tar.hu/dalforum
Irodalom, zene, IRC
www.extra.hu/sunjoy
Isel és Köcher Kft.
www.iselkocher.hu
Isis irodai szolgáltatás
www.extra.hu/isis
ITibi welcome.to/itibi
IT-Sektor németországi munka – programozás extra.hu/uwm
Ivóvíz
www.nexus.hu/lamps/lamps.doc
Jackson www.extra.hu/jackson
Jamal www.extra.hu/jamal
Janó www.tar.hu/csalamij
Jape Club www.extra.hu/jape_club
Jennifer Love Hewitt
www.lovehewitt.ini.hu
Jó barátok www.tar.hu/jobaratok
Johannes www.extra.hu/johannes
Joyce Nagy Utazási Iroda
members.tripod.com/~nyirtura/joyce-hung.htm
Judaica w3.swi.hu/judaica
Judge's BMW
www.extra.hu/JUDGE1
Junkies www.junkies.hu
Kacsavadászat biztos nyereményekért
mgyuri.hypermart.net
Kalinkó népdalkör
leeloo.kiskapu.hu/kalinko
Kántor Balázs
www.extra.hu/kantorbala
Kapos Íjász Egyesület
www.extra.hu/tyutyu
KaposWeb www.kaposweb.hu
Kapuk, kerítések PVC-ből
www.plast-text2002.hu
Karakán Klub w3.swi.hu/meoe_kk
Karate-do nyári tábor
www.extra.hu/karate-do/nyari.html
Kárpitos www.extra.hu/karpit
Karrier – Harmonet www.harmonet.hu/i-karri.html
KBD SE www.extra.hu/kbdse
Keke computer www.tar.hu/keke
Kelet- és közép-európai csoport a biodiverzitásért
www.ceeweb.org
Kelet Faház Kft.
www.extra.hu/bazulab

Kémia
extra.hu/chemiro/miro/miro.html
Képeslapküldő
www.swi.hu/sycora/kepeslap
Képeslapküldő szolgáltatás
kepeslap.lezlisoft.com
Keress pénzt!
k2.jozsef.kando.hu/~guczi/penz.htm
Keress pénzt! extra.hu/Steve2
Keress pénzt internetezéssel!
www.extra.hu/moneysurf
Kerti bútor, lakásfelszerelés
www.extra.hu/kerti-butor
Kiskunhalasi Hit Gyülekezete
kiskunhalas.hit.hu
KLiKK együttes
www.extra.hu/haverek/klikk
Kmlogo www.extra.hu/kmlogo
Kódok
www.extra.hu/jenone/kod.html
Koller Anita – Four Roses
www.extra.hu/kanita
Komlói Állatvédő Egyesület
www.nexus.hu/kae
Kórus – Dévai P.
www.extra.hu/devaip
Kőrestaurátor
www.extra.hu/restaurator
Környezetünkért Alapítvány
www.collect.hu/koralap
Kránicz András
www.extra.hu/kraniczcz
Kutya-macska vétel-eladás
www.bpcomputer.hu/kutyapiac
Különjárat www.extra.hu/kulonjarat
Lair of Draconis
www.extra.hu/draconis
Lakástartozékok felszerelése
www.extra.hu/lakastartozekok
Lebaron extra.hu/lebaron
LélekZET nélkül nem lehet élni
www.extra.hu/lelekzet
Lesi-reklám www.extra.hu/lesi01
Leven1 www.eleven1.fnet.hu
Libri – online www.libri.hu
Lion www.extra.hu/leo
LitoszFlóra Kft.
www.extra.hu/litoszflora
Lok Yiu Wing Chun
www.extra.hu/lywcisz
Lovász Laura – snowboard
board.to/lovaszlaura
Lucasso www.tar.hu/lucasso
Lufthansa Systems Hungária Kft.
www.lhsystems.hu
Lukács Gábor www.extra.hu/lukacsg
Maestro Design Stúdió építésziroda
www.mds-epiteszirod a.hu
Maffiózók www.maffiafold.ini.hu
Magántanár
www.extra.hu/nemethtamas
Magnum-44 Kft.
www.wb.hu/magnum
Magyar Erotikus WebMagazin
w3.swi.hu/emagazin
Magyar Forint www.extra.hu/huf
Magyar Hurkológiai Társaság
www.extra.hu/MaHurT

Magyar Ju-Jitsu Szövetség
www.extra.hu/jujitsu
Magyar Közigazgatási Adatbázis
www.stg.co.hu/mka
Magyar Naturizmus
naturizmus.cjb.net
Magyar NBA fanzine
www.extra.hu/palee
Magyar Nemzeti Autósport Szövetség
www.mnasz.hu
Magyar Rádió
www.geocities.com/TelevisionCity/Satellite/6181/magyar_radio.html
Magyar Sportmászó Szövetség
extra.hu/mssz
Magyar Star Trek Klub
startrek.scifi.hu
Magyarország ezeréves ereklyéi
www.extra.hu/petnehazy
Magyarországi Modern Talking
www.extra.hu/tomytom
Magyarországi Női Alapítvány – MONA www.mona-hungary.org
MAPEI Kanizsa Kerékpáros Klub
www.mapei-kkk.com
Marosvásárhely
www.levif.net/vasarhely.htm
Marosvásárhely X. kövesdombi református egyházközség
www.stg.co.hu/kovesdomb
Másológép-, nyomtató- és faxjavítás
www.extra.hu/masolo
MÁV Diákotthon, Békéscsaba
www.mavdiak-bcs.sulinet.hu
Mayer Toyota
www.mayertoyota.com
Mecsek gyógyteák
www.extra.hu/medi-sol
MedicInfo www.medicinfo.hu
Meg Ryan meg-ryan.ini.hu

Méhes Csaba www.extra.hu/mehescs
Mérték Adó Adószakértő, Könyvelő Kft.
www.stg.co.hu/mertekado
METO márkaszerviz
www.technik.deltav.hu
Miele-márkaszerviz
www.miele-markaszerviz.hu
Mikee Rulez
www.tar.hu/neo_anderson
Mikro-mentor www.mikromentor.hu
Minihotelek www.minihotels.hu

mIRC #budapest beszélgetőcsatorna
go.to/dalbudapest
Miskolci Egyetem – tanárképzés
www.uni-miskolc.hu/~btntud/tanarkepzes.html
Misztrál www.tar.hu/misztral
Mofa Rt. www.mofa.hu
Mo-kuss-ka
www.extra.hu/mo_kuss_ka
Momál Élelmiszeripari Gépgyártó Kft., Debrecen www.momal.hu
Monitorcentrum www.profex.hu
Mosógép www.extra.hu/mosogepdoktor/Index.html/Honlap.htm
Motorpedo Kft.
www.wb.hu/hondapp
MP3 www.extra.hu/ironstar
MP3 Center
www.extra.hu/media_center/mp3.htm
MP3 Center www.mp3center.ini.hu
MP3 Download
mp3download.hungary.nu
MT-Telecom Kft.
www.mt-telecom.hu
Multiset Tv & Video Szerviz
www.extra.hu/multiset
Music Studio record.tsx.org
Muszka Péter www.extra.hu/muszka
Műszertechnika Irodatechnika Kft.
www.muszertechnika.hu
Műszertechnika Mobiltel Kft.
www.hellotel.hu
Műszertechnika Rendszerház Kft.
www.muszertechnika.hu/bmokf
Műszertechnika Rendszerház Kft.
www.mtrh.hu
Műszertechnika Üzletházak Kft.
www.bravotel.hu
MvkNet www.mvknet.hu
MyBank – részvénykereskedelem
www.extra.hu/MyBank
Nagy András
www.extra.hu/cherokee
Nagy Attila
members.tripod.com/~Atti72/nagy.htm
Napelemek www.extra.hu/velocit
Napenergia www.extra.hu/irtekis
Nemzetközi baromságok
www.extra.hu/nbo
Nemzetközi szakácskönyv
www.cookbook.hu
Net-Csevej www.extra.hu/zagi
NetKereskedő www.nettrader.hu
Netman www.extra.hu/Netman
NetWitch Bt. www.netwitch.net
NNG fakultáció w3.swi.hu/nngfakt
Nodesign Gaga
www.extra.hu/nodesign
NoiZe – honlapkészítés
extra.hu/noize
Nokia szerviz – adatkábel
www.extra.hu/telcom
Nonprofit Szolgáltató Központ, Zalaegerszeg
www.extra.hu/landalap
Norbulingka Tibeti Masztiff Kennel
w3.swi.hu/norbutms

Note – használt notebookok
www.extra.hu/note
NOX lapok www.extra.hu/nox
Nud-Lee nudlee.ini.hu
Nyári úszótábor extra.hu/sporttabor
NYIC www.nyic.hu
Nyíregyháza Város Térinformatikai Alapítványa www.stg.co.hu/nyvta
Nyírpont Kft.
www.stg.co.hu/nyirpont
Octodon Degu www.extra.hu/Degu
Old's Club olds.ini.hu
One Studio extra.hu/one
Online áruház www.etradecenter.hu
Optima Forma Kft.
www.optimaforma.hu
Optimal Travel Utazási Iroda
www.optimal.hu
Origo-Sánta Rt. www.origo-santa.hu
Oroszlány város oroszlany.ini.hu
Own super sites
www.extra.hu/sitland
P&T www.mobiltelefonok.hu
Page of Lisse www.extra.hu/lisse
Paintball Club Sopron
www.paintballsport.hu

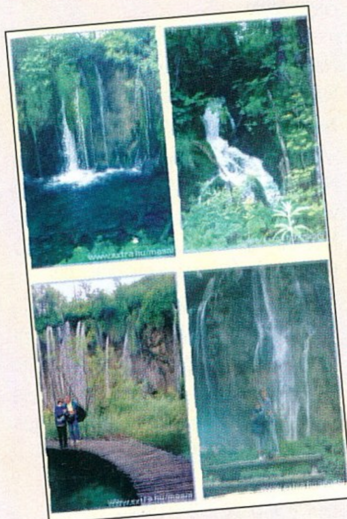
Paletta – Csongrád megyei ingatlanok
www.tiszanet.hu/paletta
Palika www.tar.hu/dpalika
PandeeWeb www.extra.hu/pandee
Papp Photo
photoagency.virtualave.net
Papp-Ker Kft. www.wb.hu/pappker
Parlamenti naplopók
www.extra.hu/naplopok
Páros Print Bt.
www.muveszetek.com/parosprint
ParsecLabs Kft. www.extra.hu/parsec
Pas'sWord
www.extra.hu/paszgergely
Pécsi Leőwey Klára Gimnázium 2. A osztálya www.extra.hu/leowey2a
Pedál Kerékpáros Egyesület
extra.hu/pedalke
Pénzkeresés www.extra.hu/rangr
Pénzkeresés zenehallgatással
osztheim.spedia.net
Pénzkereset a weben
w3.swi.hu/webmoney
Pepita Disco www.extra.hu/pepita
Pest Megyei Kosárlabda Szövetség
www.hunbasket.hu/megypest/index.htm
Péter www.extra.hu/gpeter
Peter Zsuffa www.extra.hu/zsuffa
Piac és Vagyonkezelő Kft.
www.stg.co.hu/piac
Piross Antal www.tar.hu/ant
Pohl család www.extra.hu/pohland

Pontreklám Kft. www.pontreklam.hu
Post Human Web Design
phwd.cjb.net
Precíz Szerviz www.preciz.hu
Print-Ker Kft. www.wb.hu/print
Private Swinger Club
www.nexus.hu/psclub
PR-Mix Reklám Kft. apro.hekki.hu
PR-Mix Reklám Kft. www.hekki.hu
Procomp-Hungary Kft.
www.procomp.hu
Prohászka Ottokár Katolikus Gimnázium
www.extra.hu/prohaszka
Pro-Trade Bt.
www.protrade.matav.hu
Provimax Kft. www.provimax.hu
PsiHu www.extra.hu/psihu
Pszichológia felvételizőknek
defi.telnet.hu/pszi
Punkmusic www.extra.hu/yaz
Purator Hungaria www.purator.hu
Puszta Lovasudvar és Vendégház
www.tar.hu/lovasudvar

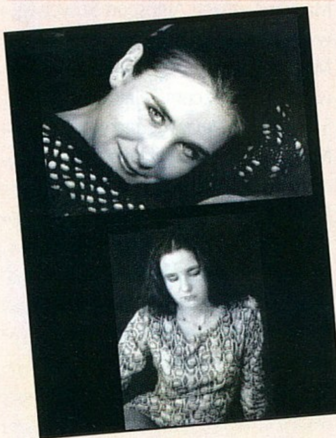
Radel&hahn Rt.
w3.datanet.hu/~radel
Rádióelektronikai vagyonvédelem
www.alsys.hu
Rádiótaxi www.radiotaxi.hu
Raiffeisen Bank www.raiffeisen.hu
Rákosmente Rádió
www.muveszetek.com/rakosmente
Real motion – 3D-látványterv
www.extra.hu/realmotion
Red Alert 2 Fansite
www.extra.hu/redalert2
Reflexite&reg, Hungary
www.extra.hu/lkz
Renault 5 Club
www.extra.hu/renault5
Republic-koncert
www.extra.hu/karate-do/koncert.html
S.o.s.telefon
www.sostelefon.deltav.hu
SAGEM Magyarország Kft.
www.sagem.hu
Sailor Moon GG
www.extra.hu/sailormoon-gg
Salma Hayek salma-hayek.ini.hu
SatArtDesignerTeam
www.comp-ability.hu/satart
SC@M www.tar.hu/scam/start.html
Schubi Citroen 2CV
www.extra.hu/citroen2cv
Screamer's VB w3.swi.hu/screamer
ScreenSavers www.screensavers.hu
Sexkép + -telefon
www.extra.hu/sex_telefon

Sex, MP3, PC
www.extra.hu/DumaBusz/index.html
Sex-CD www.extra.hu/SCD
Shadoan's Old Gamez
oldgamez.home.dhs.org
Smartcon www.smartcon.ini.hu
Solum Rt. www.wb.hu/solumrt
Sonic Youth Records
www.tar.hu/sonicgabi75/index.html
Spacedust www.extra.hu/Spacedust
Spedia – pénzkeresés
moneyed.spedia.net
SSJ3 Vegita www.tar.hu/ssj3vk
Star Wars Episode II
www.extra.hu/episode2
Strandröplabda
www.extra.hu/strandropi
Student Exhange in Europe
www.diakvilag.hu
Sup-Air Balloon Egyesület
www.supair-balloon.de.vu
SuSE Linuxról
www.extra.hu/gibzo/suse.html
Sware Számítástechnika
www.sware.hu
Sz. Staub Ákos www.extra.hu/staub
Szabad Magyar Web
w3.swi.hu/szabadweb
Szabó István www.kenobi.fnet.hu
Székesfehérvári Hallgatói Önkormányzat
fiktiv.szgtikol.kando.hu/hok
Személybiztosítások
www.extra.hu/yankee
Szent István Egyetem www.gyfk.hu
Szent Jakab Gyógyszertár
www.pharmanet.hu/sztjakab
Szent Jakab Gyógyszertár
www.sztjakab.ini.hu
Szentbalázs község
www.extra.hu/szb
Szépség – HarmoNet
www.harmonet.hu/i-szep.html
Szerelmespár extra.hu/masni

Szeretetkórház
www.szeretetkorhaz.hu
Szerviz www.extra.hu/pcdoki
Szexfilmkereső
www.szexfilm.externet.hu

SzexRing, magyar SzexKör
www.szexring.externet.hu
SZINFO On-Line Áruház
www.silicondreams.hu/szinfo
Szinvavölgyi Táncegyüttes
www.szinvavolgyi.hu
Szita Péter fotográfus
www.extra.hu/sziti

Szokodi Zoltán www.szokodi.ini.hu
Szolnoky futóműalkatrészek
www.extra.hu/szolnoky
Szú őrs www.tar.hu/szu
Szücsi www.kfgz.sulinet.hu/~szg
Talentum Kulturális Fórum
www.rajko.hu
Tan-Ford Bt. www.extra.hu/tan-ford
Teamanalytical
www.teamanalytical.com
Tecum Kft. www.wb.hu/tecum
Temetkezési kellékek
www.extra.hu/juhaszbt
The Kellys Stole My Soul
www.extra.hu/the-kelly-family
Thermakomplex
www.extra.hu/thermakomplex
Thunder digitális világa
www.extra.hu/thunderdigital
Tihi's Zoo – magazin www.tihi.hu
Tipo-Page By: KIQ
www.extra.hu/Tipo-page
Tiszta szívvel – József Attila Gimnázium, Budapest
jag.netchicken.hu
Tolltartó
www.extra.hu/csandras3/tolltarto
Tolóajtó, bútor www.neves.hu
TomSite www.extra.hu/tomsite
Tordaszentlászló www.szeszi.sulinet.hu/tordaszentlaszlo
Torma-Ker Kft.
www.wb.hu/tormaker
Tornado-féle MangaKunyhó
www.extra.hu/tfmk/index.html
Toti linkvarázs toti.zona.hu
Toyota Sakura www.sakura.hu
Tökmagolaj www.extra.hu/vitaolaj
Tőzsdei Információs Linkgyűjtemény
www.tozsdeforum.hu/tozsdeinfo
TPali www.extra.hu/TPWEB
Tri-Tone Kft. tritone.webconsult.hu
Tudatos álmodás
www.extra.hu/lucid

UFO www.extra.hu/UFOaway
Uhrin Benedek Fun Club
extra.hu/uhrin
Új és használt autók
www.extra.hu/cars-autok
Underground w3.swi.hu/under
Unofficial Hungarian Rallycars
www.rallycars.cjb.net
Uszodatechnika
www.extra.hu/lamps/lamps.doc
Utazási kedvezmények
www.extra.hu/vasuti-kedvezmenyek
Üvegházak, fóliaházak
www.extra.hu/uveghaz
Üzleti adatbázis www.e-plakat.net
Üzleti kikötő www.adatbazis.com
V & SZ Építő és Szolgáltató Bt.
www.wb.hu/padlofutes
V.I.P. együttes www.intersong.hu/vip
Váci Skateboard Team
www.extra.hu/vst
Vadász Gábor www.vadaszg.com
Vagyonvédő vagyonvedo.op.hu
Vegyészmérnökkari Fejlesztő Laboratórium
www.ch.bme.hu/fejlab/index2.html
Verslap www.extra.hu/nemkell
Verslap www.extra.hu/verslap
Vferilap www.extra.hu/vferilap
Vic007 www.extra.hu/vic007
Video Center www.extra.hu/media_center/index_video.html
Videók Antoantól
antoan.bizland.com
Visual Basic-példaprogramok
www.extra.hu/vbpp
ViziPucok-BMF iskolaújság
ViziPucok.kmf.hu
Víztechnológia, szabadalmak
www.nexus.hu/engineering/index.html
Vizuál Kft. www.vizual.hu
VT-Soft www.vtsoft.hu
WARezLAND
www.extra.hu/warland
Weben-guba üzleti oldal
www.extra.hu/weben-guba
Weblapkészítés, webdesign
www.bigbyte.hu
Webline: internetes tartalomszolgáltató www.webline.hu
Weboldalkészítés
www.extra.hu/webroom
Whether warez
www.extra.hu/whether
World 3D www.tar.hu/world3d
Zábrák Kft. www.wb.hu/zabrak
Zártech 2000
www.extra.hu/zartech2000
Ziegler János és Társai Bt.
www.ziegler.hu
Zimányi József
www.tar.hu/blessing
Zolika
www.geocities.com/zoluska_2000
Zoliy www.extra.hu/Zoliy
ZoniX Hóm zonix.4ever.cc
Zsuzsóka www.extra.hu/zsuzsoka

Juj, pók!

www.cnn.com/WORLD/9701/31/britain.arachnophobe
www.sedl.org/scimath/pasopartners/spiders/welcome.html

SPIDERS

Sokan utálják a pókokat, főleg a nőneműek szeretnek „juj!" felkiáltással elmenekülni abból a helyiségből, ahol bármilyen apró méretű nyolclábú megjelenik. Ha pedig netán alkonyi kertben andalogva pókháló tapad a hajukba, hát vége a világnak, nem beszélve az andalgásról. Pedig a háló igazán remekmű, ha valaki közelebbről megnézi. De szegény pókokhoz csupa negatív képzet tapad. Például a fekete özvegy házassági szokásait – nevezetesen, hogy párzás után vagy inkább közben a nőstény megeszi a férjét – hajlamosak kimondottan a rosszindulat jelének tekinteni az emberek. Pedig, ha meggondoljuk, legalább olyan szép halál, mint mondjuk borba fulladni. Már az ókori görögök is negatív meséket szőttek a pókokról: például egy *Arakhné* nevű leányzó szövőversenyre hívta ki *Athénét,* s mivel legyőzte az istennőt, az mérgében ronda pókká változtatta. A tarantula pók sem úszta meg a rágalmakat: a közhiedelem szerint a megmart ember hosszas görcsös-vonagló táncba kezd, végül meghal. Egy régi, XVII. századi könyv a tarantula marásának egyetlen gyógymódjaként a muzsikát ajánlotta, és a gyógyhatású zene néhány taktusát is feltüntette. Valójában szegény tarantula teljesen ártalmatlan. A rémségek között szeretik még emlegetni a dél-amerikai madárölő pókot, amely ugyan elég termetes – lábaival együtt 25 cm –, a csípése fájdalmas, de nem halálos. Azonban ha netán megsimogatnánk, vigyázzunk a szőrszálaival, mert a bőrbe akadva ronda gyulladást okoznak. Azután ott vannak a közönséges keresztes és kaszás pókok, amelyek mifelénk is gyakoriak, és valószínűleg még senkit sem támadtak meg, mégsem szeretik őket. Persze akadnak kivételek. És a kivételek aztán olyannyira rajonganak a jó pókokért, hogy egész lakásukat telezsúfolják terráriumokkal, amelyekbe minél félelmetesebb nyolclábú lakókat telepítenek. A legkülönfélébb gyönyörű – vagy ronda? – pókokról láthatunk képeket, olvashatunk, és valóságos pókszakértővé képezhetjük magunkat a www.sedl.org/scimath/pasopartners/spiders/welcome.html címen. Ha pedig valakit elfog az arachnofóbia, azaz a pókiszony, a www.cnn.com/WORLD/9701/31/britain.arachnophobe oldalon kereshet gyógyulást.

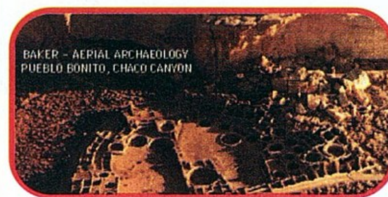
A Chaco-kanyon rejtélyei

(Chaco Canyon)

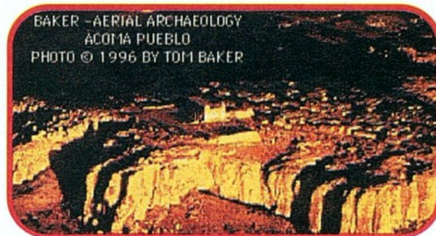
www.nmia.com/~jaybird/AANewsletter/ChacoPage1.html
www.ncafe.com/4corners/chaco.html

Időszámításunk szerint 900 és 1150 között egy rejtélyes kőkori kultúra alakult ki, virágzott fel, majd tűnt el az USA délnyugati részén lévő félsivatagos területeken. Az akkor itt élt népet chacónak nevezték el az után a kanyon után, ahol a főbb leleteket, épületromokat megtalálták.

A kultúra fénykorában a régióban több ezer négyzetkilométernyi területen voltak chaco épületek, 1000 környékén körülbelül 5000-en éltek itt, nagyjából 400 településen, azonban a központ mindvégig a kanyon maradt. Itt álltak legnagyobb városaik is, a pueblók, amelyek házaiból harmincnak a maradványait tárták fel, mindegyikben több száz szobával. Ezek közül a leghíresebb a Pueblo Bonito, azaz a Csodálatos Város. Sokan nem tudják, de egészen az 1800-as évekig, amíg az acél lehetővé nem tette a nagyobb struktúrák létrehozását, a chaco épületek voltak az emberkéz által épített legnagyobb lakóhelyek a Földön. Egy új kőművestechnikának köszönhetően terméskő belső, valamint faragott külső kőréteg alkalmazásával akár négy emelet magas falakat is tudtak építeni. A házak pontos, meghatározott terv szerint készültek.

A chaco társadalom felépítéséről és működéséről keveset tudunk, mivel az írást nem ismerték, így minden következtetésnek kizárólag archeológiai alapja van. Noha az elméletek száma igen nagy, ezek gyakran ellentmondóak. Itt vannak rögtön az utak, amelyek a kanyonból sugárirányban vezetnek ki. Egyesek szerint ezeket csak ceremoniális célokra használták, hogy a szent helyekhez eljussanak, mások viszont úgy gondolják, hogy alapvetően kereskedelmi célokra, valamint a külső kolóniákkal való kapcsolattartásra szolgáltak.

A kultúra hanyatlása két, több évig tartó szárazsággal hozható összefüggésbe. 1132-ből származik az utolsó jel, mely szerint még lakott valaki a kanyonban. Úgy néz ki, a század felétől kezdve már nem használták az épületeket. Hogy hová tűntek az emberek, azt mindmáig nem sikerült teljesen tisztázni.

A chacók világának nagy része még most is a kanyonon kívül található, sok kis település formájában. Ezek a további információszerzés reményében folyamatos feltárás alatt állnak.

B@RANGOLÁS

A Maldív-szigetek

www.geocities.com/TheTropics/9427/history.htm
www.inmaldives.com/history.htm

A Maldív-szigetvilág India déli csücskétől 300, Srí Lanka nyugati partjaitól pedig 450 méterre helyezkedik el. A majdnem 1200 korallsziget alkotta csoport az Egyenlítő mentén szóródik szét az Indiai-óceán vizében. A szigetek történelme elég titokzatos: az idő a tényeket lassan összemosta a legendákkal. A vízi démonokkal küzdő hajósokról, bátor szultánokról és királyokról szóló históriák pedig megragadták mind a történészek, mind az egyszerű ábrándozók fantáziáját.

Már 3000 évvel ezelőtt is laktak itt emberek, akik a világ minden tájáról érkeztek: Ázsiából, Arábiából, Európából, sőt még az amerikai kontinensről is. Néhányan egész véletlenül jutottak ide, néhányan menedéket kerestek, néhányan pedig eleve ide készültek, de végül egyikőjük sem tudott szabadulni a hely lenyűgöző szépsége jelentette vonzerőtől.

Az itt élők először kis csoportokba szerveződtek, majd az iszlám megérkezésével 1153-ban nagy hívő közösséggé kovácsolódtak össze. A hit egy arab utazóval, *Abul Barakhat Al-Bar Barival* érkezett a szigetre, azonban nem ő volt az első valláshozó. Az ásatások során olyan templomromokat találtak, amelyekből arra következtettek, hogy i. e. 400-ban már létezett itt egy buddhista királyság. Ennek ellenére a Maldív-szigetek mind a mai napig 100%-ban muzulmán vallású ország maradt.

Az eredendően békevágyó maldívoknak az elmúlt évezredben többször is meg kellett küzdeniük függetlenségükért. A nyugalmas századokat követően 1558-ban az ide érkező portugálok elfoglalták a szigetet, és 15 hosszú évig uralkodtak. Ekkor a nemzeti hősük, *Boduthakurufaanu* által vezetett függetlenségi harc eredményeként újra beköszöntöttek a szabadság évei. (Ő később *Sultan Mohamed Thakurufaanuként* hat évig irányította az országot.)

A 800 évi szultanátusnak 1953-ban szakadt vége, mikor is a Maldív-szigetek alig egy évre köztársasággá váltak. Ezt újabb 13 éves szultáni uralom követte, majd a 78 éves brit protekturátus alól szabadulva 1968-tól, a második köztársaság kikiáltásától ez utóbbi maradt a végleges államforma. A szervezett turizmus viszonylag későn, csak 1972-ben jelent meg a szigeten, azóta viszont hatalmas fejlődésnek indult: kikapcsolódásra, nyugalomra vágyók sokasága keresi fel ezt a paradicsomi helyet évről évre.

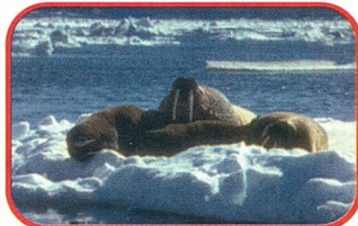

Grönland szépségei

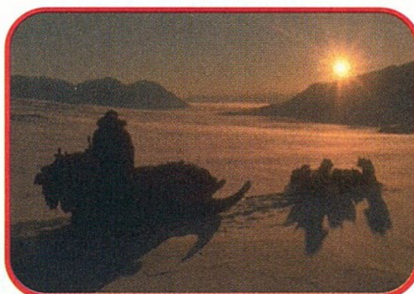
home4.inet.tele.dk/petersm/album.html

Az izlandi Vörös Erik valamiért a fejébe vette, hogy a hideg, jeges, fagyos szigetet, ahová a sors 982-ben vetette, honfitársaival kell benépesítenie. Ezért roppant cselesen a Grönland, azaz Zöldföld nevet adta a helynek. Szegény izlandiak jöttek is boldogan, hogy elfoglalják a napos, meleg, zöld szigetet. Sajnos, amikor megérkeztek, épp tél volt. Legalábbis ők azt hiték. Úgyhogy elkezdték várni a tavaszt. Azóta is várják. Annyi azért felderengett előttük, hogy nagy melegre nem számíthatnak, ezért a sziget délnyugati partjainál telepedtek le, ahol az Atlanti-óceán meleg áramlatai enyhébb, esős időjárást alakítottak ki.

Grönland a világ legnagyobb szigete, kétharmadát hó és jég borítja. Ez a Földön található összes jégmennyiség körülbelül 10%-a. A sziget jégtakarójának vastagsága helyenként eléri az 5 kilométert is… Egyes területekre állandóan esik a hó, de sohasem tud elolvadni. A felszínen gyűlő hó súlya az alul levő rétegeket jéggé préseli össze. Az 50-es években megállapították, hogy az 50 méter mélyen lévő jég az amerikai polgárháború idejéből származó hóból „készült", azaz az 1860-as évekből való. Egyébként a Titanicot 1912-ben egy Grönlandról származó jéghegy süllyesztette el. Azt gondolná az ember, hogy a szörnyű időjárás elől minden épeszű állat melegebb éghajlatra költözik. De nem, rénszarvasok, jegesmedvék, pézsmatulkok, madarak és egyéb állatfajták laknak ott, a parton fókák, rozmárok élnek, a part menti vizekben hemzsegnek a rákok, a bálnák, a lazacok, a kagylók. A fenti címen szép és hideg képeket láthatunk e zord, de tagadhatatlanul csodálatos vidékről, pontosabban annak északkeleti részéről.

ÉLETMÓD

Amit a bőrrákról tudni kell

(Skin Cancer – The Facts)

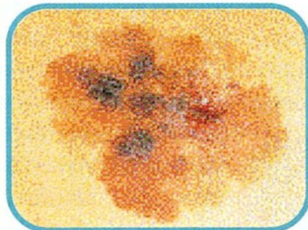
www.jas.tj/skincancer

A lebarnult bőr divatjának korszakát éljük. Elég kimenni az utcára, és láthatjuk, hogy az emberek túlzásba viszik a szoláriumot, a napozást. A barna bőrszín egyáltalán nem csak azt jelezheti, hogy kicsattanunk az egészségtől, hanem sokszor azt is, hogy bőrünk sajnos már károsodni kezdett az ultraibolya sugárzástól. A bőrrák veszélyeiről, a kialakulását elősegítő tényezőkről pedig mindenki hallott már. A tévéből, a rádióból, az újságokból ömlenek az olyan információk, hogy hogyan lehet megelőzni, illetve védekezni ellene (pl. mikor menjünk ki a napra, milyen faktorszámú krémet használjunk stb.). Sajnos sokan nem nagyon figyelnek oda a híradásokra, és ha netalán egy új foltot, kinövést fedeznek fel testükön, nem törődnek vele, pedig a veszély szinte felmérhetetlen. Angliában például évente 1500 ember hal meg bőrrákban! Nem kell azonban pánikba esni: ha időben felismerik, akkor sok esetben teljesen gyógyítható ez a betegség.

Sajnos a bőrgyógyászok – mint a legtöbb orvos – nagyon elfoglaltak. Ha úgy érezzük, csak találgatják, hogy mi bajunk lehet, segítsük munkájukat azzal, hogy megpróbálunk támpontot adni nekik a diagnosztizálás során – így talán sikerül elkerülnünk, hogy egyszerű szemölcsnek, örökletes nemi betegségnek nézzenek egy veszélyes foltot, vagy hogy hosszasan vizsgálgassák a már évek óta meglévő anyajegyünket. Figyeljük testünket, és ismerjük meg bőrünket! Ha tudjuk, hogy milyenek vagyunk, sokkal könnyebben észreveszünk egy esetleges elváltozást, így nem kell találgatnunk, hogy „jaj, ez a folt már egy hete is itt volt?"

Aki még nem tudja, hogy is néz ki a bőrrák, az tájékozódhat a fenti oldalon. Itt egy kedves, mosolygós napocska fogadja a látogatókat, arra figyelmeztetve mindenkit, hogy bőrünkre vigyázni kell. Az olvasgatás során megtudhatjuk, hogyan ismerhetjük fel a rákot korai fázisában, milyen kezelések alkalmazhatók, és honnan várhatunk segítséget.

Kulcs a személyiséghez

(A New Style In Relating)

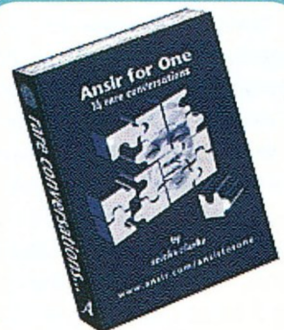
www.ansir.com

Egy régebbi számunkban már írtunk online személyiségtesztekről, azonban az ANSIR bizonyult mind ez idáig a legkomolyabbnak. A kidolgozottság azonnal nyilvánvalóvá válik, mihelyt nekiállunk az első teszt kitöltésének. Ez már több mint játék: 180 kérdésre kell válaszolnunk, melyek háromszor hatvanas csoportokba rendezve próbálják kitapogatni intellektuális és érzelmi beállítottságunkat, valamint munkához való hozzáállásunkat. A kapott elemzés több tíz oldalt tesz ki, amely néha elképesztően jól rátapint valódi énünkre. Nem ritka, hogy mindennapi kis szokásaink (fel-alá járkálás, körömrágás), szerelmi viszonyaink, alapvető életfilozófiáink köszönnek vissza saját „leírásunkat" olvasva.

Az oldal nem csak érdekes olvasnivaló, de önismereti teszt is, segíthet önmagunk megismerésében és életünk jobbá tételében. Megtudhatjuk, hogy más, hozzánk hasonló beállítottságú emberek hogyan kezelik problémáikat, következtetéseket vonhatunk le, hogy milyen hibákat nem szabad majd elkövetnünk életünk hátralévő részében. Személyiségünk karakterisztikájának hármas tagolása rendkívül ötletes, hiszen az olyan tesztek, amelyek egy egységként kezelnek minket, gyakran kerülnek ellentmondásba magukkal, mivel sokunk külvilág felé mutatott viselkedése alapvetően eltér attól, amit belső gondolatvilágunk sugall.

Ha bejelentkezünk az ANSIR adatbázisába, és kitöltjük a tesztet, még csak a folyamat felénél tartunk. Oldalaink „hogyan szeretünk, gondolkozunk és dolgozunk" részei válaszaink alapján elemzésre kerülnek, és kategóriákba sorolódnak. Ha különböző típusok jönnek ki, az nem hiba, sőt a gép azt is kiválasztja, hogy melyik a domináns a három közül. Ha úgy érezzük, valamelyik leírás nem illik ránk, visszamehetünk, és még egyszer átgondolhatjuk a tesztre adott válaszainkat. Ha pedig meguntuk saját elemzésünket, elolvashatjuk az összes többi jellem leírását, amivel némi emberismeretre tehetünk szert. Az egyetlen probléma csak az, hogy a site erősen támaszkodik az angol nyelv ismeretére: egy nyelvvizsgával a hátunk mögött is valószínű, hogy néhányszor elő kell vennünk majd a szótárt.

Tű hátán tű

www.acupuncture.com
free.med.pl/aku/acu.html

healingpeople.com
Your Source for Complementary & Alternative Medicine

Az akupunktúráról mindenki tudja, vagy legalábbis tudni véli, hogy micsoda: a szó hallatán apró tűkkel teleszurkált páciensek jelennek meg lelki szemeink előtt, akiket mintha nem zavarna a sok kis rémséges szúróeszköz. A látvány sokakban azt a képzetet kelti, hogy az illetők kissé perverz módon biztos élvezik, ha szurkálják őket, talán még az injekciót is kedvelik... Amire azt mondják, hogy ősi keleti gyógymód, arra ma sokan vevők, részben, mert divat a téma, részben, mert a zsúfolt, gyógyszerszagú szakrendelőknél szinte minden vonzóbb. Úgy tíz éve gombamód elszaporodtak a természetgyógyászati rendelések, és bizony sok sarlatán is ebből próbált meggazdagodni. Szerencsére ma már nem ilyen zűrös a helyzet. Magyarországon szigorú képzéshez kötik az alternatív orvosló eljárások gyakorlását. Az alternatív medicina körébe tartozik többek között a biorezonancia, a biológiai fogászat, az ajurvédikus orvoslás és a legismertebbek: a reflexmasszázs, a homeopátia – és az akupunktúra.

Az akupunktúra ősi kínai terápia, amelyet mindenféle betegség – az enyhéktől a súlyosakig – gyógyításánál használnak. A gyógymód azon az elképzelésen alapul, hogy az emberi szervezet energiacsatornákkal van átszőve. Ezeken a csatornákon számos akupunktúrás pont helyezkedik el. A csatornákban az energiakeringés megszakadása vezet a különböző megbetegedésekhez. Hogy mennyire lesz súlyos a baj, a megszakadások száma dönti el. A szakember meghatározza a pontokat, ahol „zárlat" történt, és ezek stimulációjával helyreállítja az energiakeringést. A kezelés hajszálvékony platina- vagy aranytűkkel történik, melyeket a fertőzések elkerülése végett használat után eldobnak. A szúrások fájdalommentesek, de aki mégis fél a tűtől, ma már a lézeres terápiát is választhatja.

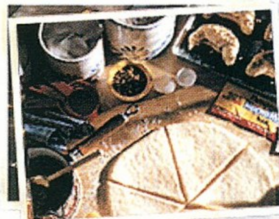
Így a sündisznóként teleszurkált páciensek képét lassan el lehet felejteni...

healingpeople.com
Your Source for Complementary and Alternative Medicine
IBIS
INTEGRATIVE BODYMIND INFORMATION SYSTEM
Your Authoritative Source for Integrative Medicine.
SEARCH ADVANCED SEARCH go to: Select
STORE: Herbs | Homeopathics | Aromatherapy | Vitamins & Supplements | Professional Supplies | Books | Audio & Video | More
Professional Encyclopedia
General Encyclopedia
Practitioner Listings
Healing Communities
Ask HealingPeople
Advisory Board
CHINESE MEDICINE
Explore one of the world's most ancient and popular healing traditions. Acupuncture, Chinese herbs, Qi Gong and more.
HOMEOPATHY
Discover the medicine where diluted natural substances are used for the integrated care of the mind, body and spirit.
WESTERN HERBALISM
Echinacea, Goldenseal and St. John's Wort are commonly used all over the world. Delve deeper into the rich
HealingHelp
Information and Remedies for your better health.
CHECK YOUR E-MAIL
- Check Healingpeople.com e-mail
- Check Acupuncture.com e-mail
FEATURES
- Chinese Herbal Medicine, HAART, and HIV: A Post-Protease Update
- Can household cleaning products make you ill?

ÉTLAP

Friss kenyér...

www.breadworld.com/recipes/recipes.asp

Kell-e finomabb étel, lehet-e ínycsiklandozóbb valami, mint a frissen sült, ropogós kenyér? Tudja-e bármi jobban megkordítani az ember gyomrát, mint a pékségből kiáradó illat? Kerek és hosszúkás kenyerek, kiflik, aranyló zsemlék... Persze a kalács sem megvetendő, foszlósan, frissen, fehéren vagy kakaósan, esetleg mazsolákkal a lehetőségek határáig telezsúfolva. Meg lehet unni a felvágottat, a körözöttet, a sajtot, a szardíniát, a gulyáslevest, a babot, a borsót, a kolbászt, a szalonnát, a tortákat és a pudingokat, a kínai, az amerikai vagy az olasz gyorsételt. De ha életünk minden napján eszünk kenyeret, akkor sem fogunk ráunni. Biztosan sokakban él a vágy, hogy reggel, amikor felébrednek – azonkívül természetesen, hogy napsütés és madárdal ébressze őket – a frissen sült kenyér (avagy tetszés szerint zsemle, kifli) ott illatozzon elérhető közelségben. Na igen, de ahhoz valakinek hajnalban meg kellene sütnie. Vagy legalábbis le kellene vágtatnia a boltba, márpedig a legtöbb háztartás nélkülözi az ilyen hajnalban sütő és/vagy boltba rohanó személyt. Szerencsére van megoldás, mégpedig a kenyérsütő gép, amit mindenkinek melegen ajánlhatok. Este az ébredés idejére programozva és a megfelelő hozzávalókkal feltöltve reggel fantasztikusan lelkes felkelésre sarkallja az egyébként hosszasan és nyűgösen ébredezőket. Hajdanában-danában, amikor a fehérnép még otthon, kemencében sütötte a kenyeret, és az emberek a tévére vagy a számítógép képernyőjére való bambulás helyett esténként egymással beszélgettek, minden családban anyáról lányra szálltak a péksütemények készítésének meghitt titkai, a családi receptek. Most már ilyeneket is inkább csak az interneten találunk...

ÁLLATI BŐRÖND | ÉLETMÓD | ÉTLAP | GÉPÜNK TÁPLÁLÉKA | HAPSINÉZŐ | HIÚSÁG VÁSÁRA | ŐRÜLET | TECHNOLÓGIA | VILÁGWEB – WEBVILÁG | ZENEBONA

Palackozott sörök tesztje

www.netcall36.hu/consum/sor.htm
www.foltnet.hu/cybeersite

A sör olyan ital, amelyet vagy szeret valaki, vagy annyira gyűlöl, hogy már a hab keletkezését kísérő hangtól is émelyeg a gyomra. Hogy miért van ez így, talán csak akkor tudnánk megmondani, ha ismernénk az ital pontos kémiai összetételét és az emberi psziché összes rejtelmét. Az átlagember azonban legfeljebb csak annyit tud, amennyi az üvegek oldalára ragasztott címkéken található – vagy még annyit se.

Valljuk be, nem sűrűn szoktunk mindenfajta hatásmechanizmusokról olvasgatni, főleg nem akkor, amikor végre hozzájutunk a hőn áhított nedűhöz. Ilyenkor már csak azon az élvezeten jár az eszünk, melyet kedvenc italunk elfogyasztása okoz majd. Kinek is lenne kedve egy ilyen nagyszerű pillanatban félretenni a poharát, és elmélyülni a sör összetételének latolgatásában?

Most azonban itt a lehetőség mindannyiunk számára, hogy minél többet tudjunk meg e kellemesen kesernyés italról, ugyanis a palackozott söröket bemutató oldal szinte minden e témakörben felmerülő kérdésünkre választ ad. A sörfajták ismertetése mellett sörtörténeti összefoglalóval is szolgál. Valószínűleg kevesen tudják például, hogy a sörfőzés a legrégibb foglalkozások közé tartozik: múltja egészen i. e. 4000-ig, a babilóniai birodalomig nyúlik vissza. Azóta óriási karriert futott be ez az iparág, amit az is bizonyít, hogy a napjainkban kapható márkák száma csak itt, Európában legalább 7 ezer. Ilyen gazdag kínálat láttán nem csoda, ha nehezen igazodunk el a sörök világában, de szerencsére az oldal – sorra bemutatva a különféle sörtípusokat – segítségünkre lehet a tájékozódásban. A csoportosítást érzékszervi tulajdonságok, csomagolás, megjelenés és fogyasztói tájékoztatás, fizikai, kémiai, mikrobiológiai jellemzők alapján végezték. Ezek alapján talán még arra a nemrég feltett kérdésünkre is választ kaphatunk, hogy vajon miért is nem szereti mindenki a sört…

GÉPÜNK TÁPLÁLÉKA

Ki kicsoda a weben?

(Whois.net)

www.whois.net

Jelenleg az Egyesült Államokban az e-business fogalma egyet jelent a domainnevekkel, vagy hogy pontosabbak legyünk, a „.com"-mal. „Dot-com means business", vagyis „a pont-com azt jelenti: üzlet" – ez mostanában a legtöbb cég jelmondata. Nem is csoda, hogy már olyan ingatlanügynökségek is vannak, amelyek direkt domainnév-eladásra, sőt -bérbeadásra (!) szakosodtak. Miközben egyes nagy értékű nevek ára már jóval a 300 millió forint felett jár (sőt egymilliárd felett is kelt már el név), mindenki egyre-másra keresi, hogy vajon van-e még jó hangzású .com végződésű név, amiből esetleg egy kis pénzt lehetne csinálni.

Whois.Net℠ DOMAIN BASED RESEARCH SERVICES "the smart, easy, online domain name research tool"
May 20th, 2000
Use this Whois Tool to: Search by Domain Name or by keyword — Go! — Explanation of Tool: Search domains and lookup whois information. Research and protect trademarks.
Get your own Domain Name — .com — Go! — Find available domains and lookup Whois records

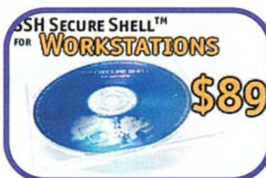
A Whois.net neve az angol „who is", vagyis „kicsoda" kérdőszóból ered, pontosabban az azzal megegyező nevű Linux/Unix parancsból, amellyel egy domainnév vagy domainnév-tulajdonos adatait lehet lekérdezni. A „whoiselés" – ahogy felénk mondják – tehát amolyan kutakodás, majdhogynem kémkedés, amivel tipikusan olyan dolgokra vadászik az ember, mint hogy egy domainnév regisztrációja mikor jár le, egy domain mikor lett létrehozva, melyik országban van a kiszolgáló nameservere, és így tovább. A dolog létjogosultságát az adja, hogy egy név regisztrációjakor a regisztrátornak egy halom adatot kell megadnia magáról, illetve a későbbi módosítások is mind nyomot hagynak az NSI nemzetközi regisztrációs adatbázisában.

Jelenleg több mint 13 millió (!) bejegyzett domain van, vagyis minden magyar állampolgárra jut legalább egy – szinte hihetetlen. Egy ekkora adatbázis-tengerben nagyon könnyű elveszni, már csak azért is, mivel dinamikus, folyamatosan változik (naponta 2-szer frissítik). Az egész névlistát és a hozzá tartozó adatokat szinte lehetetlen letölteni a mérete miatt, ráadásul több része nem is publikus, és igen nehéz jogosultságokat szerezni hozzá. Ezt áthidalandó elérhető részének „bütykölésére" szolgál a whois.net, a Verio fejlesztése, amellyel a szokásos lekérdezéseken kívül még egy csomó érdekes funkciót érhetünk el – például ki nem fizetett, frissen törölt domainnevekre csaphatunk le. Valószínű, hogy a magyar domainpiac megélénkülésével honfitársaink is egyre gyakrabban használják majd ezt az oldalt.

Nagyobb biztonságot!

(SSH – Front Page)

www.ssh.com

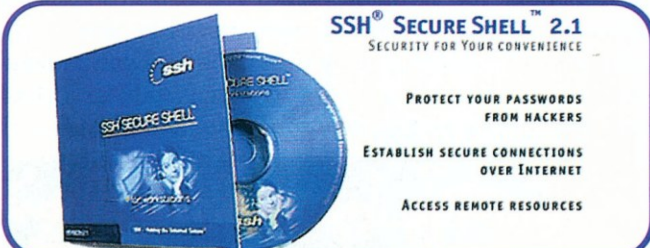

Sajnos még mai is mindennapi dolog, hogy komoly, kifejezetten az internettel foglalkozó cégek komolytalanul állnak a biztonsági kérdésekhez. Legjellegzetesebb például az FTP-elérést megengedő és használó ISP-k (internetszolgáltatók) esete. Köztudomású ugyanis, hogy az FTP kódolatlanul küldi át a hálózaton a jelszót, így minimális szoftveres ismeretek birtokában szinte bárki megtudhatja elérési adatainkat. Ezután csak abban reménykedhetünk, hogy a hacker „csupán" annyit tesz, hogy cégünk homepage-ére pornóképeket csempész fel, nem pedig azt, hogy egyéb jelszavainkat megszerezve törli az összes adatunkat, és a nevünkben elvégez néhány átutalást. A „lyukas" rendszerek megléte különösképpen azért szomorú, mert igenis léteznek nagy biztonságú, megbízható szoftverek, amelyek kijavítják a hibákat. Ilyen például a legtöbb böngészőbe beépített SSL protokollimplementáció, amelynek segítségével például akár banki információkat is nagy biztonsággal továbbíthatunk.

Nem akarunk kriptográfiai elemzésekbe belemenni, de a mai titkosítási módszerek már nagyon modernek, és gyakorlatilag feltörhetetlenek. Az „egyszerű" jelszólopás sem mindig egyszerű, de ha mellé még megfelelő kódolt csatorna is társul, akkor a jó érzésű hacker eleve meg sem próbálkozik a feltöréssel. Ellenben egy sima e-mail vagy FTP használata bizonyos szempontból olyan, mintha a postán átlátszóak lennének a borítékok...

Elsősorban Linux- és Unix-körökben ismert „titkosító program" az SSH. Ez a csomag a Telnet távoli elérést biztosító program felváltására jött létre, és a jelszólopás ellen – megfelelő használat esetén – tökéletes biztonságot nyújt. Több, még Windowsokon is futtatható változata létezik, melyek közül a legismertebb „hivatalos" verzió a www.ssh.com címen található. Oktatási és szabadidős célokra mind a szerver-, mind a kliensprogram letölthető, illetve kereskedelmi, üzleti célokra – viszonylag elfogadható áron – megvásárolható a licenc.

Végső tanácsként csak elismételhetjük azt, amit már többször leírtunk: igaz, hogy az internetre kötött gépek nagyobb veszélynek vannak kitéve, mint az otthoni munkaállomások, de az igazi gondot a mai napig az emberi gondatlanság okozza. Használjunk titkosító programokat, ismerjük meg gépünk kényes pontjait, s akármilyen ismert és nagy céggel is van dolgunk, ha az nem teszi meg a megfelelő biztonsági intézkedéseket, hagyjuk faképnél!

HAPSINÉZŐ

Über Alles Beatles

www.beatlesweb.co.uk

A címbeli feliratot egy hamburgi utca falára mázolta valaki a hetvenes évek végén. Akkoriban a budapesti Filmmúzeumban telt házzal vetítették a Help! című Beatles-filmet, és a tizenéves lányok, akik akkor születhettek, amikor az együttes a csúcson volt, visítva örültek az első sorokban, ahányszor valamelyik beatle a vásznon szembefordult a kamerával. Volt olyan rajongó, aki tizenhatszor is megnézte a filmet, és egyes részeit már hangosan, kívülről mondta a szereplőkkel együtt. Amikor 1980 decemberében, negyvenévesen lelőtték *John Lennont*, ez sem tántorította el a fanatikusokat: ők továbbra is a Beatlesről álmodtak ébren és alvás közben, a moziban, az iskolában és otthon. Pedig hol volt már a Beatles! Az a feloszlásuk után évekig tartó remény, hogy egyszer még majd összeáll a csapat, Lennon halálával végleg meghiúsult. Az örök versengés a két nagy együttes, a Rolling Stones és a Beatles között érdekes módon oldódott meg az utóbbi megszűntével. *Mick Jagger* bandája több évtizedet túlélt, és népszerű maradt sok más népszerű csapat egyikeként. A Beatles viszont átkerült egy másik dimenzióba, legenda lett, és jelkép: a legendás hatvanas évek jelképe. Éppen 1960-ban vette fel a csapat a The Beatles nevet (bár ekkor még *Ringo Starr* helyén *Pete Best* dobolt), az évtized közepén jutottak a csúcsra, és a végén gyakorlatilag be is fejezték együttműködésüket. Bár külön-külön is folytatták a zenélést, olyan méretű siker és rajongás nem jutott többé nekik, mint amilyet együtt kaptak. Kérdés, hogy volt-e valaha más együttes, amely akkora tömeghisztériát tudott kiváltani, mint ők a legszebb napjaikban. Bizonyára ez a hisztérikus imádat is az egyik tényező volt, amely végül megtépázta a köztük lévő barátságot. Az együttes felbomlása utáni életük igazából mellékes egy igazi Beatles-mániás számára: aki a „legendás négyest" imádta, imádja, az a hatvanas évekbeli énjükért rajong. Mindent elolvas, újraolvas, és ha sikerül egy új részletet kiásnia, úgy érzi magát, mint egy Nobel-díjas régész. Ha valaki ehhez a csoporthoz tartozik, sürgősen keresse fel a fenti címet, mert az oldal készítői az „ő véréből valók". Ha pedig valaki nem tud eleget (netán semmit) a Beatlesről, annak épp ideje olvasnia róla!

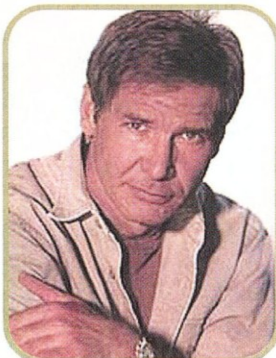

A legvonzóbb ács

entertainment.go.com/people/harrisonford/content/Bio.html

Harrison Ford többször is kis híján elveszett a film számára, ami igazán nagy kár lett volna. Charme-ja már a középiskolában kibontakozott, igaz, hogy a férfias játékokat egyelőre nem nagyon kedvelte, a lányokat viszont annál inkább. A nem túl ügyes és nem túl erős ifjoncot társai rendszeresen eltángálták, és hol volt akkor még Indiana Jones kemény ökle!... Egyelőre nem színésznek készült, hanem professzornak, angolfilozófia szakon. Mivel azonban ragaszkodott hosszú hajához, ami a hatvanas évek elején nem volt elfogadható egy menő egyetemen, örökösen a kirúgás határán járt. Végül ráébredt, hogy színész akar lenni, és oldalán sulibeli kedvesével beült romos Volkswagen kisbuszába, és távozott az egyetemről Los Angeles irányába. Itt azonban ismét kis híján elveszett a színészet számára: első filmszerepe, azaz háromnondatos debütálása után közölték vele, hogy teljesen tehetségtelen. Ezen annyira megsértődött, hogy inkább kitanulta az ácsmesterséget, és kiderült, hogy ahhoz bizony van tehetsége. Amikor *George Lucas* megkereste egy filmszereppel, először csípőből nemet mondott – újabb elveszési lehetőség –, hiszen a felajánlott heti 485 dollárnál ácsként sokkal többet keresett. Szerencsére Lucas megtoldotta a gázsit 15 dolcsival, és ezzel sikerült elvonni Fordot a gyalutól. Az Amerikai Graffiti pedig világhírű film lett. Persze ettől Harrison még mindig rákényszerült, hogy fizetése nagyobbik részét díszletesként és ácsként keresse meg a stúdiókban. De épp ez az állandó jelenlét okozta, hogy George Lucas szeme megakadt rajta, amikor Han Solót kereste a Csillagok háborújához. Az igazi szupersztársághoz vezető film azonban az 1980-as Az elveszett frigyláda fosztogatói volt. A nők aléltan bámulták a vásznon a jóképű, okos régészprofesszor-akcióhőst, a férfiak úgyszintén. És a bámulat még ma is tart...

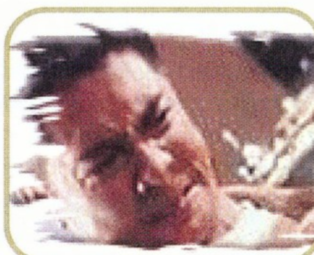
Bruce Lee utódja

www.heroic.addr.com/jackie2.htm

www.iwpd.net/jackie/bio.html

A távol-keleti filmek közül kevés kerül forgalomba Európában és Amerikában, ha mégis, kevesen kíváncsiak rájuk. Valóban, a legtöbbjük kicsit idegen és áttekinthetetlen annak, aki nincs hozzászokva. Például nem mindig lehet tudni, hogy a főhős teljesen őrült, vagy viselkedése pusztán a helyi szokásnak megfelelő, nem lehet mindig rájönni, hogy mit szántak viccnek, mit komolynak, és hogy miért a legrondább nő játssza a szexbombát.

Ha mindezt mégis megfejtenénk, az még mindig zavaró, hogy a film a legváratlanabb pillanatban egy bölcs mondással véget ér. Ezért érthető, hogy kevés olyan távol-keleti színész van, aki a világ más részein is sztárrá tudott válni. Az egyik nagy kivétel *Jackie Chan*, akit hazájában, Hongkongban néhány hozzáértő már ifjúkorában *Bruce Lee* utódjának tartott. Jackie eredeti neve kevéssé volt alkalmas arra, hogy Nyugaton megjegyezzék: *Chan Kwong Sang*. Hogy fokozzuk a nyelvtörési lehetőségeket, további, kevésbé ismert művészneveit is eláruljuk: Sing Lung, Chan Lung, Chen Gang Shen. Jackie egyébként mindig is arra készült, hogy nagy ember legyen: már születésekor több mint 5 és fél kilót nyomott. Meglehetős szegénységben tengődő szülei valóságos sokkot kaptak, amikor a bömbölő óriás bébit meglátták. Mennyit fog enni ez a kis bálna?! Hirtelenjében megpróbálták eladni az extrém babát az orvosnak 1500 hongkongi dollárért. Az üzlet szerencsére nem jött be, különben ki tudja, milyen sorsra jut szegény dagi Chan Kwong Sang. Elkerülvén ezt az első buktatót és a számos elkövetkező nehézséget, az óriás bébiből végül sikeres sztár lett. Olyannyira, hogy a hamarosan megnyíló első ázsiai *Madamme Tussaud*-panoptikum számára viaszmodellt mintáznak róla. Chan az első kínai művész, akiről a híres panoptikum története során szobrot állítanak.

ÁLLATI BŐRÖND ÉLETMÓD ÉTLAP GÉPÜNK TÁPLÁLÉKA HAPSINÉZŐ HIÚSÁG VÁSÁRA ŐRÜLET TECHNOLÓGIA VILÁGWEB – WEBVILÁG ZENEBONA

HIÚSÁG VÁSÁRA

Calzedonia

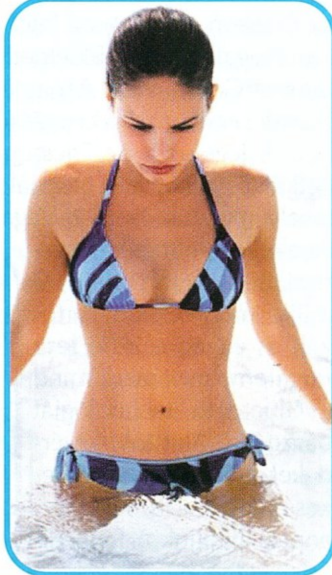
www.calzedonia.com

A harisnya története elég nagy múltra tekint vissza. Eleinte nem is létezett harisnyanadrág formájában, és főként a férfiak lábát – közülük is inkább az előkelőkét – díszítette. Azóta hatalmas utat járt be szerte a világon, miközben a tervezők újabbnál újabb színekkel és mintákkal álltak elő. Végül aztán berobbant a nejlonharisnya, amely egyből hiánycikké is vált – bizonyára sokan emlékeznek a különféle háborús filmekre, ahol ezzel kenyerezték le a nőket. Szerencsére ennek az időszaknak már vége, sőt a nejlon ma már nem is számít divatosnak.

A harisnyák leginkább átmeneti viseletként kerülnek fel a lábunkra, esetleg kiegészítőként a téli ruhadarabok alá. Aki már hordott nejlonharisnyát, az tapasztalhatta, milyen kellemes érzés egy-egy nyáriasan meleg napon felhúzni magunkra, arról nem is beszélve, milyen tiszavirágéletű, néha még a szembiztos kivitelben készült is. Egyes orvosok szerint melegebb időben nejlonharisnyát hordani egészségügyi szempontból kifejezetten káros (fennáll a lábgombásodás veszélye), hideg időben pedig segíti a zsírszövetek képződését az olyan kényes helyeken, mint a fenék és a comb.

Mostanra már különböző cégek szakosodtak e ruhadarabok tervezésére és kivitelezésére. Az alapanyag általában már nem a nejlon, és maga a késztermék sem a „szükséges rossz", hanem a ruházat tökéletesítője. A színek az évszakokhoz és a divathoz igazodnak, ennek megfelelően sorra jelennek meg az őszi/téli, tavaszi/nyári kollekciók a piacon. Fő célja nem az, hogy a lábat barnábbnak tüntesse fel, hanem hogy minél feltűnőbb legyen, és minél jobban elüssön a ruházatunktól. Az idei év nagy slágere a mintás harisnyanadrág. Nyugodtan felvehetjük szandálhoz is, mutogathatjuk bátran. Az oldalon megismerhetjük az aktuális kínálatot, és mellesleg kiváló ajándékozási ötletekkel is gazdagodhatunk.

Ruhák a fantázia határáig – és azon is túl

www.costumes.org/pages/costhistpage.htm
www.yosa.com/catalog/fantasy/everafter.html

Annak mintájára, hogy a történelem az osztályharcok története, nyugodtan gyárthatunk egy olyan mondást, hogy a történelem az öltözködési harcok története. A primitív ember a közeledő jégkorszak hidege miatt felöltözésre kényszerült. Ehhez persze szerszámkészítésre, vadászatra, bőrmegmunkálásra volt szükség. Aki erősebb, ügyesebb, szerencsésebb volt, nagyobb és szebb prémtoalettet biztosíthatott aktuális feleségének . Míg „A" horda asszonyai csupán őzbőr kosztümben gyűjtötték a magvakat, addig „B" horda női szekciója a kardfogú tigris pompás szőrméjébe burkolózva tette ugyanezt. És történt egy napon, hogy az erdőben összeakadtak. „Milyen aranyos kis bokorugród van, Vilma!" – mondta „B" horda brigádvezetőnője leereszkedő hangnemben az őzbőrbe bújt „A" horda brigádvezetőnőjének. „Fulladj meg, Irma!" – felelte az irigyen, és sarkon fordult. Meg sem állt hazáig. És hamarosan kitört a háború… Vágás: Róma. Egy kissé hidegre fordul az idő, a büszke rómaiak fáznak szellős tógáikban. A nadrág viszont a barbárok ruházata, törvényt szeg, aki a tiltott ruhadarabot felhúzza. Hiszen a barbároktól meg kell különböztetnie magát egy művelt latinnak, ha mással nem, legalább a gatyátlansággal. Középkor. Nem átallanak a polgári némberek is félméteres, hegyes orrú cipőben csoszogni az utcán, és uszályaik oly hosszúak, hogy a mögöttük jövő éppúgy hasra vágódik, mintha nemes hölgyek lennének. Gyorsan törvényt ide, szabjuk meg a fátyol és a cipőorr hosszát, mert ez a társadalmi rend lábbal tiprása. Reneszánsz: szabad-e csörgőt hordani a tökfödőn? (Ezúttal a tökfödőn valóban ama férfiúi testrészt öltöztető ruhadarab értendő.) Szabályt és rendeletet nekünk, mert a csörgők az erkölcsöt lábbal tiporják… (Kis képzavar.) Francia forradalom: vérpadra a térdnadrágosokkal, éljenek a sansculotteok! XIX. század. Az új női jelszó: nadrágot és szavazati jogot nekünk! XX. század, le a fűzővel, le a melltartóval, éljen a miniszoknya, a rövid haj, a fiúknak a hosszú haj, a csőnadrág, a trapéznadrág, a szakadt nadrág, minden, ami polgárpukkasztó! A tragikus az, hogy most már semmi sem tilos… Mi lesz, ha véget ér az öltözködési harc?

Az első címen minden ideológiától mentesen a különböző korok különleges és gyönyörű ruhái láthatók. A másodikon pedig az, hogy a ruhatörténelem mire ihlet egy mai tervezőt…

ŐRÜLET

Istent játszva
(Facegenerator)

www.facegenerator.com/frames.html

Ugye mindenki szeretett volna már arcokat kreálni, kicsit a Teremtő szerepében tetszelegve? Kézzel ez kissé nehézkes, mivel az ember előbb-utóbb saját rajztehetségének korlátjaiba ütközik, másrészt fárasztó is, hiszen a különböző arcrészek megváltoztatása – például ha kicsit széles lett az orr – nem megy csak úgy, hirtelen. Ekkor jön be a képbe a számítógép, melynek segítségével a digitális formában lévő képrészleteket a nagy számítási teljesítmény birtokában szinte ujjgyakorlat összerakni.

Nos, akinek minden vágya az volt, hogy fantomképeket gyártson, annak álma valóra válhat, ha a fenti URL-re ellátogat. Az oldal készítői egyfajta online generátort hoztak létre, amelynek vezérlésébe mi is könnyen beavatkozhatunk, az eredményt pedig szinte azonnal láthatjuk. A portré fő részei: fejtípus, haj, szem, orr, száj, valamint extralehetőségként rakhatunk többfajta szemüveget az illetőre, és beállíthatjuk, hogy hány napja nem mosdott, miáltal a bőre kissé koszos lesz.

Egyelőre minden „alkatrészből" 23-féle van digitalizálva, ezeket variálhatjuk egymással, s ha összeállt a kép, a program nagyon ügyesen mossa egybe a különböző testrészeket. Aki nem elégedett az alapbeállításokkal, illetve úgy érzi, nem passzol minden pontosan, lehetőséget kap a paraméterek beállítására is. A szem, a száj, az orr szélessége és magassága variálható, valamint x-y irányban elmozgatható, sőt még a szemek egymástól való távolságába is beleszólhatunk. Ha kényelmesek vagyunk, akkor nem muszáj állítgatni, hiszen a minden komponensnél rendelkezésre álló „random" gomb megnyomásával az applikáció véletlenszerűen választ a 23 elemből. Ha sikerült egy tetszetős arcot előállítanunk, annak adatait elmenthetjük egy egyszerű copy-paste művelettel, majd azt visszamásolva bármikor visszaállíthatjuk kreálmányunkat, de akár ismerősünknek is elküldhetjük ezeket a paramétereket, hogy ő tegye meg ugyanezt. Akinek kedve van, próbálja ki a következőt: 177; 32; 290; 390; 19; 219; 188; 102; 86; 322; 188; 102; 86; 5; 268; 188; 112; 136; 22; 237; 286; 172; 83; 22; 0; 4.

A site készítői bevallják őszintén, eredetileg csak szórakozásból készítették az oldalt, majd rádöbbentek, hogy rengeteg területen lehet hasznosítani az applikációt: a gyógyászatban, az igazságszolgáltatásban gyakran van szükség ilyen jellegű számítógépes segítségre, de valószínűleg néhány fodrászszalont is érdekelne a dolog.

Az oldal nagyszerű és egyszerű, nagyon sokáig el lehet vele szórakozni, az egyetlen korlátozás mindössze annyi, hogy az arcgenerálás csak Internet Explorer alatt működik.

TECHNOLÓGIA

Mi az a Bluetooth?

www.networkcomputing.com/1013/1013colwittmann.html
bluetooth.ericsson.se/bluetooth/default.asp

A 90-es évek végén a távközlésben, elsősorban a mobiltávközlésben bekövetkezett óriási iramú fejlődés újabbnál újabb eszközöket jelentetett meg a piacon. Mivel a kereslet azóta is folyamatosan növekszik, egyre több nagy gyártó cég döntött úgy, hogy részt kíván venni a piac felosztásában. Versenyhelyzet alakult ki nem csak a gyártók, hanem a szolgáltatók között is.

Mostanra azonban megváltoztak a felhasználók elvárásai: az embereknek nem csak egy telefonra van szükségük, hanem olyan többfunkciós készülékre, amely a beszédátvitel mellett számos más igényt is ki tud elégíteni. Például rendelkezzen olyan szolgáltatással, amely lehetővé teszi az internetezést, vagy akár azt, hogy adatot küldjünk át telefonunkról egy nyomtatóra.

Ezek az elvárások valósak, léteznek is különféle megoldások a teljesítésükre. Ám ahhoz, hogy egy telefont összekössünk egy számítógéppel, csatlakozókábelekre van szükségünk. A megoldás hátránya, hogy csak rövid távolságokra alkalmazható, valamint sokszor a csatlakozó sem kompatibilis a másik berendezéssel.

Az Ericsson fejlesztőmérnökei kidolgoztak egy olyan eljárást, amely kiküszöböli az összekötő csatlakozókábelek okozta zűrzavart. A vezetékeket egy olcsó, kis fogyasztású rádiós összeköttetés helyettesíti. A kompatibilitás érdekében az Ericsson, az IBM, az Intel, a Nokia és a Toshiba 1998-ban megalapította a Bluetooth csoportot (Bluetooth Special Interest Group, SIG). Azóta több mint 1600 vállalat csatlakozott az egyezményhez, és fogadta el a Bluetooth-standardot. A legelső – az Ericsson által kifejlesztett –, vezeték nélküli összeköttetést használó eszköz egy headset, amelyet tavaly mutattak be Las Vegasban, a Comdex kiállításon. A jelenlegi felmérések szerint 2002-re több mint 100 millió mobiltelefon, tartozék és egyéb eszköz lesz forgalomban, amely mind a Bluetooth technológiát használja. Akit jobban érdekel a téma, és más érdekes adatokra is kíváncsi, annak ajánljuk a fenti oldalakat.

VILÁGWEB – WEBVILÁG

Az MTN új ruhája, avagy milyen a rossz design?

www.mtnsms.com

note: a confirmation code will be sent via email

your email:
your password:
retype your password:

your first name:
your surname:
your country: <select country>
your mobile no:

i have read and accept your terms and disclaimer

oops!

Az MTN Afrika legnagyobb GSM-szolgáltatója, nem is csoda, hogy alapjával előtte jár vetélytársainak.

Maga a rendszer alapvetően nagyon jó: folyamatosan bővítik az elérhető szolgáltatók körét, felügyelik és működtetik az oldalakat. Az egy nap alatt elküldött SMS-ek száma lassan meghaladja a félmilliót (!), több mint kétmillió felhasználó jóvoltából. A regisztráció után olyan különleges lehetőségeink vannak itt, mint például csoportos SMS-küldés, saját címlista kialakítása, kézbesítés-visszajelzés, sőt tervezik az internetes üzenetfogadást (!) is. Mindezt hihetetlenül gyorsan: néha még le sem töltődött a következő oldal, és máris telefonunkon az SMS.

A remek tulajdonságok ellenére mégis kritikával kell illetnünk az alkotókat. Először is az oldal felépítése logikátlan: például nincs olyan gomb vagy link, hogy „üzenet küldése" – helyette minden funkció indítását egy vigyorgó fejre történő klikkeléssel érhetjük el. Másodszor félrevezetők a menük elnevezései: your inbox, your outbox, about you, about us és hasonlók ékeskednek az oldal alján egy egyszerű sent messages (elküldött üzenetek) helyett. Csak ráadás, hogy sok mindent nem érhetünk el egy lépcsőben, így végig kell szenvednünk magunkat semmitmondó oldalakon ahelyett, hogy azt a néhány fontos menüt minden oldalra kirakták volna.

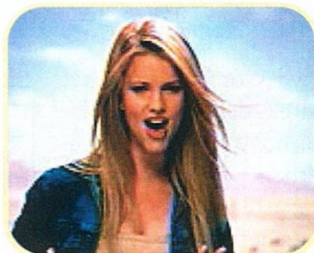
Az MTN SMS egyébként várja a visszajelzéseket felhasználóitól, akiknek virtuális SMS-eit felváltva jelenítik meg a főoldalon. Érdekes, hogy úgy tűnik, összesen kétfajta látogatói vélemény létezik: az egyik szidja az oldal elrendezését és gyerekes nyelvezetét (angol tinédzserek szlengje), áttekinthetőbb, komolyabb felületet követelve, a másik pedig az oldal alkotóihoz „hasonulva", többnyire az ő szavaikat használva agyba-főbe dicséri azt. Mindez egy dolgot mutat: a felhasználó olyan „állatfajta", akinek igen nehéz a kedvére tenni.

come on in ...
2,162,805 friends!
watch our universe expand
your email address:
your password:
remember my password
email me my password
try us
join us!
about us
:)

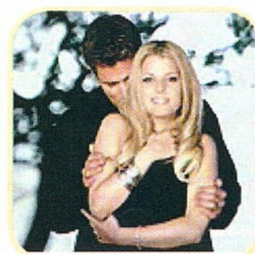
ZENEBONA

Jessica Simpson

www.jessicasimpson.com

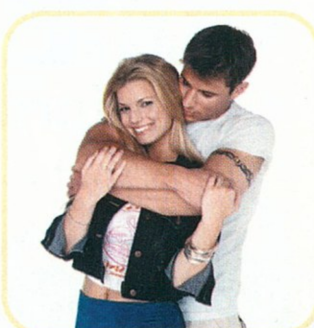

Jessica Simpson nem a jól ismert Simpsons rajzfilmcsalád egy újabb tagja, hanem a Disney-Channel két felfedezettje közül az egyik. Britney Spears *neve már mindenki* számára ismerősen hangozhat. A másik üdvöske, Jessica karaktere az övéhez hasonló: csinos, hosszú hajú, nagy szájú, fiatal és üde. Magyarországon még nem annyira ismert, ám az USA-ban már több turnén is túl van. Rajongótábora egyre nő, elsősorban az ő örömükre hozta létre az énekesnő a fenti honlapot.

Az URL letöltődése után egyből egy dalrészlettel fogad bennünket, amelyben egyből megcsodálhatjuk Jessica negédes hangját. Ha túljutunk ezen, a főoldalra érünk, amely világoskék színben pompázik, és kis szívecskék díszítik – elég giccses módon. A lap bal oldalán képek találhatók Jessről, főként aranyos pofija és kulcscsontja látható. A választék hatalmas, aki igazán szereti őt, az el tud tölteni itt jó pár órát. Beleolvashatunk naplójába, amely bűzlik a PR-os ujjlenyomatától, és amelyből semmi különöset nem tudhatunk meg, csak olyanokat, hogy nagyon elfoglalt, sokat utazik, és hiányzik a családja. Belehallgathatunk lemezének dalaiba is, nézegethetjük egy bizonyos *Nick Lachey* nevű ifjúval közösen készült képeit, meghallgathatjuk, ahogy csak nekünk elrebeg egy köszönést, sőt még egy speciális Jessica Simpson-képeslapot is küldhetünk szeretteinknek (ami abból áll, hogy kiválaszthatunk egy dalrészletet, amelyet levelünkhöz csatolhatunk). Természetesen nem maradhatott ki az önéletrajzi oldal sem, melyből kiderül, hogy 19 éves, a helyi baptista templomban kezdett el énekelni, majd 12 évesen került be a Mickey Mouse Club tehetségkutató műsorába stb. Ez az URL tipikus példája annak, hogy hogyan kell valakiből sztárt faragni, és hamis image-t kreálni.

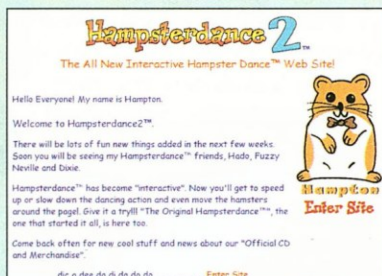
Pályázat

Novák Áron / novaak@elender.hu

Táncoló hörcsögök – második felvonás

PÁLYÁZATUNKRA ÉRKEZETT

Mi szórakozásod lehet péntek délután azon kívül, hogy táncoló hörcsögökben gyönyörködsz? Ráadásul mellé „gyönyörű” zenét hallgatsz? Ennél jobbat el sem lehet képzelni, főleg ha valakinek az IQ-ja táján komoly gondok vannak.

Szóval megint egy semmire sem jó oldal. De hát olyan „aranyos”, hogy neked is meg kell nézned: **WWW.HAMPSTERDANCE2.COM**.

Mi az a 2 a végén? Nos, volt már egy első felvonás is, csak az nem volt interaktív. Hogy hogyan lehet egy táncoló hörcsög interaktív? Táncolnak a hörcsögök a képernyődön tömegével – 20”-os monitorral rendelkezők előnyben –, és elvonszolhatod őket akárhová. Persze, ha nagyon akarod, visszatérhetsz az első táncolós programhoz, vagy megnézheted a „leérettségizett” hörcsögök „ballagását” is... Állíthatsz a sebességen, és van Help a Shockwave-programban.

Mi az egésznek az értelme? Semmi. De állítólag több értelmes embert vonz, mint ahányat a mélyebb, filozofikus elmélkedéseket tartalmazó oldalak együttvéve...

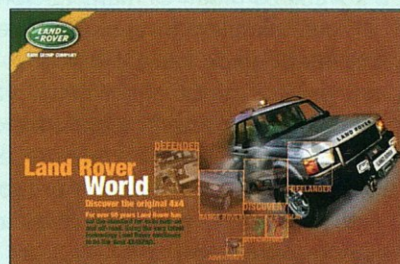
Miért írtam róla? Ezért...

Liptovszky Mátyás / mat@dev3.com

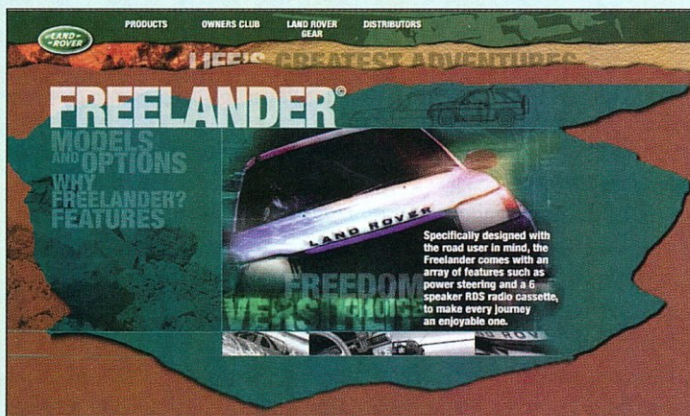
The best 4X4XFAR

PÁLYÁZATUNKRA ÉRKEZETT

Tudod-e, hogy melyik az az autómárka, amelyet 50 éve gyártanak, kategóriájában világelső, és csupa olyan helyen tűnik fel, ahol egy autónak semmi keresnivalója? Persze hogy tudod, hiszen már rég rájöttél a címből: ez a Land Rover. Ez viszont még nem jelenti azt, hogy nem érdemes megnézni a **WWW.LANDROVER.COM** oldalt.

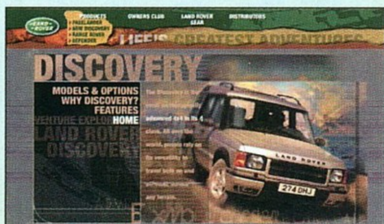

Már csak azért is megéri bekukkantani, mert egy példásan kivitelezett lapról van szó. Természetesen mindent megtudhatunk a gyár által készített 4 típusról, a rendelhető kiegészítőkről, a különleges célokra gyártott eszközökről vagy a speciális igényeket kielégítő felszerelésekről. És itt bizony ezekből nem kevés van. Már az meglepő, hogy a Defenderből 3 különböző méret, 5-féle kasztni számtalan kombinációja létezik, de ki gondolta volna, hogy kedvenc terepjárónkat felszerelhetjük olyan páncélzattal, amely egy szabványos géppisztolylövedéknek akár 10 méterről ellenáll. Persze ennél jóval hasznosabb információkkal is találkozhatunk a siteon. A részletes autóbemutató mellett megtaláljuk a kocsik műszaki leírását, fotókat a szokásos vevőcsalogató szövegekkel, de akad éppen terepjáró-kézikönyv is, amely „platformfüggetlenül” ismertet meg minket a különleges akadályok leküzdésének technikájával. Megtudhatjuk azt is, hogy hol találjuk a legközelebbi márkakereskedőt, ha máris kedvet kaptunk volna a vásárláshoz. És ha ez nem lett volna elég vonzó: a látvány magában olyan, ami megér 5 percet még csúcsidőben is. (Vigyázzunk, nekem másfél órám bánta! ;-) Grafikusoknak kö-

telező olvasmány, de most az egyszer a lassú géppel szörfözőknek is érdemes kivárniuk az animációkat és egyéb dekorációkat (bár jól nevelt laphoz illően ezek átugorhatók).

Ha kibámészkodtuk magunkat virtuálisan, akkor irány az Owner's Club rész, ahol megismerkedhetünk a csak Land Rover-tulajdonosoknak szóló, nagyon is valóságos túrákkal. Szebbnél szebb úti célok várnak: Alpok, Atlasz, Afrika és Dél-Amerika. Természetesen részletes útitervvel és jelentkezési lappal. Sajnos meg kell állapítanunk, hogy még mindig messze járnak a magyar bérek az EU-átlagtól, de ne szomorkodjunk, legalább az internet segítségével „ott lehetünk", s ez is több a semminél.

Vigaszdíjul letölthetünk néhány háttérképet, mozit és képernyőkímélőt, igaz ehhez át kell eveznünk egy másik lapra: WWW.LANDROVER.CO.UK/FEATURES/DOWNLOADS.

Sajnos ez megint csak a monitor előtt élvezhető, márpedig egy terepjáró terepre való. Ideje hát, hogy megkeressük a hozzánk hasonló megszállottakat (vagy kevésbé előrehaladott állapotban az egyszerű érdeklődőket) idehaza is. Annyit segítek, hogy már egyesületük is van. És honlapjuk. Hogy hol? A MACI-ban megtalálható a cím...

Novák Áron / novaak@elender.hu

Kutyás játékok

PÁLYÁZATUNKRA ÉRKEZETT

Játsszunk a kutyával! Szeretetet és törődést igényel, ugyebár. Csak hát ha a gazdi fáradt, esetleg beteg, vagy esik az eső... Mennyi tragédia közbejöhet, hogy végül a kutyával a kutya se játszik!

De mi lenne, ha a kutyus akkor akarna játszani, amikor nekünk van kedvünk hozzá? A WWW.DOG.COM-on megtehetjük. Nem virtuális állatfarmról van szó, és nem is virtuális botdobálásról. Inkább az egérmutatót kell pixelről pixelre dobni.

Létezik egy „akasztófa" néven ismert játék. Az a lényeg, hogy van egy szó, amit tippeléssel kell kitalálni, úgy, hogy mondjuk a „b" betűket fedje fel. Ha rosszat kérünk, olyat, amely nem szerepel, jönnek a felhők. Ha megfelelő mennyiségben rosszul tippelünk, az eb hideg zuhanyban részesül.

Egy másik időtöltés: puzzle a kutyával (nemcsak eggyel) – ez nem szorul magyarázatra. Milyen jó, hogy van itt puzzle, képzeljük el magunkat egy apró cafatokra szaggatott kutyával, amint próbáljuk összerakni; még a végén feljelentenének állatkínzásért.

No meg javás kifestő. Ad egy fekete-fehér rajzot, színpalettát, utána hajrá, fessünk!

Nemcsak játék található az oldalon, de az a legjobb az egészben. Le lehet tölteni egy gyönyörű képernyőkímélőt és háttérképet, a képernyőkímélő 240 képet tartalmaz.

Tetszene a @dog.com-os e-mail cím? Semmi gond, freemail rendszert is üzemeltetnek.

Ez csak egy portál, lehet keresni 10 964 kutyusos oldalon! Ha pedig ennyi bemelegítő után saját kutyulit szeretnénk, semmi akadálya. A típust (fajtát) kiválasztjuk a legördülő menüből, és a Javascript-program tovarepít minket a DROGSTORE.COM-ra.

De ne feledjük: játsszunk a kutyával! Szeretetet és törődést igényel, ugyebár...

„Hát egy »i« miatt is mehetni ily elszántan a halálba?"

Szalay Dániel / dszalay@webmester.hu

Homousion vagy homoiusion... Ha mástól nem, Madáchtól mindenki tudja, hogy a történelem során nem először tör ki ádáz vita egy „i" miatt. Igaz, ezúttal nem a hiánya vagy megléte, hanem a mérete a vita tárgya: kis „i" vagy nagy „I"?

Az Internet Kalauz a kezdetekben sokakhoz hasonlóan az egyetlen és kizárólagos világhálózatot nagybetűs Internetnek nevezte, majd amikor ez kezdett ugyanolyan kommunikációs eszközzé válni, mint a telefon, vagy ugyanolyan tömegkommunikációs médiummá, mint a rádió, a televízió, az újság, akkor másokhoz hasonlóan áttértünk a kisbetűs írásmódra. Nem mindenki ért velünk egyet, s mivel lapunk nem az a folyóirat, ahol a szerkesztőségnek ellentmondó írások ne jelenhetnének meg, természetesen közreadjuk az alábbi vitairatot is... Nem megyünk bele a részletekbe (hátha olvasóink teszik meg helyettünk), bár sok bekezdésben akad csúsztatás. (Csak egy példa. Az az érv, hogy az ha az internet egy nagy újság, akkor nagybetűvel kell írni a nevét, azért sántít, mert magát az újságot senki nem írja nagybetűvel, csak a konkrét impresszummal ellátott konkrét újság konkrét nevét: a Népszabadságot, az Internet Kalauzt vagy a weben az Indexet, az Origót, a Prím Online-t... Na, de nem vitatkozunk, ez itt és most az ellenvélemény helye.) Megjegyzésünk mindössze annyi, hogy elolvastuk, közöljük, de az internetet ettől függetlenül mi kis i-vel írjuk :-).

V. J. A.

Az internetet vagy az Internetet használjuk?

(nyelvi vita)

„Nyelvében él a nemzet!" Ezt a nézetet, amely nálunk szállóigévé lett, a tudomány is teljes mértékben igazolja. Vagy mégsem?

A technika, a tudomány robbanásszerű fejlődése felvet bizonyos nyelvi, nyelvtani kérdéseket. Az Internetre ez többszörösen is igaz. Az Internet Kalauz már többször is foglalkozott a világhálóval kapcsolatos nyelvi problémákkal, így például állást foglalt az „ottlap" kontra „honlap" kérdésben is, az utóbbi javára. Az eredmény: az „ottlap" ma már szinte ismeretlen az internetezők körében, a „netesek" csak az elvetemültebb honlapok esetében találkoznak ezzel a kifejezéssel.

A múlt hónapban többször is felmerült bennem a kérdés, vajon az internet (kisbetűvel) vagy az Internet (nagybetűvel) a használatos-e. Először azt hittem, a válasz egyértelmű, minden bizonnyal tulajdonnévként kell írni: tehát nagybetűvel. Úgy tűnik azonban, nem én vagyok az első, akit foglalkoztat a kérdés...

Amikor megkérdeztem *Vértes János* főszerkesztő urat, hogy az Internet Kalauz szerkesztői miért írják mindenhol kisbetűvel az Internetet, azt felelte, hogy szerinte nem tulajdonnévről van szó. A Kalauz tehát tudatosan írja kisbetűvel. Azóta elbizonytalanodtam a szó helyesírását illetően.

A Microsoft Word szövegszerkesztőt használva a helyesírás-ellenőrző program a kisbetűs internetet azonnal, automatikusan kijavítja, a kezdőbetűt nagyra cserélve. Mindez persze még nem bizonyíték, tekintve, hogy a Word helyesírás-ellenőrzője amúgy is bővelkedik hibákban, gyakorta olyan szavakat, kifejezéseket is kijavít (rosszra), amelyeket nem kéne...

Nézzünk meg néhány érvet a kis- és a nagybetűs írásmód mellett-ellen. Örülnék, ha az olvasók esetleg hozzá is szólnának, azt se bánnám, ha nem mellettem, mert hitem szerint ezt a kérdést is tisztázni kellene.

Gyakori, hogy nem egyezik meg az egész magyarság nyelvérzéke. Ez esetben is erről van szó, de a helyzet ennél súlyosabb, ugyanis mindkét érv megállja a helyét, így aztán nehéz lesz dönteni...

A magyar honlapok többsége inkább tulajdonnévként tartalmazza az Internet szócskát. Márpedig ha egy szokás – legyen az rossz vagy jó – elterjedt, nehéz változtatni. Úgy gondolom, hogy az Internet egy adott dolognak, egy hálózatnak a neve, nincs belőle sok: mindössze csak egy létezik belőle, még akkor is, ha a különböző számítógépeken a beállítások függvényében esetleg másképp jelenik meg az Internet. Ha ez az elv lenne a helyénvaló, akkor miért írják a telefont kicsivel? – tette fel jogosan a költői kérdést válaszában a főszerkesztő úr, aki azzal érvelt, hogy ők azért írják kis kezdőbetűvel az Internetet a lapban, mert azt szeretnék, ha legalább olyan elterjedt eszköz lenne a Világháló, mint a telefon.

Ennél a kisbetű/nagybetű kérdésnél is nehezebb megválaszolni azt, hogy a Net (net) fogalom-e. Szerintem nem fogalom, de nem is tárgy, elvégre kézzel nem megfogható (még akkor sem, ha valaki rátenyerel a képernyőre). Márpedig ez is döntő lehet, ha az érveket vizsgáljuk, hogy kis- vagy nagybetű kellene-e.

Egy másik érv is a nagybetűs változat mellett szól: sokan hangoztatják, hogy az Internet lényegében egy elektronikus újság, igaz, kicsit nagy. Márpedig ha erről van szó, biztos, hogy nagybetűvel kell írni, hisz minden újságnév nagybetűvel írandó (például Népszabadság, Internet Kalauz stb.), és akkor ez esetben se lehet kivételt tenni pusztán azért, mert „egy kicsit nagy" újságról van szó...

A tömegtájékoztatás a mai társadalmi beszédgyakorlat egyik legfontosabb formája, rendkívül befolyásos és tekintélyes szövegfajta. Ezért fontos, hogy a sajtóban egységes módon jelenjék meg az Internet szócska.

Úgy vélem, hogy a helyes magyarság érdekében mindenkinek lenne mit tennie: a magunk szakterületén, a magunk szakmájában és foglalkozásában, a családban a rossz nyelvi divatoktól mentes, szép magyart kellene beszélnünk: az újságíró, a pedagógus, a szülő, a parlamenti képviselő vagy a miniszter és a sarki fűszeres egyaránt felelős a nyelv jövőjéért.

„Meleg szeretettel függj a hon nyelvén! Mert haza, nemzet és nyelv három egymástól válhatatlan dolog: s ki ez utolsóért nem buzog, a két elsőért áldozatokra kész lenni nehezen fog. [...] de soha ne feledd, miképpen idegen nyelveket tudni szép, a hazait pedig lehetségig művelni kötelesség..."

Várjuk tehát véleményüket a szerkesztőségbe, érveiket a vita kapcsán. Reméljük, hogy az Internet Kalauz tehet valamit ezzel a vitával a magyar nyelv védelme érdekében.

INTERSONG

Rosta László rovata / lrosta@intersong.hu, www.intersong.hu

A TINISZTÁROK AZ INTERNETEN IS HÓDÍTANAK

Nem új keletű dolog, hiszen amióta világ a világ, a popzene pedig popzene, a marketingosztályok által elsődlegesen megcélzott közönség a még ízlésében nagyban formálható fiatal korosztály. Annak idején a Beatlesért sem nagyapáink, hanem az akkor éppen huszonévesek őrültek meg. Persze az idők változnak – mondhatnánk –, és az akkori, jórészt még manipulatív eszközöktől mentes hőskor helyett mára a tizenéves rajongók lettek a zenebusiness legfőbb fogyasztói. A szívhez szóló, lázadó, melankolikus vagy éppen vidám dalokat pedig egyre inkább hasonló korú sztárokkal szervírozzák a lemezkiadók.

Ugorjunk vissza egy kicsit képzeletbeli időgépünkkel, hogy a tinisztárok őséhez, a Jackson 5-hoz érjünk. Az 1968-ban világhódító útjára indult Jackson klán sokáig egyeduralkodó volt a húszon inneniek zenei igényeinek kiszolgálásában, ám a 80-as években beindult a gépezet.

Az első „bölcső" Bostonban ringott, ahol a producerek alapos válogatómunkája után megszületett a New Kids On The Block ötös fogata, amely hatéves pályafutása alatt folyamatosan az iskolás korosztály hálószobadíszeként funkcionált. Feloszlása nem rengette meg sem a rajongókat, sem pedig a rájuk települt háttéripart, hiszen már futószalagon jöttek az újabb, akkor még elsősorban fiúcsapatok. A Take That, az East 17, a Backstreet Boys, az 'N Sync, a Boyzone és a Westlife után (hogy a férfiszem és -fül se maradjon táplálék nélkül) színre léptek a fűszeres lányok, vagyis a Spice Girls. Ők azonban már ideológiát is csatoltak zenéjükhöz: „girl power", vagyis éljenek az elnyomott nők (meg a holdjáró cipők készítői...).

De hogy végre napjaink igazi tinisztárjairól is szót ejtsünk (és közülük is mindjárt a legsikeresebbről), két éve üstökösként robbant be a köztudatba az akkor még csak 16 éves *Britney Spears* Baby One More Time című dalával. Persze a néhány hét alatt világsztárrá avanzsált lány ekkor már tapasztalt rókának számított a show-business világában, hiszen édesanyja hároméves kora óta tudatosan egyengette karrierjét. Több tehetségkutató verseny megnyerése után Britney tagja lett a Disney Channel csapatának, és innét már csak egy kis szerencse kellett a lemezszerződéshez. Rövidesen azonban óriási botrányt kavart az akkor még kiskorúnak számító hölgy mellnagyobbító műtétje. Olyannyira, hogy egyes felháborodott szülők bűnözőnek és az ifjúság megrontójának kiáltották ki. Persze őt ez cseppet sem érdekli, annál is inkább, mivel új albumának provokatív címe szerint – Oops... I Did It Again! (Hoppá, már megint megtettem!) – tartogat még néhány meglepetést a rajongóknak. Az énekesnő világhíréhez méltóan van jelen az interneten is: több mint kétszáz rajongói weboldal, 36 antiweboldal (ilyet azok készítenek, akik viszont egyáltalán nincsenek elbűvölve tőle...), Britney Spears-fotógalériák, chat, fórum, MP3, webshop és még sorolhatnánk. Pontos webcímek és rövid ismertetők találhatók a **WWW.DMOZ.ORG/ARTS/MUSIC** portálon.

Rakétaként lőtt ki Britney egyik nagy vetélytársa, a kimondhatatlan nevű *Christina Aguilera* is. Az ő debütáló dalából több mint félmillió példányt adtak el világszerte, így nem csoda, hogy az év elején megtartott zenei díjkiosztókon is ő lett a befutó (Spears kisasszony őszinte sajnálatára). Az idén júliusban első önálló turnéjára induló Christina ezzel aztán alaposan feladta a leckét Britney bébinek. Kettejük versengéséből egyébként a játékgyártó cégek is hasznot próbálnak húzni: a Britney-baba után már a boltokban van a Genie In A Bottle dallamait dúdoló Tina-bábu. Chris egyébként gyakran szerepel az amerikai szolgáltatók által szervezett sztárchateken is. Aki követni szeretné a két hölgy talán mesterségesen is szított versengését, az látogasson el a naponta frissülő Intersong zeneportálra, a **WWW.INTERSONG.HU** címre, ahol ezenkívül sok

más külföldi és hazai előadóról is olvashat érdekes híreket.

A tízes éveiket taposó sztárok között, ha csak említés szintjén is, de mindenképpen szólnunk kell még a Backstreet Boysos Nick öcsikéjéről, az alsó tagozatosok legnagyobb kedvenceként számon tartott *Aaron Carterről*, az ABBA-revivialt meglovagló A*Teens csapatáról, a nevükkel azonos című tévésorozat szereplőiként befutott S Club 7 hetes fogatáról, a rockot játszó Gilről, a Mofatts és a Hanson tesókról, a két 16 éves lány alkotta norvég M2M duóról és a rohamléptekkel előretörő Stepsről.

De nem hagyhatjuk ki a felsorolásból „az Alpok új csodagyerekeként” emlegetett *Leandrót* sem (nem összetéveszteni a Titanicról a partra úszott Leonardóval!), aki a maga 13 éve és lányos arca ellenére az egyik legnagyobb európai reménységnek tűnik. Annál is inkább, mivel a kritikusok szerint a berni srác megjelenése biztos, hangszíne erőteljes, színpadi koreográfiája pedig első osztályú. Aki nem hiszi, nézze meg Girl című bemutatkozó videoklipjét.

Természetesen hazánkban is számos ifjonc szeretné bebizonyítani, hogy van tehetsége a színpad világához. Nálunk talán a maga nemében ma már „klasszikusnak” számító Vuk és Moncsicsi interpretálója, az akkor még óvodás *Ullmann Mónika* nyitotta a sort, majd a svájci sapkájával (is) divatot teremtő *Szandi* és a musical világában szintén otthonosan mozgó *Szinetár Dóra* következett. Azután kisebb szünetet követve a 90-es évek elején megszületett az utánpótlás.

A *Zoltán Erika* által támogatott, egyenként tízéves Kiscsávó és Nina, azaz a Tik Tak (**WWW.INTERSONG.HU/ECDANCESTARS**) és Nika személyében. Az egyre sikeresebb lány Várlak még című új lemeze elkészítése mellett egyébként már a műsorvezetés világába is belekóstolt, és úgy hírlik, ehhez is van tehetsége. A két legutóbbi felfedezett pedig a lányok abszolút kedvencének számító Bery (az egykori *Sugár Berci*) és a gitáron, zongorán, valamint dobon is játszó, tüzes tekintetű *Krisz Rudolf*.

Persze fanyaloghatunk a tinisztárok sikerének múlandóságán, kritizálhatjuk teljességgel fogyasztásorientált zenéjüket, egy dolog azonban bizonyos: a serdülőknek igényük van rájuk. És ki tudja, talán pont közülük kerül ki a holnap *Michael Jacksonja*?!

tele-víziók

Takács Barnabás rovata / takacsB@digitalElite.net

Látásunk titkai

3D-fényképezés: internet, games & Hollywood

Szórakozni csak akkor tudunk, ha elfeledkezünk a minket körülvevő világ valóságáról, és egy olyan lelki/szellemi állapotba kerülünk, amelyben álmainkat és vágyainkat félelmeink nélkül élhetjük meg. Egy filmproducer, egy játékszoftver-fejlesztő vagy egy honlaptervező munkájának célja nem a valóság ábrázolása, hanem az élmény fokozása addig a pontig, amíg kételyeink megszűnnek, és – szinte függetlenül attól, hogy mit látunk – hinni kezdünk az elénk tárt világ valóságában, szépségében ... Olyan ez kicsit, mint az igazi szerelem.

Érzékelhető világunk három fizikai dimenzióból áll (3D), amelyet a fizikusok gyakran kiegészítenek egy negyedikkel (idő), a matematikusok pedig további jó néhánnyal – ha jól emlékszem, összesen 11-gyel –, amelyek nevéről és jelentéséről mit sem tudok :-). A szórakoztatóipar alapvetően kétdimenziós (2D). A filmvásznon vagy a televízió képernyőjén a 3D-s világot valójában a kamera síkjára eső vetületekkel ábrázoljuk, amit képeknek nevezünk. A mozifilm nem más, mint képek sorozata, melyeket a rendező és az operatőr szemszögéből látunk. Az életben azonban a tárgyakat megfoghatjuk, kezünkbe vehetjük, és szabadon nézegethetjük. Tapasztalataink alapján megtanuljuk formájukat, és később képeik alapján is felismerjük őket. Hétköznapjaink során ezt sok-sok tárggyal tesszük meg. Valójában nem is tudjuk, mennyi feltevés és tudatalatti hipotézis segítségével látunk. Agyunk statisztikai tulajdonságok alapján olyan feltevéseket tesz, amelyeket mi a „józan ész” alapján értelmezünk. Egy bögre füle például nem látszik minden szögből, mi mégis mindig pontosan felismer-

jük, a körülményektől függetlenül. Ugyanez igaz az emberi arcokra és szinte minden minket körülvevő tárgyra is. Egy ismeretlen arcról, amelyet például szemből vagy félig eltakarva látunk, elég nagy valószínűséggel feltételezhetjük, hogy a tulajdonos dús hajfürtjei mögött két fül is lapul. A viccesnek tűnő megfigyelés ellenére ezen „triviális" feltevések nélkül látásunk nem működne.

Fontos az a felismerés, hogy csak azt látjuk, amit látni akarunk, és nem azt, amit valójában a szemünk érzékel. Agyunk a beérkező ingereket rendszerezi, és egy egységes belső világ modellje alapján értelmezni próbálja. Az egymásnak ellentmondó részleteket kiszűri (pl. zajnak tekinti), és a hiányzó részleteket gyakran kitölti. Pontosan ezt az értelmezési mechanizmust lehet szemünk becsapására használni. Gondoljunk az optikai illúziókra. Az ott alkalmazott „trükkök" és optikai csalódások képezik a filmszakma speciális effektusainak alapjait is.

Egy jó trükk célja nem a valóság ábrázolása, hanem kételyeink felfüggesztése. Szemünk csak akkor hisz el valamit valódinak (autentikusnak), ha bizonyos kulcstulajdonságok vagy ún. nyomok (cues) egybeesnek. Ezeket az apró részleteket úgy a legegyszerűbb létrehozni, ha a munkát egy nagyon is hétköznapi tárgy fényképezésével vagy digitalizálásával kezdjük. Így nem csoda, hogy „minden vizuális trükknek vagy illúziónak a valóságból kell kiindulnia."

nek három alapproblémát kell megoldania. Az első a forma (shape) pontonkénti rekonstrukciója, azaz a Z koordináták mérése. A második egy olyan textúra (texture) létrehozása, amelyet a formára rávetítve (texture projection) megkapjuk az eredeti objektum 3D-s helyes képét. A harmadik ugyanazon tárgyról készített több forma és textúra (patches) összeolvasztása egy egységes objektummá.

Technikailag a 3D-forma pontos mérésének feladata több módon is elképzelhető. Ha a tárgy statikus, azaz nem mozgó, akkor a legegyszerűbb és leggyorsabb módszer egy ún. lézerszkenner használata. A lézer pásztázó mozgással minden X, Y képpontra „kilő" egy lézersugarat, majd a háromszögelés (triangulation) matematikai elve segítségével megállapítja, hogy a sugár a kamera síkjától milyen távolságban metszette a digitalizálandó tárgyat. A 2D-s pásztázó mozgás kialakításához a sugár általában csak egy síkban mozdul el, míg a másik dimenziót a tárgy vagy a kamera mechanikus forgatásával érik el. A lézerszkenner a legelterjedtebb eszközök egyike, és sok cég forgalmazza. Példaként megemlíteném a Cyberware, a Minolta, a Polhemus, a Real-3D és a Magyarországon kifejlesztett ScanGuru termékeit.

Lézerfény helyett vetíthetünk egy ismert mintát is a tárgyra. A módszert strukturált fénynek (structured light) nevezik. Ha pl. egy kockás füzet mintáját rávetítjük valaki arcára, akkor

3 dimenziós kamerák

A modern 3D-animáció alapját a számítógép belsejében tárolt geometriai modellek képezik. Ezek a modellek térbeli pontok seregéből épülnek fel, jól meghatározott szabályok szerint. Függetlenül attól, hogy egy emberi arcról, testről, esetleg csak egy épületről vagy egy járműről van szó, a bonyolult felszínek leírásához sok százezer pontra is szükségünk lehet. A kézi modellezés így igen sok szakértelmet és időt kívánó feladat. Jó lenne tehát az analóg és a digitális világ közé olyan eszközöket építeni, amelyek jelentősebb kézi beavatkozás nélkül számokkal, azaz numerikusan ábrázolják egy felszín koordinátáit. A 3D-fényképezés tehát valójában nem más, mint egy mérési feladat, ahol a kamerában kialakult kép minden egyes (X, Y) pixeléhez egy távolságértéket (Z koordináta) és egy pixelszínt rendelünk hozzá. Egy 3D-képet előállító kamerának vagy kamerarendszer-

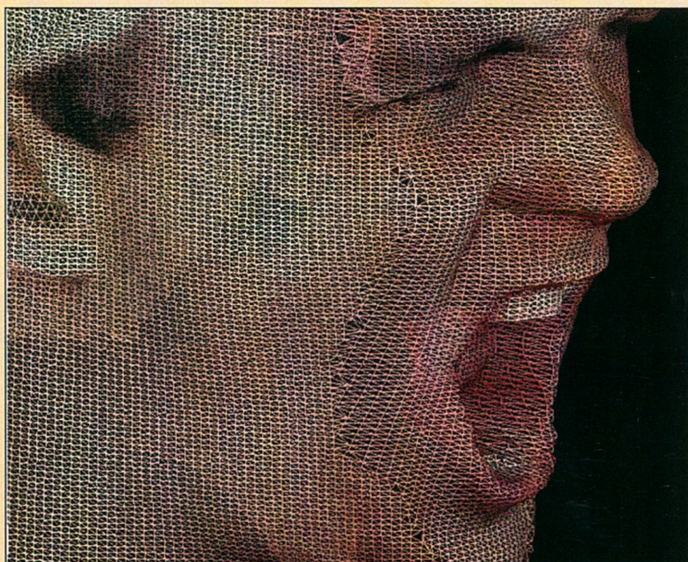
a négyzetháló torzulásaiból kiszámíthatjuk, hogy az egyes felszíni pontok milyen relatív Z koordinátáknak felelnek meg. Minél sűrűbb a négyzetháló, annál pontosabban tudjuk a felszínt rekonstruálni. Nagy felszíni sűrűség eléréséhez az egymástól kissé eltérő négyzethálós mintákat egymás után gyorsan váltogathatjuk (multiplexing), vagy különböző színekkel kódolhatjuk (color stripe method). A módszer előnye nemcsak olcsósága, hanem gyorsasága és egyszerű használata is. Így érthető, hogy az utóbbi két évben egyre inkább kezd elterjedni. A korábbi cikkeinkben említett *Marlene Dietrich*-animáció (Virtual Celebrity) létrehozásához például a belga Eyetronics nevű cég ShapeSnatcher termékét használtuk. Ajánlani tudnám még a 3D Metrics kameráját, amelyet éppen ezekben a hónapokban egy közel 1000 arcot tartalmazó arcadatbázis létrehozására alkalmazunk (Digital Elite), vagy az orvosi technológiára szakosodott Virtual 3D- és a játékiparban használt Inspeck-kamerákat.

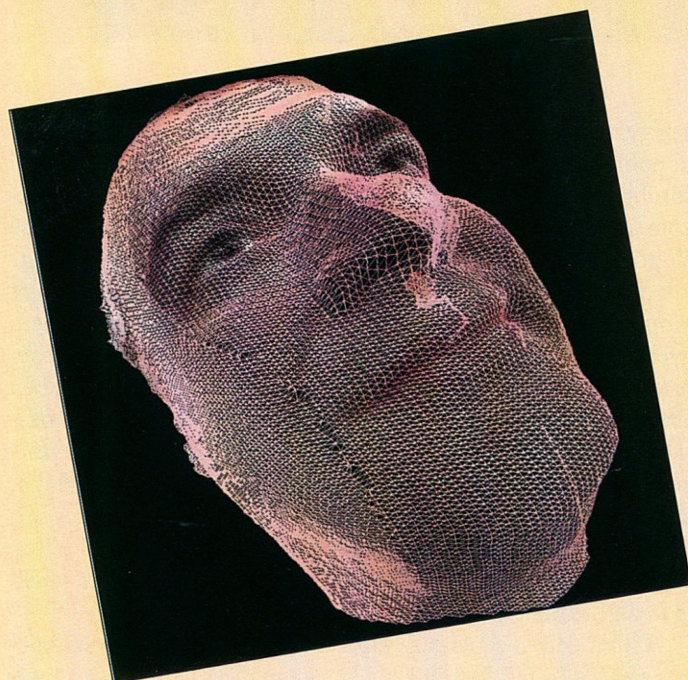
A harmadik megoldás az emberi térlátáshoz hasonló sztereolátás elvén működik. Először két kamera ugyanarról a tárgy-

ról kissé eltérő nézőpontból készít képet, majd a „bal" kép minden pontjához megfeleltetik a „jobb" kép megfelelő pixeljét (stereo matching). A kettő látszólagos elmozdulásából kiszámítható, hogy az adott képpont milyen távolságban volt a kamerák síkjától. A módszer egyszerű, de gyakorlati alkalmazása sok nehézségbe ütközhet, így csak néhány cég alkalmazza. Az érdeklődőknek azonban érdemes megnézniük a RealViz vagy a C3D technológiáját.

3D-arcok

Az animáció világában a valósághű, érzelmeket és érzéseket kifejezni tudó arcok létrehozása technikailag még ma is az egyik legnagyobb kihívásnak számít. Kézenfekvőnek látszik, hogy élő emberek arcát és mimikáját digitalizáljuk, majd ezt használjuk programjainkban. Sajnos ez a gondolat nem vezet egyszerű és gyors megoldáshoz. Mint fentebb leírtuk, egy 3D-kamerának egyszerre két funkciót kell megvalósítania. Az egyik az, hogy nagy pontossággal mérni tudja a tárgy geometriai formáját, a másik pedig, hogy egy képet/textúrát rögzítsen. Ha a tárgy nem mozog, ezt a két lépést egymás után könnyen megtehetjük. Arcunk azonban makro- és sokszor alig észrevehető mikromozgásaival csak akkor teszi ezt lehetővé, ha a két képet nagyon gyors egymásutánban készítjük el. Egy átlagos videokamera mindössze 30 képet tud másodpercenként rögzíteni. A fent vázoltak alapján ennek csak fele, azaz 15 kép áll rendelkezésünkre egyetlen másodperc leforgása alatt, alig több mint 10%-a annak a sebességnek, amely szükséges lenne minden fintorunk pontos felvételéhez és analizálásához.

Vajon valóban szükséges minden apró arcmozdulatunkat rögzíteni, vagy van elegánsabb megoldás is? A válasz: igen is, meg nem is. Ha pontos mérésről van szó, akkor nem tehetünk mást, mint hogy megépítünk egy nagyon nagy sebességű és felbontású kamerarendszert. A film és az internet világában azonban csak a valóság illúzióját kell keltenünk, így megengedhetünk egy kis csalást. Néhány hónappal ezelőtt arról írtunk, hogy matematikai értelemben jól, pontosan és kompaktul leírható arcunk, illetve arckifejezéseink. Ebből logikusan következik, hogy ha egy olyan kamerát építünk, amely ismeri az emberi arc fogalmát, akkor ezt a matematikai modellt arra is használhatjuk, hogy a kamera által „látott" képet értelmezzük, és minden képponthoz hozzárendeljük a megfelelő Z koordinátát. De nem untatok senkit a technikai részletekkel. Mégis hová vezet ez? Végeredményben jogi és etikai kérdések hosszú sorához. Ez a megoldás ugyanis lehetővé teszi, hogy bárki arcát egyetlen fénykép alapján rekonstruáljuk, és animáció segítségével olyan szituációkba helyezzük, amit nem tett és valószínűleg nem is tett volna meg. Nem kell azért mindjárt rosszra gondolni. Megváltoztathatjuk például *Mona Lisa* híres mosolyát, vagy akár egy mosóporreklámban is szerepeltethetjük... A továbbiakat az olvasó fantáziájára bízom :-).

Internet, games & Hollywood

Az elmúlt években kialakuló digitális szórakoztatóipar forradalmához nagyban hozzájárult, hogy az egyre olcsóbb és elterjedtebb 3D-s digitalizáló eszközök segítségével könnyen és hatékonyan tudunk különböző tárgyakat a számítógép belsejébe juttatni. Míg kezdetben ez a film- és játékipar privilégiuma volt, napjainkban szinte bárki megvehet egy, az ízlésének és pénztárcájának megfelelő 3D-s digitalizáló eszközt. Ez az elektronikus kereskedelemben, azaz az internet hasábjain olyan honlapokhoz vezetett, ahol a cybervásárlók forgathatják és minden irányból megnézhetik – mintegy kezükbe vehetik – azokat az árucikkeket, amelyeket szeretnének megvásárolni. Ma talán utópiának tűnik, de az új évezredben valószínűleg az is meg fog változni, ahogy ruháinkat próbálgatjuk egy üzletben. A közeljövőben a feleségem például bemehet az áruházba, kiválaszthat egy elegáns öltönyt, majd – korábban digitalizált testem alapján – a számítógép automatikusan létrehoz egy olyan fényképet, amelyen testre szabott új öltönyömben állok gyermekeinkkel a napsütésben. Nem marad más hátra, mint ezt a képet e-mailben elküldeni az irodámba, ahol én – jó férj módjára – jóváhagyom, és azonnal (szintén elektronikusan) ki is fizethetem. De nemcsak a kereskedelem, hanem az élet minden területe megváltozik. Már napjainkban is léteznek olyan interaktív múzeumok, ahol az értékes tárgyak digitális másolatával szinte azt tehetünk, amit akarunk. Kedvünkre nézegethetjük őket, játszhatunk velük, még belsejükbe is betekinthe-

Lézerszkennerek:

ÁTTEKINTÉS: .... WWW.ISX.COM/~JISDALE/VR/3DSCANNERS/3DSCANNERREVIEW.HTML
CYBERWARE: WWW.NVISION3D.COM/CYBERWAR.HTM
HEADUS: ... WWW.COMPUTING.EDU.AU/~CDIUSER/HEADUS/PRODUCTS
MINOLTA: WWW.MINOLTA3D.COM/INDEX.HTML
REAL-3D: WWW.REAL3D.COM
SCANGURU .... WWW.EASYSCAN.HU
POLHEMUS: .... WWW.POLHEMUS.COM

Strukturált fény:

3D METRICS: ...... WWW.INHARMONYTECH.COM/HOME.HTML
EYETRONICS: .... WWW.EYETRONICS.COM
VFXPRO: VFXPRO.COM/.GETARTICLE/.9710459
VIRTUAL 3D: WWW.VIRTUAL3DTECH.COM
INSPECK: .... WWW.INSPECK.COM

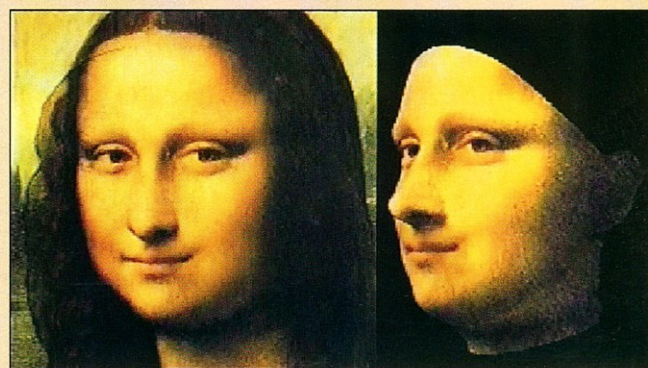
Sztereó:

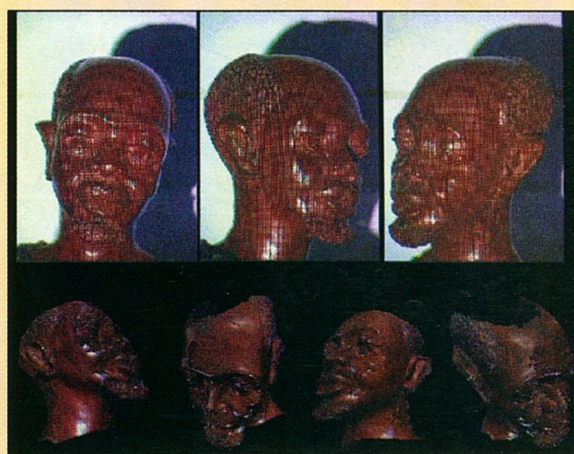
REALVIZ: .... WWW.REALVIZ.COM/PRODUCTS
C3D / TURING INSTITUTE: WWW.C3D.COM
.... WWW.TURING.GLA.AC.UK/PRODUCTS/2020.HTM
LAWRENCE LIVERMORE LABS.: ....
.... WWW.LLNL.GOV/SENSOR_TECHNOLOGY/STR51.HTML
.... WWW.LLNL.GOV/ENG/EE/ERD/SIPRG/3DCAMERA.HTML

Weboldalak:

SOFWARE DYNAMICS: .... SOFTDYN.COM
MODELSOFT: .... WWW.NCAL.VERIO.COM/~MODEL3D
3D CAMERA: WWW.CALCOAUTO.COM/3DCAMERA.HTML
3DWEB: WWW.3D-WEB.COM
3D EXPO: .... WWW.3DEXPO.COM/3D_CAMERAS_HOW.HTM
.... WWW.3DEXPO.COM/3D_CAMERAS.HTM
KAPPA STEREO: .... WWW.KAPPA.DE
DIGITAL ELITE ENTERTAINMENT: .... WWW.DIGITALELITE.NET

tünk, miközben egyre többet tudunk meg az őket körülvevő ősi kultúrákról. Végül a 3D-kamerák hatására természetesen a film és a játékok világa is kezd majd átalakulni. Hollywood kísérletezőbb kedvű műhelyeiben a korábban költséges színpadok helyett már ma is teljes egészében számítógéppel generált digitális díszleteket, berendezési tárgyakat és kellékeket alkalmaznak. Az utolsó, még valódinak tekinthető elem az ember... De, mint tudjuk, a szintetikus színészek megjelenése hamarosan ezt is veszélybe sodorhatja.

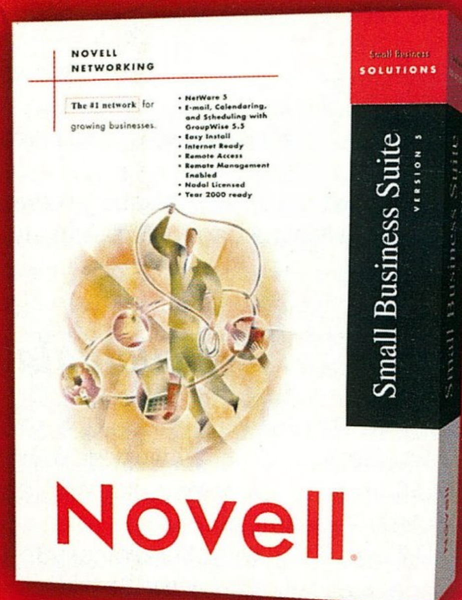
A művészeket és a művészetet azonban soha nem szabad – és nem is tudjuk – kiiktatni. Az alkotás formája megváltozhat, de lényegi folyamata nem. Minden bizonnyal a jövő animátorai bonyolult digitális lényekkel rendelkeznek majd. Az egér és a billentyűzet használata helyett szóbeli utasításokkal, párbeszéd formájában érik el művészi céljaikat. Jelenleg azonban még nem tart itt a világ és a technológia. Ha egy virtuális színészt ma mozgatni akarunk, akkor a legegyszerűbb egy élő ember mozdulatait lemásolni. Ezt a megoldást a film világában motion capture-nek hívják, és ennek titkaiba nyújtunk bepillantást sorozatunk következő számában.

Magyarból is 5-ös!

Tantárgy	Érdemjegy	Aláírás
Magatartás	5	
Szorgalom	5	
Matematika	5	Novell
Magyar nyelv	5	
Történelem	5	
Földrajz	5	
Biológia	5	
Ének-zene	5	
Rajz	5	
Környezetismeret	5	
Testnevelés		

Novell Kisvállalati Csomag 5

A kitűnő teljesítmény és megbízhatóság **a magyar nyelvű változat** megjelenésével most még egyszerűbb használattal párosul. A **Novell Kisvállalati Csomag 5** minden növekvő kisvállalat számára ideális megoldást kínál egy csomagban: biztonságot a legmodernebb vírusvédelemnek köszönhetően; zökkenőmentes üzleti kapcsolatot a központi e-mail, fax és csoportmunka szoftverekkel; kényelmet a központi nyomtatás segítségével és internetelérési lehetőséget az internetkapcsolathoz szükséges eszközökkel. Egy teljes csomag, amely rendszergazda felügyelete nélkül is könnyen telepíthető és üzemeltethető. A **Novell Kisvállalati Csomag 5** így mindazt tartalmazza, amire egy kisvállalatnak szüksége lehet hálózata és üzletmenete továbbfejlesztéséhez, és rugalmasan bővíthető akár felhasználónként is.

Novell.

További információért hívja a Novell Magyarországot a 235-7644-es telefonszámon, vagy keresse fel a www.novell.hu web-címet!

ez egy új együttes?

Neeeeeem

www.externet.hu

Ez az Externet Internet új szuperakciója régi és új előfizetők részére.

Hiszen júniusban két hónapot fizet és hármat kap...

Internetezzen nyugodtan egy hűvös szobában.

bérelt vonal

Tegye kiszámíthatóvá Internet költségét!

Céges előfizetők részére havi nettó **80.000,- Ft**-ért forgalmi díj mentes bérelt vonali elérést biztosítunk és átvállaljuk az egyszeri kiépítési díjat.

Akciónk június 30-ig érvényes.

EXTERNET

56/423-111

További információk, regisztráció:
5000 Szolnok, Szapáry út 9.
www.externet.hu
externet@externet.hu

Viszonteladóink, ügyfélszolgálataink:

Budapest, Bécsi u. 65. (Dunaholding Informatika Kft.) **437 97 00** • **Budapest,** Szentmihályi út 131. Pólus Center **419 40 91** • **Budapest,** Róbert Károly krt. 68. **339 56 47** (ACOMP Számítástechnikai Kft.) • **Budapest,** Farkastorki u. 48. (R Design Computer Studio) **322 66 66** • **Baja,** Szabadság u. 19. (Sugonet Kft.) **79/425-450** • **Békéscsaba,** Kinizsi út 12. (PC Shop) **66/447-448** • **Cegléd,** Széchenyi u. 49. (Cat-Comp Kft.) **53/317-577** • **Debrecen,** Tócóskert Tér 5. (Movinet Kft.) **52/498-487** • **Győr,** Fürdő köz 9. I. em. (Pannon-Net Kft.) **96/328-660** • **Jászberény,** Lehel vezér tér 15. (H-Rom Bt.) **57/401-435** • **Kaposvár,** Bajcsy Zs. u. 52. (Rulez Kft.) **82/414-399** • **Karcag,** Dózsa György út 2. (Co-Libri Tech Kft.) **59/400-142** • **Kecskemét**, Hornyik János utca 2. (Schmidth Computer Kft.) **76/411-585** • **Kecskemét,** Magyar út. 20. (Gencomp Kft.) **76/412-565** • **Kiskőrös,** Petőfi tér 13. (KőrösNet Kft.) **78/412-914** • **Miskolc,** Vörösmarty u. 5. (MiskolcWeb) **46/416-191** • **Nyíregyháza,** Szarvas u. 1-3. 7. em. (ATX-Nyírnet) **42/420-633 /25** • **Orosháza,** Bercsényi üzletsor 8. (Scenecomp 2001 Kft.) **68/410-394** • **Pécs,** Citrom u. 2-6. III. em. (Partners Pécs) **72/327-572** • **Püspökladány,** Pf. 51. (Hélium Bt.) **20/9536-373** • **Sopron,** IV. László kir. u. 4. (ESCAPE Computer) **99/317-168** • **Szarvas,** Szabadság u. 30. (PC Shop) **66/311-422** • **Szombathely,** Kisfaludy S. u. 51. (Flag Kft.) **94/322-134** • **Tatabánya,** Béla király krt. 53. fsz. 2. (Műszertechnika) **34/320-496**